

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Łódzki, ul. Narutowicza 68, 90-136 Łódź

Wydział Nauk Geograficznych, ul. Narutowicza 88, 90-139 Łódź

Nazwa ocenianego kierunku studiów:

Turystyka i Rekreacja

1. Poziom/y studiów: **I stopień/II stopień (wygaszany)**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna/niestacjonarna¹**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek²
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (100%)

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Turystyka i Rekreacja - I stopień, profil ogólnoakademicki

Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	Efekt uczenia się opisujący program studiów	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
14T-1A_W01	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu najważniejsze problemy i znaczenie turystyki, hotelarstwa lub rekreacji w systemie nauk, w szczególności w geografii, geografii turystyki, geografii hotelarstwa lub geografii rekreacji, rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną, relacje, powiązania i zależności problematyki kierunku z innymi dyscyplinami naukowymi	P6S_WG
14T-1A_W02	zna i rozumie teorię i terminologię stanowiącą podstawową wiedzę z zakresu powiązanych dyscyplin naukowych oraz szczegółową (zaawansowaną) wiedzę z zakresu turystyki, hotelarstwa lub rekreacji	P6S_WG P6S_WK P6U_W
14T-1A_W03	zna i rozumie typowe dla turystyki, hotelarstwa lub rekreacji rodzaje struktur i instytucji oraz ich wzajemne relacje	P6S_WG P6S_WK
14T-1A_W04	zna i rozumie sposoby organizowania i obsługi ruchu turystycznego lub działalności rekreacyjnej, organizowania i realizowania przedsięwzięć turystycznych lub rekreacyjnych	P6S_WG P6S_WK P6U_W
14T-1A_W05	zna i rozumie potrzeby turystyczne i rekreacyjne człowieka	P6S_WK
14T-1A_W06	zna i rozumie metody i narzędzia badawcze, odpowiednie dla badania zjawisk turystycznych lub rekreacyjnych oraz ich analizy przestrzennej	P6S_WG
14T-1A_W07	zna i rozumie normy, reguły, uwarunkowania organizacji struktur turystycznych, hotelarskich lub rekreacyjnych, przestrzeni	P6S_WG P6S_WK

¹ W programie kierunku turystyka i rekreacja st. I i II stopnia uwzględnione są studia niestacjonarne, które nie są uruchamiane na I i II stopniu od roku 2013/14 oraz nie są przewidziane w kolejnych rekrutacjach od roku 2016. Program studiów II stopnia, uwzględniający tryb niestacjonarny, jest wygaszany. Zmodyfikowany program studiów II stopnia nie przewiduje trybu niestacjonarnego. Planowane zmiany programu studiów I stopnia od roku 2023/24 przewidują wykreślenie z programu formy niestacjonarnej. Z tego względu w raporcie nie uwzględniono analizy programowej studiów niestacjonarnych, jako bezprzedmiotowej.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

	turystycznej lub rekreacyjnej, w tym prawne i etyczne uwarunkowania turystyki, hotelarstwa lub rekreacji	
14T-1A_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, intelektualnej i prawa autorskiego	P6S_WK
14T-1A_W09	zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju form przedsiębiorczości i działalności gospodarczej w sektorze HTR (hotelarstwo, turystyka, rekreacja)	P6S_WK
14T-1A_W10	zna i rozumie sposoby zrównoważonego wykorzystania potencjału antropogenicznego i przyrodniczego na potrzeby tworzenia atrakcji i produktów turystycznych, hotelarskich lub rekreacyjnych oraz innych przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem przestrzeni geograficznej	P6S_WG P6S_WK
14T-1A_W11	rozumie zjawiska i procesy geograficzne, kulturowe, społeczne oraz ekonomiczne, kształtujące przestrzeń turystyczną lub rekreacyjną	P6S_WG P6S_WK
14T-1A_W12	zna i rozumie zasady bezpieczeństwa, higieny pracy i ergonomii w turystyce, hotelarstwie lub rekreacji	P6S_WK
UMIĘTNOŚCI		
14T-1A_U01	potrafi obserwować, interpretować, analizować i opisywać procesy specyficzne dla turystyki, hotelarstwa lub rekreacji z wykorzystaniem metod naukowych	P6S_UW P6S_UK
14T-1A_U02	potrafi prawidłowo dobierać źródła informacji oraz korzystać z nich w sposób krytyczny i syntetyczny, a na ich podstawie przedstawiać, uzasadniać i oceniać stanowiska i opinie	P6S_UW P6S_UK
14T-1A_U03	potrafi czytać ze zrozumieniem i pisać nieskomplikowane teksty specjalistyczne w języku polskim lub angielskim (B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii w debacie i dyskusji	P6S_UK P6U_U
14T-1A_U04	potrafi przeprowadzać proste pomiary zjawisk turystycznych i rekreacyjnych, w tym posługiwać się technologiami informatycznymi, uwzględniając specyfikę geograficznych badań zjawisk turystycznych lub rekreacyjnych	P6S_UW P6S_UK P6S_UO
14T-1A_U05	potrafi innowacyjnie wykonywać zadania i rozwiązywać nietypowe problemy z zakresu turystyki, hotelarstwa lub rekreacji	P6S_UW P6S_UK P6S_UO P6U_U
14T-1A_U06	potrafi współpracować w zespole, planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, współdziałać w ramach prac interdyscyplinarnych	P6S_UW P6S_UO P6S_UU
14T-1A_U07	potrafi w sposób praktyczny i innowacyjny wykorzystać wiedzę specjalistyczną w działalności naukowej, społecznej oraz gospodarczej, realizując zadania turystyczne, hotelowe lub rekreacyjne zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju i zasadami bezpieczeństwa	P6S_UW P6S_UK P6S_UO P6S_UU
14T-1A_U08	potrafi samodzielnie uczyć się i pogłębiać wiedzę w zakresie turystyki, hotelarstwa lub rekreacji, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S_UW P6S_UU P6U_U
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
14T-1A_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy ogólnej i specjalistycznej, działań własnych i zespołowych oraz do	P6S_KK P6S_KR

	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	
14T-1A_K02	jest gotów do poszanowania i upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania, przyjmowania odpowiedzialności za skutki podejmowanych decyzji, przyjmując różne role (np. przewodnika, pilota, menadżera, organizatora, animatora lub instruktora)	P6S_KO P6S_KR P6U_K
14T-1A_K03	jest gotów określać priorytety służące realizacji postawionego przez siebie lub innych zadania, wykazywać krytycyzm i empatię, szacunek wobec odmienności kultur	P6S_KK P6S_KO P6S_KR
14T-1A_K04	jest gotów do identyfikacji i rozstrzygania dylematów, zasięgania opinii ekspertów w celu rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z turystyką, hotelarstwem lub rekreacją	P6S_KK P6S_KR
14T-1A_K05	jest gotów współorganizować działalność na rzecz środowiska społecznego w imię interesu publicznego, działać na rzecz lokalnej społeczności w sposób przedsiębiorczy i zrównoważony	P6S_KO P6S_KR
14T-1A_K06	jest gotów dbać o dorobek i tradycje zawodowe w sektorze HTR (hotelarstwo, turystyka, rekreacja), odpowiedzialnie pełnić role usługodawcy i dbać o bezpieczeństwo podległych podmiotów	P6S_KR P6U_K

Turystyka i Rekreacja - II stopień, profil ogólnoakademicki (wygaszany)

Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	Efekt uczenia się opisujący program studiów	Odniesienie do obszaru kształcenia i składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK
	WIEDZA	
14T-2A_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu najważniejsze problemy i znaczenie turystyki lub rekreacji w systemie nauk, w szczególności w geografii społeczno-ekonomicznej, geografii turystyki lub geografii rekreacji, rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną, powiązania i zależności problematyki kierunku z innymi dyscyplinami naukowymi	P7S_WG
14T-2A_W02	zna i rozumie teorie i terminologie stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu powiązanych dyscyplin naukowych oraz zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, w tym badań nad przestrzenią turystyczną i rekreacyjną	P7S_WG P7U_W
14T-2A_W03	zna i rozumie zasadę, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów turystycznych i rekreacyjnych w pracy badawczej oraz w działaniach praktycznych, wie jak prognozować zjawiska turystyczne	P7S_WG P7U_W
14T-2A_W04	zna i rozumie główne tendencje rozwojowe w badaniach zjawisk turystycznych i rekreacyjnych	P7S_WG
14T-2A_W05	zna i rozumie metody i narzędzia badawcze, odpowiednie dla badania zjawisk turystycznych lub rekreacyjnych oraz ich analizy przestrzennej	P7S_WG
14T-2A_W06	zna i rozumie normy, reguły, uwarunkowania organizacji struktur turystycznych lub rekreacyjnych, przestrzeni turystycznej lub rekreacyjnej, w tym prawne i etyczne uwarunkowania turystyki lub rekreacji	P7S_WG P7S_WK

14T-2A_W07	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, intelektualnej i prawa autorskiego	P7S_WK
14T-2A_W08	zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju form przedsiębiorczości i działalności gospodarczej w turystyce i rekreacji	P7S_WK
14T-2A_W09	zna i rozumie sposoby zrównoważonego wykorzystania potencjału antropogenicznego i przyrodniczego na potrzeby organizowania przestrzeni turystycznej lub miejskiej przestrzeni rekreacji	P7S_WG P7S_WK
UMIĘTNOŚCI		
14T-2A_U01	potrafi obserwować, interpretować, analizować i opisywać procesy specyficzne dla turystyki lub rekreacji z wykorzystaniem metod i narzędzi badawczych	P7S_UW P7S_UK
14T-2A_U02	potrafi prawidłowo dobierać źródła informacji oraz korzystać z nich w sposób krytyczny i syntetyczny, a na ich podstawie przedstawiać, uzasadniać i oceniać stanowiska i opinie oraz dokonywać twórczych interpretacji i prezentacji	P7S_UW P7S_UK
14T-2A_U03	potrafi czytać ze zrozumieniem i pisać teksty specjalistyczne w języku polskim lub angielskim (B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii w debacie i dyskusji	P7S_UW P7S_UK P7U_U
14T-2A_U04	potrafi przeprowadzać pomiary zjawisk turystycznych i rekreacyjnych, w tym posługiwać się technologiami informatycznymi, uwzględniając specyfikę geograficznych badań zjawisk turystycznych lub rekreacyjnych	P7S_UW
14T-2A_U05	potrafi formułować, rozwiązywać i testować problemy badawcze oraz formułować i weryfikować hipotezy z zakresu geografii turystyki i rekreacji	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7U_U
14T-2A_U06	potrafi współpracować w zespole, planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, kierować pracą zespołu, współdziałać w ramach prac interdyscyplinarnych	P7S_UK P7S_UO
14T-2A_U07	potrafi w sposób praktyczny i innowacyjny wykorzystać wiedzę specjalistyczną w działalności naukowej, społecznej i gospodarczej, realizując zadania badawcze zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju również w warunkach nieprzewidywalnych	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
14T-2A_U08	potrafi samodzielnie uczyć się i pogłębiać wiedzę w zakresie turystyki lub rekreacji, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz ukierunkowywać innych na zainteresowanie przestrzenią turystyczną i rekreacyjną	P7S_UU P7U_U
W zakresie kompetencji		
14T-2A_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy ogólnej i specjalistycznej, działań własnych i zespołowych oraz do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P7S_KK P7S_KR P7U_K
14T-2A_K02	jest gotów do poszanowania i upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania, przyjmowania odpowiedzialności za skutki podejmowanych decyzji, rozwijania dorobku zawodowego	P7S_KO P7S_KR P7U_K
14T-2A_K03	jest gotów określać priorytety służące realizacji postawionego przez siebie lub innych zadania, planować pracę i określać cele	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
14T-2A_K04	jest gotów do identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów, zasięgania opinii ekspertów w celu rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z pracą badawczą i zawodową	P7S_KK P7S_KR
14T-2A_K05	jest gotów współorganizować działalność na rzecz środowiska społecznego w imię interesu publicznego, działać na rzecz lokalnej społeczności w sposób przedsiębiorczy i zrównoważony	P7S_KO P7S_KR

14T-2A_K06	jest gotów dbać o dorobek i tradycje zawodowe, odpowiedzialnie pełnić powierzone role, przestrzegać zasad etyki i działać na rzecz ich przestrzegania	P7S_KR
------------	---	--------

Nazwa ocenianego kierunku studiów:

Turystyka Zrównoważona³

1. Poziom/y studiów: **II stopień**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	102	85

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	Nauki o Ziemi i środowisku	18	15

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

³ Od roku akademickiego 2022/2023 nastąpiła zmiana nazwy i modyfikacja programu kierunku Turystyka i Rekreacja II stopnia, na podstawie Zarządzenie nr 72 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 9.03.2022 r. (zał. 0.3,0.3a,0.3b)

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Turystyka Zrównoważona – II stopień, profil ogólnoakademicki (od roku ak. 2022/23)

Symbol efektu uczenia się opisującego program studiów	Efekt uczenia się opisujący program studiów	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
14T-2A_W01	w pogłębionym stopniu zna i rozumie najważniejsze problemy i znaczenie turystyki w systemie nauk, w szczególności w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii turystyki, rozumie specyfikę przedmiotową, teoretyczną i metodologiczną, powiązania i zależności problematyki kierunku z innymi dyscyplinami naukowymi	P7S_WG
14T-2A_W02	w pogłębionym stopniu zna i rozumie teorie i terminologie stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną oraz zaawansowaną wiedzę szczegółową z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii turystyki, obejmujących badania nad zjawiskami turystycznymi, przestrzenią turystyczną i rozwojem zrównoważonym, w powiązaniu z dyscyplinami pokrewnymi, wyjaśniające złożone zależności między nimi	P7S_WG P7U_W
14T-2A_W03	w pogłębionym stopniu zna i rozumie zasadę, opartego na danych empirycznych, pogłębionego interpretowania zjawisk i procesów turystycznych w pracy badawczej oraz w działaniach praktycznych, wie jak prognozować zjawiska turystyczne z uwzględnieniem realizacji celów zrównoważonego rozwoju	P7S_WG P7U_W
14T-2A_W04	w pogłębionym stopniu zna i rozumie główne tendencje rozwojowe w badaniach zjawisk turystycznych w ramach geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii turystyki	P7S_WG
14T-2A_W05	w pogłębionym stopniu zna i rozumie metody i narzędzia badawcze, odpowiednie dla badania zjawisk turystycznych oraz ich analizy przestrzennej	P7S_WG
14T-2A_W06	w pogłębionym stopniu zna i rozumie normy, reguły, uwarunkowania organizacji struktur turystycznych, przestrzeni turystycznej, w tym prawne i etyczne uwarunkowania turystyki zrównoważonej	P7S_WG P7S_WK
14T-2A_W07	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, intelektualnej i prawa autorskiego	P7S_WK
14T-2A_W08	zna i rozumie podstawowe zasad tworzenia i rozwoju form przedsiębiorczości i działalności gospodarczej w turystyce	P7S_WK
14T-2A_W09	w pogłębionym stopniu zna i rozumie sposoby wykorzystania potencjału antropogenicznego i przyrodniczego w turystyce oraz w przestrzeni turystycznej, z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju wg Agendy ONZ	P7S_WG P7S_WK
UMIĘTNOŚCI		

14T-2A_U01	potrafi rozwiązywać złożone i nietypowe problemy, innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach poprzez obserwację, interpretację, analizę i opis procesów specyficznych dla turystyki z wykorzystaniem metod i narzędzi badawczych, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowując istniejące lub opracowując nowe metody i narzędzia	P7S_UW P7S_UK
14T-2A_U02	potrafi rozwiązywać złożone i nietypowe problemy, innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach poprzez prawidłowy dobór źródeł informacji oraz korzystanie z nich w sposób krytyczny i syntetyczny, a na ich podstawie potrafi przedstawiać, uzasadniać i oceniać stanowiska i opinie oraz dokonywać twórczych interpretacji i prezentacji	P7S_UW P7S_UK
14T-2A_U03	potrafi czytać ze zrozumieniem i pisać teksty specjalistyczne w języku polskim lub angielskim (B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego), komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii w debacie i dyskusji, prowadzić debaty	P7S_UW P7S_UK P7U_U
14T-2A_U04	potrafi rozwiązywać złożone i nietypowe problemy, innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach poprzez przeprowadzanie pomiarów zjawisk turystycznych, w tym posługiwanie się technologiami informatycznymi, uwzględniającymi specyfikę geograficznych badań zjawisk turystycznych	P7S_UW
14T-2A_U05	potrafi formułować, rozwiązywać i testować problemy badawcze oraz formułować i weryfikować hipotezy z zakresu turystyki i geografii turystyki	P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7U_U
14T-2A_U06	potrafi współpracować w zespole, planować i organizować pracę indywidualną i zespołową, kierować pracą zespołu, współdziałać w ramach prac interdyscyplinarnych	P7S_UK P7S_UO
14T-2A_U07	potrafi w sposób praktyczny i innowacyjny wykorzystać wiedzę specjalistyczną w działalności naukowej, społecznej i gospodarczej, realizując zadania badawcze zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju również w warunkach nieprzewidywalnych	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
14T-2A_U08	potrafi samodzielnie uczyć się i pogłębiać wiedzę w zakresie turystyki zrównoważonej, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz ukierunkowywać innych na zainteresowanie zjawiskami turystycznymi i przestrzenią turystyczną	P7S_UU P7U_U
KOMPETENCJE		
14T-2A_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy ogólnej i specjalistycznej, działań własnych i zespołowych oraz do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	P7S_KK P7S_KR P7U_K
14T-2A_K02	jest gotów do poszanowania i upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania, przyjmowania odpowiedzialności za skutki podejmowanych decyzji, rozwijania dorobku zawodowego	P7S_KO P7S_KR P7U_K
14T-2A_K03	jest gotów określać priorytety służące realizacji postawionego przez siebie lub innych zadania, planować pracę i określać cele	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
14T-2A_K04	jest gotów do identyfikacji i rozstrzygania dylematów, zasięgania opinii ekspertów w celu rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z pracą badawczą i zawodową	P7S_KK P7S_KR
14T-2A_K05	jest gotów współorganizować działalność na rzecz środowiska społecznego w imię interesu publicznego, działać na rzecz lokalnej społeczności w sposób przedsiębiorczy i zrównoważony	P7S_KO P7S_KR

14T-2A_K06	jest gotów dbać o dorobek i tradycje zawodowe, odpowiedzialnie pełnić powierzone role, przestrzegać zasad etyki i działać na rzecz ich przestrzegania	P7S_KR
------------	---	--------

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Bogdan Włodarczyk	dr hab., prof. UŁ Dziekan Wydziału Nauk Geograficznych. Dyrektor Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji
Sławoj Tanaś	dr hab., prof. UŁ Prodziekan Wydziału Nauk Geograficznych Z-ca Dyrektora Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji ds. dydaktycznych Koordynator kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównowazona
Tomasz Napierała	dr Wydziałowy Koordynator ds. Mobilności
Roman Szkup	dr Opiekun praktyk specjalnościowych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	6
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	9
Prezentacja uczelni	11
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	13
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	13
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	22
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	32
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	44
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	51
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	55
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	58
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	64
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	67
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	70
Część III. Załączniki	71
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	72
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	81

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Łódzki powstał w 1945 r. (dekret o utworzeniu w zał. 0.4) jako kontynuacja działającego w Łodzi w latach 1928–1939 oddziału Wolnej Wszechnicy Polskiej. Początki zbudowane były na intelektualnym dorobku naukowców z przedwojennych uniwersytetów we Lwowie, Wilnie, Krakowie i Warszawie, w tym pierwszego jej rektora i uznanego filozofa – prof. Tadeusza Kotarbińskiego. Wyróżnia nas tradycja wielokulturowości, którą chcemy kontynuować, ponieważ wzbogaca ona nasze rozumienie świata oraz uczy tolerancji i szacunku. Z ponad 77 lat historii wynika, że jesteśmy odważni w konfrontacji z rzeczywistością i umiemy walczyć o lepsze jutro. Przyświeca nam wiara w postęp i sprawiedliwość, której towarzyszy etos pracy. Zasady i tryb funkcjonowania Uniwersytetu Łódzkiego określa Statut Uniwersytetu Łódzkiego (zał. 0.5).

Uniwersytet Łódzki to jedna z największych polskich uczelni i największa w regionie łódzkim. Uniwersytet Łódzki to 30 dyscyplin w ramach 3 dziedzin nauki (humanistycznych, społecznych i przyrodniczych), 15 centrów badawczych, 13 wydziałów, 4 szkoły doktorskie, ponad 2000 pracowników akademickich i 900 doktorantów, 30-40 zagranicznych profesorów wizytujących. Wyrazem różnorodności UŁ jest ponad 100 kierunków studiów (170 specjalności), 25 000 studentów (w tym prawie 2000 zagranicznych) i ponad 7000 absolwentów rocznie.

W 2022 roku Uniwersytet Łódzki dołączył do sieci Uniwersytetów Europejskich European University of Post-Industrial Cities (UNIC). UNIC – Europejski Uniwersytet Miast Postindustrialnych - jest jedną z 44 sieci Uniwersytetów Europejskich. Uniwersytety Europejskie to model międzynarodowych uczelni przyszłości, promujących europejskie wartości i tożsamość oraz rewolucjonizujących jakość i konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego poprzez wspólne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań na polu edukacji i nauki oraz głęboką integrację instytucjonalną. Więcej na <https://www.uni.lodz.pl/unic>.

Kierunki turystyka i rekreacja oraz turystyka zrównoważona prowadzone są na Wydziale Nauk Geograficznych. Pierwsza jednostka geograficzna funkcjonowała w strukturze Uniwersytetu Łódzkiego od maja 1945 r. w ramach Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Był nią Zakład Geografii stworzony przez wybitnego geomorfologa i geografa, uczonego o światowej sławie – prof. Jana Dylika. W 1951 r. przez wyodrębnienie jednostek biologicznych i geograficznych powstał w Uniwersytecie Łódzkim Wydział Biologii i Nauk o Ziemi. Wzrost liczby pracowników naukowych oraz zwiększająca się liczba studentów były podstawą powołania w 2001 r. przez Senat UŁ Wydziału Nauk Geograficznych. Wydział Nauk Geograficznych działa w ramach dwóch dyscyplin naukowych: Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz Nauki o Ziemi i środowisku.

Instytutem kierunkowym, koordynującym realizację kierunków, jest Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji. W 1977 r. powołano w Uniwersytecie Łódzkim (jako drugie w Polsce) Podyplomowe Studium Turystyki, którego głównym zadaniem było przygotowanie wysoko kwalifikowanych kadr dla gospodarki turystycznej, a także nauczycieli zajmujących się krajoznawstwem, turystyką młodzieżową, pilotażem czy przewodnictwem. W 1981 r. został utworzony Zakład Geografii Miast i Turyzmu, który powstał w ramach Instytutu Geografii Ekonomicznej i Organizacji Przestrzeni UŁ, a 1 stycznia 1992 r. przekształcony został w samodzielną Katedrę. W Katedrze utworzono, Zakład Geografii Miast, Zakład Geografii Turyzmu, Zakład Geografii Hotelarstwa, Zakład Geografii Rekreacji, Zakład Urbanizacji Przestrzeni oraz Zakład Geoinformacji. Katedra z dniem 1 czerwca 2007 r. została przekształcona w Instytut Geografii Miast i Turyzmu, a od 1 października 2021 r. jednostka działa pod nazwą Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji, bez wyodrębnionych zakładów. Wieloletnim dyrektorem Instytutu był prof. Stanisław Liszewski. Od października 2011 roku funkcję dyrektora Instytutu sprawuje prof. Bogdan Włodarczyk. W Instytucie od 45 lat koncentrują się badania naukowe nad turystyką, hotelarstwem, rekreacją, osadnictwem i geoinformacją prowadzone jest kształcenie specjalistów na potrzeby turystyki, rekreacji, hotelarstwa, urbanistyki i geoinformacji na poziomie akademickim. Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji UŁ jest jedną z największych placówek naukowo-badawczych w Polsce, zajmujących się badaniem zjawisk związanych z turystyką,

hotelarstwem, rekreacją i miastem. Podejmuje również prace badawcze i działalność dydaktyczną z zakresu geoinformacji.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Samoocena w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej dotyczy:

- 1. Kierunku Turystyka i Rekreacja – studia I stopnia, stacjonarne – program obowiązujący od roku 2019/20** - Uchwała nr 591 Senatu UŁ z 16.09.2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr 377 Senatu UŁ z dnia 15.04.2019 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów I stopnia Turystyka i Rekreacja na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ oraz określenia efektów uczenia się dla tego kierunku wraz z załącznikiem (zał. 0.1, 0.1a)
- 2. Kierunku Turystyka i Rekreacja – studia II stopnia, stacjonarne – program wygaszony, obowiązujący od roku 2019/20** - Uchwała nr 398 Senatu UŁ z dnia 15.04.2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr 590 Senatu UŁ z dnia 11.06.2012 r. w sprawie przyjęcia efektów uczenia się dla kierunku studiów II stopnia Turystyka i Rekreacja wraz z załącznikiem (zał. 0.2, 0.2a)
- 3. Kierunku Turystyka Zrównoważona – studia II stopnia, stacjonarne – program obowiązujący od roku 2022/23** - Zarządzenie nr 72 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 9.03.2022 r. w sprawie: zmiany nazwy kierunku studiów II stopnia „Turystyka i rekreacja” prowadzonego przez Wydział Nauk Geograficznych UŁ; Uchwała nr 280 Senatu UŁ z dnia 14.03.2022 r. w sprawie: zmiany uchwały nr 590 Senatu UŁ z dnia 11.06.2012 r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku studiów II stopnia „Turystyka i rekreacja” wraz z załącznikiem (zał. 0.3, 0.3a, 0.3b)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się⁴

1.1. Koncepcja i cele kształcenia

Kontrolę na Wydziale Nauk Geograficznych nad właściwą konstrukcją i realizacją programu studiów sprawują: Rada Programowa kierunku turystyka i rekreacja/turystyka zrównoważona, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Praktyk Zawodowych, Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych oraz Wydziałowy Zespół ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym. Składy zespołów w kadencji 2020-2024 znajdują się w zał. 1.5, 1.6. Program podlega cyklicznym konsultacjom z Radą Konsultacyjną Kierunku Turystyka i Rekreacja, składającą się z przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz członków Rady Programowej kierunku turystyka i rekreacja/turystyka zrównoważona (zał. 6.8a, 6.8b, 6.8c).

Koncepcja i cele kształcenia oraz programy studiów I i II stopnia są zgodne ze strategią oraz polityką jakości Uniwersytetu Łódzkiego (strategia UŁ zał. 1.1). Misją Uniwersytetu Łódzkiego jest „rzetelne prowadzenie badań naukowych oraz aktywne głoszenie prawdy z nich płynącej, tak by mądrze kształcić kolejne pokolenia, być użytecznym dla społeczeństwa oraz odważnie odpowiadać na wyzwania współczesnego świata”. Uniwersytet Łódzki jest uczelnią badawczą o silnej pozycji w kraju, wyróżniającą się odwagą i solidnością prowadzonych badań, różnorodnością i otwartością w podejmowanych działaniach, kształcąca mądrych oraz odpowiedzialnych obywateli. Wartości te wyznaczają również zasady kształcenia specjalistów w branży HTR (hotelarstwo, turystyka/turystyka zrównoważona, rekreacja), zarówno badaczy, jak i wyspecjalizowanych pracowników podmiotów gospodarczych, instytucji administracyjnych i stowarzyszeń.

Stawiamy na naukę i praktykę w zakresie turystyki (w tym turystyki zrównoważonej), rekreacji i hotelarstwa, odkrywając je dla naszych studentów poprzez:

⁴ Program studiów I i II stopnia Turystyka i Rekreacja oraz Turystyka Zrównoważona został skonstruowany na podstawie Uchwały nr 620 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie: wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim (zał. 2.0).

- konsekwentną rozbudowę potencjału naukowego kadry, prowadzącej rzetelne badania upowszechniane w publikacjach naukowych i popularnonaukowych o najwyższej renomie;
- przekraczanie granic wiedzy i poszukiwanie prawdy w nauce dzięki prowadzeniu interdyscyplinarnych badań naukowych w międzynarodowych zespołach i sieciach badawczych, do których angażujemy studentów;
- podejmowanie ważnych i trudnych tematów badawczych, z zachowaniem najwyższych standardów naukowych i etycznych;
- przygotowanie kolejnych pokoleń do mądrego podejmowania wyzwań przyszłości, dbając o rozwój naukowy młodych badaczy;
- rozwijanie kultury wiedzy oraz dostarczanie aktualnej wiedzy, jednocześnie ucząc krytycznego myślenia oraz rozwijając ciekawość i odpowiedzialność społeczną naszych studentów;
- budowanie kompetencji studentów umożliwiających im dobry start na rynku pracy, a także wzmacnianie w nich chęci dalszej nauki i poszukiwania prawdy przez całe życie;
- wpajanie zasady zrównoważonego rozwoju i uwrażliwianie na problematykę ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, szczególnie na studiach II stopnia;
- czerpanie ze współczesnych osiągnięć dydaktyk przedmiotowych oraz wykorzystanie i doskonalenie nowoczesnych metod i narzędzi kształcenia.

Jesteśmy zintegrowaną wspólnotą akademicką, która w trakcie całego cyklu kształcenia studenta jest:

- kolegalnie podejmującą mądre i sprawiedliwe w skutkach decyzje;
- współpracującą w przyjaznej atmosferze dla dobra Uniwersytetu i społeczeństwa;
- dbającą o rozwój i harmonię w życiu pracowników, doktorantów i studentów;
- uprawiającą kulturę dialogu opartą na zaufaniu, tolerancji i poszanowaniu każdego człowieka;
- stosującą nowoczesne systemy i narzędzia zarządzania.

Koncepcja i cele kształcenia studiów I i II stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunki są przyporządkowane. Koncepcja i cele kształcenia wynikają przede wszystkim z przedmiotu badań geografii turystyki, będącej subdyscypliną geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej (turystyka i rekreacja - studia I i II st. - przyporządkowana jest do dyscypliny geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej w 100%, natomiast turystyka zrównoważona - studia II st. - w 85%), w ramach której lokowane są badania naukowe nad turystyką, hotelarstwem i rekreacją w odniesieniu do przestrzeni geograficznej. Przedmiot badań geografii turystyki obejmuje m.in. badanie zjawisk turystycznych i rekreacyjnych w przestrzeni geograficznej, szczególnie w aspekcie społeczno-ekonomicznym, kulturowym i przestrzennym oraz w odniesieniu do środowiska przyrodniczego. W przypadku turystyki zrównoważonej - studia II st., której koncepcja uwzględnia również skutki działalności człowieka dla planety, istotności nabierają badania z zakresu nauk o Ziemi i środowisku (turystyka zrównoważona - studia II st. - przyporządkowana jest w 15% do nauk o Ziemi i środowisku).

Dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe pracowników Instytutu Geografii Miast, Turystyki i Geoinformacji (instytut kierunkowy), który jest jednostką prowadzącą oceniane kierunki, oraz pracowników Wydziału Nauk Geograficznych obejmuje badania zarówno w dyscyplinie geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, jak i w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku. Nauczyciele prowadzący zajęcia reprezentują również inne dyscypliny naukowe (np. z pierwszego wykształcenia lub pracownicy spoza wydziału) i dziedziny życia zawodowego, których doświadczenie i dorobek uzupełniają wiedzę z zakresu turystyki, hotelarstwa, rekreacji i zagadnień rozwoju zrównoważonego.

Koncepcja i cele kształcenia związane są z działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunki są przyporządkowane, w tym działalnością naukową prowadzoną na Wydziale, w Uniwersytecie Łódzkim i poza Uniwersytetem. Koncepcja kształcenia, programy kierunków oraz cele kształcenia na studiach I i II stopnia są wynikiem pracy badawczej pracowników Instytutu, ich doświadczenia zawodowego, również pozauczelnianego, związanego z branżą turystyczną i rekreacyjną oraz systematycznych konsultacji i dyskusji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które odbywają się w ramach współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną Województwa Łódzkiego

i Łódzką Organizacją Turystyczną, zrzeszającymi podmioty gospodarcze, podmioty kulturalne, sektora społecznego, samorządy i szkoły. Obie organizacje są najlepszym forum dyskusji o sprawach turystyki i rekreacji w Łodzi i regionie łódzkim. Jednocześnie wybrane zajęcia prowadzą praktycy z branży HTR, którzy na bieżąco przekazują swoje uwagi odnośnie programu kierunku. Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji jest członkiem Association for Tourism and Leisure Education and Research (ATLAS) <http://www.atlas-euro.org/>, w ramach której następuje wymiana wiedzy naukowej i dydaktycznej kadr szkół wyższych z Europy i świata, kształcących w zakresie turystyki i rekreacji.

Badania prowadzone przez kadrę badawczo-dydaktyczną, jej wystąpienia konferencyjne, publikacje naukowe, realizacje projektów aplikacyjnych stanowią o wyjątkowości programu studiów i jakości realizowanych zajęć. Do najciekawszych osiągnięć kadry naukowo-dydaktycznej z zakresu turystyki i rekreacji w ostatnich pięciu latach należy zaliczyć m.in. (zestawienie wybranych prac badawczych i organizowanych konferencji naukowych w zał. 1.2):

- projekt dydaktyczno-badawczy Erasmus+ Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations "SPOT" (nr projektu: 2019-1-PL01-KA203-064946, budżet: 299 395 Euro, czas trwania 01.11. 2019 – 31.08.2022). Projekt SPOT jest realizowany przez konsorcjum sześciu instytucji edukacyjnych i naukowych: Uniwersytet Łódzki – Wydział Nauk Geograficznych, w tym Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji (Polska, lider konsorcjum), Inland Norway University of Applied Sciences (Norwegia), Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk (Polska), Mersin University (Turcja), Polytechnic of Leiria (Portugalia) i Politecnico di Torino (Włochy). Projekt dotyczy zrównoważonego planowania przestrzennego destynacji turystycznych i jego najważniejszym celem jest opracowanie innowacyjnej metody nauczania zrównoważonego planowania przestrzennego turystyki w programie magisterskim oraz wdrożeniu tej metody w pięciu organizacjach edukacyjnych zaangażowanych w projekt (w tym naszych kierunkach: turystyka i rekreacja II stopień, turystyka zrównoważona II stopień). W projekt zaangażowani są studenci, którzy uczestniczą w wyjazdach projektowych do współpracujących ośrodków akademickich (szczegóły na stronie <https://spot-erasmus.eu>),

- Projekt międzynarodowy RESTinBSR. Unlocking transformative ecotourism potential for sustainable regional development, finansowanie: Interreg Baltic Sea Region, czas trwania 1.10.2020 – 30.09.2021, instytucja koordynująca: Lithuanian Institute of Agrarian Economics, budżet projektu 50 tys. EUR, budżet projektu na 2021 r. 37,5 tys. EUR, w ramach European Rural Development Network,

- "Procesja Bożego Ciała z tradycją kwietnych dywanów w Spycimierzu w kontekście krajobrazu kulturowo-przyrodniczego" - Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Uniejowie, Gmina Uniejów, Parafialne Stowarzyszenie „Spycimierskie Boże Ciało” w Spycimierzu, Zakład Kultury Polskiej UMCS w Lublinie, Instytut Socjologii UAM w Poznaniu, Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM w Poznaniu, Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie i in. Efektem wpisania tradycji na Listę UNESCO (zał. 6.2),

- Grant NCN OPUS 8 pt. „Demolowanie a rewitalizacja – analiza przekształceń przestrzennych i funkcjonalnych miast w różnych kontekstach społeczno-kulturowych”. Okres realizacji przez 36 miesięcy od lipca 2015 do czerwca 2018 (łącznie kwota na realizację 447 715 zł.),

- Grand NCN Miniatura II DEC-2018/02/X/HS4/02063 pt. Media społecznościowe a efektywność ekonomiczna hoteli. Kontekst miejski. Okres realizacji 2018 – 2019 (łącznie kwota na realizację 26 081,00 zł.),

- Grant NCN MINIATURA 3 nt. Innowacyjne działania w przestrzeni rekreacyjnej Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD) i ich znaczenie w systemie terenów zieleni miejskiej w myśl koncepcji zrównoważonego rozwoju. Ewaluacja programu „Naprzód działki”. Okres realizacji 2019 - 2020 (łącznie kwota na realizację 12 700 zł.) – kierownik projektu: dr Justyna Mokras-Grabowska,

- Grant NCN PRELUDIUM nt. Rola organizacji miejskiej przestrzeni rekreacyjnej w rozwoju rekreacji twórczej. Przykład Łodzi. Okres realizacji 2019 – 2021. (łącznie kwota na realizację 91 885 zł.);

O bardzo wysokim poziomie badaczy z zakresu dyscypliny naukowej geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (w klasyfikacji dyscyplin stosowanej w bazie Web of Science odpowiada dyscyplinie Geography) w Uniwersytecie Łódzkim świadczy jej uwzględnienie w prestiżowym Global Ranking of Academic Subjects (GRAS), opublikowanym przez chińską agencję Shanghai Ranking

Consultancy dnia 19.07.2022 r. Na tzw. liście szanghajskiej w dyscyplinie geografia została sklasyfikowana tylko jedna polska uczelnia – właśnie Uniwersytet Łódzki (pozycja 201-300). W rankingu analizowano publikacje naukowe z lat 2016-2020 (<https://www.shanghairanking.com/rankings/gras/2022/RS0105>)

Koncepcje, programy i cele kształcenia na studiach I i II stopnia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i zawodowego rynku pracy, są dostosowane do zmieniającej się sytuacji zewnętrznej i są określane z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Program i cele kształcenia wynikają z sygnalizowanych potrzeb przez współpracujące z jednostką otoczenie społeczno-gospodarcze (interesariusze zewnętrzni), są odpowiednie dla turystyki, turystyki zrównoważonej, hotelarstwa i rekreacji, jak również zostały określone z interesariuszami wewnętrznymi (kadra badawczo-dydaktyczna i studenci/absolwenci). Koncepcja, program, cele i zgodność efektów uczenia się podlegają cyklicznej analizie m.in. przez konsultacje z członkami działającego przy Wydziale Nauk Geograficznych Wydziałowego Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym (zał. 6.8), z Wydziałową Komisją do spraw Jakości Kształcenia oraz z Radą Konsultacyjną Kierunku Turystyka i Rekreacja (zał. 6.8a-6.8c) (szczegółowo przedstawione w kryterium 6).

Oczekiwania wobec kandydatów na studia uwzględniają specjalność naukową kadry Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji oraz wybranych pracowników Wydziału Nauk Geograficznych, w tym przyporządkowanie studiów I i II stopnia do dyscypliny geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, a studiów II stopnia częściowo do nauk o Ziemi i środowisku. Program studiów podporządkowany jest w dużej mierze postrzeganiu zjawisk turystycznych i rekreacyjnych w aspekcie przestrzennym i geograficznym (geografia turystyki). Dlatego oferta studiów licencjackich skierowana jest do absolwentów różnych typów szkół średnich, którzy legitymują się świadectwem maturalnym i zdali egzamin maturalny z geografii (zainteresowani są geografią). Natomiast oferta studiów magisterskich skierowana jest do absolwentów studiów licencjackich, inżynierskich i magisterskich wszystkich kierunków, zainteresowanych problematyką badawczą obejmującą aspekty przestrzenne w turystyce i rekreacji (wygaszane specjalności przestrzeń turystyczna i miejska przestrzeń rekreacji) oraz geograficzną analizą przestrzenną zjawisk turystycznych z uwzględnieniem realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Ze względu na wagę języka angielskiego w turystyce międzynarodowej i krajowej oraz wagę języka angielskiego w pozyskiwaniu wiedzy z materiałów źródłowych w języku angielskim, kandydaci na studia I stopnia powinni posługiwać się językiem angielskim, co najmniej na poziomie B1, a na studia II stopnia co najmniej na poziomie B2. W przypadku studiów I stopnia ważny jest również dobry stan zdrowia, umożliwiający zwiększoną aktywność fizyczną w ramach ćwiczeń terenowych i przedmiotu „instruktor rekreacji ruchowej” (zał. 3.4a).

Na studiach I stopnia studenci, mogą zgodnie z ustalonymi kryteriami wyboru, rozwijać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach trzech proponowanych specjalności: organizacja turystyki, organizacja hotelarstwa i organizacja rekreacji, w które zaangażowani są przedstawiciele otoczenia gospodarczego z tych trzech gałęzi. W ramach zajęć odbywają się spotkania studentów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (zał. 1.14). Na drugim roku studiów studenci realizują praktyki specjalnościowe w wymiarze 4 tygodni w wybranych przez siebie lub zaproponowanych przez opiekuna praktyk podmiotach społeczno-gospodarczych, zgodnie z wybraną specjalnością. Praktyki specjalnościowe stanowią istotny walor praktyczny studiów o charakterze ogólnoakademickim i sprzyjają wymianie doświadczeń z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Studenci studiów I i II stopnia w ramach ćwiczeń trenowych, projektów badawczych i seminariów dyplomowych doskonalą umiejętności praktyczne w sferze prowadzenia badań naukowych.

Cele kształcenia na studiach I i II stopnia turystyka i rekreacja (por. zał. 0.1a, 0.2a) obejmują wyposażenie absolwenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne, umożliwiające samodzielne badanie, analizowanie i syntetyzowanie relacji kształtujących przestrzeń turystyczną i rekreacyjną, w tym prawidłowe rozumienie wzajemnych relacji między środowiskiem przyrodniczym i antropogenicznym a działalnością człowieka (zasada wspólnoty i rozwoju zrównoważonego), dynamiki tych relacji oraz ich wpływu na zmiany w funkcjonowaniu turystyki, hotelarstwa i rekreacji. Na bazie zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych student powinien osiąść konkurencyjną umiejętność badania przestrzeni turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o dostępne zasoby, wiedzę i analizę naukową, w

określonych warunkach społeczno-ekonomicznych i geograficznych oraz podstawowe umiejętności praktyczne (zawodowe), przydatne w branży HTR. Szczególny nacisk w procesie kształcenia położony został na łączenie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie organizacji turystyki, hotelarstwa i rekreacji w przestrzeni geograficznej (specjalności). Student nabywa szereg kwalifikacji, skupiających się w szczególności w następujących obszarach:

- kwalifikacje zawodowe niezbędne do podjęcia pracy w instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach, związanych z turystyką, hotelarstwem i rekreacją na różnych stanowiskach;
- zaawansowana wiedza z zakresu turystyki, hotelarstwa i rekreacji, uzupełniona o wiedzę z tych dyscyplin naukowych, które wnoszą swój wkład w rozwój turystyki, hotelarstwa i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem geografii;
- umiejętność kreatywnego myślenia realizowana jest poprzez następujące funkcje dydaktyczne: informacyjną (pragnienie odkrywania i rozumienia świata); badawczą (aktywizowanie do samodzielnego rozwiązywania problemów); transformacyjną (wykorzystywanie zdobywanych kwalifikacji w praktyce); kreacyjną (pragnienie samodzielnego kształcenie w zróżnicowanym zakresie); partnerską (współpraca zespołowa);
- kwalifikacje badawcze i analityczne, umiejętność pozyskiwania wiedzy w oparciu o różne źródła;
- kwalifikacje kadry obsługującej ruch turystyczny i rekreacyjny, obiekty turystyczne, noclegowe i rekreacyjne oraz organizującej przestrzeń turystyczną i rekreacyjną;
- praktyczne umiejętności językowe w zakresie nawiązywania specjalistycznych kontaktów w działalności zawodowej i komunikowania się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Ważnym aspektem kształcenia jest przygotowanie studenta do efektywnej pracy indywidualnej i grupowej, merytorycznej dyskusji wyników badań i obserwacji, umiejętności formułowania opinii oraz prezentacji (ustnej i pisemnej) uzyskanych wyników prac badawczych, m.in. poprzez realizację **Projektu PBL** (Problem Based Learning) czy metodą **Design Thinking**.

Zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów I stopnia, absolwent kierunku turystyka i rekreacja jest przygotowany do prowadzenia działalności badawczej, organizacyjnej i usługowej w turystyce, hotelarstwie lub rekreacji, w szczególności w:

- biurach podróży, hotelach, ośrodkach wypoczynkowych, sportowych i rekreacyjnych, centrach rekreacji, centrach informacji turystycznej, innych obiektach turystycznych, noclegowych i rekreacyjnych,
- jednostkach badających, organizujących i obsługujących ruch turystyczny oraz rekreację,
- jednostkach badających, organizujących i obsługujących przestrzeń turystyczną i rekreacyjną,
- administracji rządowej i samorządowej,
- organizacjach pozarządowych, fundacjach i stowarzyszeniach,
- przedsiębiorstwach i instytucjach organizujących produkty turystyczne i rekreacyjne.

Absolwent studiów I stopnia jest przygotowany do wykonywania zawodów m.in. takich jak: specjaliści do spraw organizacji usług rekreacyjnych, hotelowych i turystycznych; konsultanci i inni pracownicy biur podróży; rezydenci biur podróży, pracownik informacji turystycznej; pilot wycieczek; instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej; animator rekreacji i organizacji czasu wolnego; recepcjoniści hotelowi; pracownicy obsługi hoteli i innych obiektów noclegowych, przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy, organizatorzy przestrzeni publicznej, specjaliści do spraw administracji i zarządzania (na podstawie D.U. z 25 stycznia 2018 r., poz. 227 w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania).

Na studiach II stopnia nacisk w procesie kształcenia położony został na łączenie wiedzy teoretycznej i umiejętności analitycznych w zakresie organizacji i zarządzania przestrzenią turystyczną i miejską przestrzenią rekreacyjną, m.in.: prowadzenia badań naukowych; wykształcenie umiejętności badawczych i analitycznych, pozyskiwania wiedzy w oparciu o różne źródła; wykształcenie kadry zarządzającej przestrzenią turystyczną i rekreacyjną; wykształcenie praktycznych umiejętności językowych w zakresie nawiązywania specjalistycznych kontaktów w działalności zawodowej i komunikowania się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

Zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów II stopnia, absolwent kierunku turystyka i rekreacja jest przygotowany do organizacji przestrzeni turystycznej i miejskiej przestrzeni rekreacyjnej, badań przestrzennych aspektów turystyki i rekreacji oraz do pracy na stanowiskach różnych szczebli, w tym kierowniczych, związanych z turystyką i rekreacją, m.in w:

- biurach podróży, hotelach, ośrodkach wypoczynkowych, sportowych i rekreacyjnych, centrach rekreacji, centrach informacji turystycznej, innych obiektach turystycznych, noclegowych i rekreacyjnych,
- jednostkach organizujących i zarządzających ruchem turystycznym oraz rekreacją,
- jednostkach organizujących i zarządzających przestrzenią turystyczną i rekreacyjną,
- administracji rządowej i samorządowej,
- organizacjach pozarządowych, fundacjach i stowarzyszeniach,
- przedsiębiorstwach i instytucjach organizujących i zarządzających produktami turystycznymi i rekreacyjnymi.

Absolwent studiów II stopnia kierunku turystyka i rekreacja jest przygotowany do wykonywania zawodów m.in. takich jak: specjaliści do spraw organizacji usług turystycznych i rekreacyjnych; konsultanci i inni pracownicy biur podróży; kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki, kierownicy hoteli, obiektów noclegowych, biur podróży, przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy, organizatorzy przestrzeni publicznej, specjaliści do spraw administracji i zarządzania, (na podstawie D.U. z 25 stycznia 2018 r., poz. 227 w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania) .

Cele kształcenia na studiach II stopnia turystyka zrównoważona (od r. ak. 2022/23) (por. zał. 0.3b) obejmują wyposażenie absolwenta w wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne, umożliwiające samodzielne i pogłębione badanie, analizowanie i syntetyzowanie relacji kształtujących zjawiska turystyczne i przestrzeń turystyczną z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju, określonych w Agendzie ONZ, w tym prawidłowe rozumienie wzajemnych relacji między środowiskiem przyrodniczym i antropogenicznym a działalnością człowieka, dynamiki tych relacji oraz wpływu zjawisk turystycznych na zmiany w przestrzeni geograficznej. Szczególny nacisk w procesie kształcenia położony został na łączenie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie planowania i organizacji turystyki i przestrzeni turystycznej z uwzględnianiem celów zrównoważonego rozwoju, poprzez m.in.: przekazanie pogłębionej wiedzy z zakresu turystyki zrównoważonej i geografii turystyki, poszerzonej o wiedzę z tych dyscyplin naukowych, które wnoszą wkład do rozwoju turystyki zrównoważonej; wykształcenie umiejętności niezbędnych do podjęcia pracy w różnorodnych instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach, związanych z turystyką, jak również na różnych stanowiskach, w tym szczebla zarządzającego; wykształcenie umiejętności badawczych i analitycznych oraz pozyskiwania wiedzy w oparciu o różne źródła; wykształcenie kadry zarządzającej turystyką i przestrzenią turystyczną z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju; wykształcenie praktycznych umiejętności językowych w zakresie nawiązywania specjalistycznych kontaktów w działalności zawodowej i komunikowania się w języku obcym nowożytnym (język angielski) na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz prowadzenia debaty. Ważnym aspektem kształcenia jest przygotowanie studenta m.in. do: efektywnej pracy indywidualnej i grupowej, merytorycznej dyskusji wyników badań i obserwacji, prowadzenia merytorycznej debaty, umiejętności formułowania opinii, prezentacji (ustnej i pisemnej) uzyskanych wyników prac badawczych.

Zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas studiów II stopnia, absolwent kierunku turystyka zrównoważona jest przygotowany do prowadzenia badań nad turystyką i przestrzenią turystyczną z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju wg Agendy ONZ, badań przestrzennych aspektów turystyki oraz do pracy na stanowiskach różnych szczebli, w tym kierowniczych, związanych z turystyką, m.in w:

- biurach podróży, hotelach, ośrodkach wypoczynkowych, sportowych i rekreacyjnych, centrach rekreacji, centrach informacji turystycznej, innych obiektach turystycznych, noclegowych i rekreacyjnych,
- jednostkach organizujących i zarządzających ruchem turystycznym,
- jednostkach organizujących i zarządzających przestrzenią turystyczną,

- administracji rządowej i samorządowej,
- organizacjach pozarządowych, fundacjach i stowarzyszeniach,
- podmiotach organizujących i zarządzających produktami turystycznymi.

Absolwent studiów II stopnia kierunku turystyka zrównoważona jest przygotowany do wykonywania zawodów uwzględniających potrzebę realizacji celów zrównoważonego rozwoju, m.in. takich jak: specjalista do spraw organizacji usług turystycznych, hotelowych i rekreacyjnych; specjaliści do spraw administracji i rozwoju; konsultanci i inni pracownicy biur podróży; kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki; kierownicy hoteli, obiektów noclegowych, biur podróży; przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy; organizatorzy przestrzeni publicznej; specjaliści do spraw administracji i zarządzania (na podstawie D.U. z 25 stycznia 2018 r., poz. 227 w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania).

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają również metody i techniki kształcenia na odległość i wynikające z tego uwarunkowania. Są to m.in. narzędzia MS Teams oraz platforma Moodle. Techniki i metody kształcenia na odległość, stosowane również wcześniej, zostały szeroko wprowadzone w roku 2020 w wyniku pandemii COVID-19 (Zał. 1.10). Więcej informacji nt. COVID-19 w UŁ na stronie <https://www.uni.lodz.pl/covid-19>. W obecnej chwili, decyzją Dziekan WNG zajęcia prowadzone są w trybie stacjonarnym. Zajęcia zdalne mogą być realizowane w ramach odrabiania zajęć, w sytuacjach wyjątkowych, uniemożliwiających prowadzenia zajęć stacjonarnie (przykład obrady OBWE w Łodzi, okres między 2 a 5 stycznia 2023, zał. 1.11, 1.12), w ramach zajęć prowadzonych przez osoby spoza Łodzi (np. wykłady eksperckie na II stopniu), w ramach konferencji i spotkań realizowanych poza Łodzią (regulamin studiów, zał. 1.3).

1.2. Efekty uczenia się (zał. 1.7, 1.8, 1.9)

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją, celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim oraz dyscyplinami, do których przyporządkowane są studia, uwzględniają zakres działalności naukowej kadry. Uwzględniają kompetencje badawcze i komunikowanie się w języku obcym. Odpowiadają właściwym poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji, są czytelne i weryfikowalne.

Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Poz. 1861) oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej (poz. 2218) przedmiotowe i kierunkowe efekty uczenia się na kierunku turystyka i rekreacja oraz turystyka zrównoważona są spójne z efektami uczenia się dla profilu ogólnoakademickiego, wymienionymi w kategoriach charakterystyk efektów uczenia się dla poziomu 6 (st. I stopnia) i poziomu 7 (st. II stopnia). Uwzględniają nomenklaturę i opisy zgodne z powyższym rozporządzeniem. W opinii Rady Programowej efekty odnoszą się do przyporządkowanych dyscyplin, są sformułowane czytelnie i w sposób zrozumiały, są ograniczone w swej liczbie, co sprzyja tworzeniu czytelnego systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów/absolwentów, opisanych w sylabusach przedmiotów (zał. 1.4, 1.13).

Kluczowe efekty uczenia się dla studiów I stopnia (zał. 1.7) obejmują w szczególności efekty, ukierunkowane na przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w opisanych wyżej dyscyplinach i subdyscyplinach oraz działalności praktycznej (zawodowej) w branży HTR. Są to w zaawansowanym stopniu m.in.: znajomość i rozumienie najważniejszych problemów i znaczenia turystyki, hotelarstwa i rekreacji w systemie nauk, w szczególności w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej (14T-1A_W01); znajomość i rozumienie teorii i terminologii stanowiących podstawową wiedzę z zakresu powiązanych dyscyplin naukowych oraz szczegółową (zaawansowaną) wiedzę z zakresu turystyki, hotelarstwa lub rekreacji, znajomość metod i narzędzi badawczych, odpowiednich dla badania zjawisk turystycznych lub rekreacyjnych oraz ich analizy przestrzennej (14T-1A_W02, 14T-1A_W06); rozumienie zjawisk geograficznych, kulturowych, społecznych oraz ekonomicznych, kształtujących przestrzeń turystyczną lub rekreacyjną (14T-1A_W11) i sposobów

organizowania i obsługi ruchu turystycznego lub działalności rekreacyjnej, organizowania i realizowania przedsięwzięć turystycznych lub rekreacyjnych (14T-1A_W04). Program ukierunkowany jest na zdobycie przez studenta/absolwenta: umiejętność obserwacji, interpretacji, analizy i opisu procesów specyficznych dla turystyki, hotelarstwa lub rekreacji z wykorzystaniem metod naukowych, źródeł informacji oraz umiejętność korzystania z nich w sposób krytyczny i syntetyczny (14T-1A_U01, 14T-1A_U02); umiejętności przeprowadzania prostych pomiarów zjawisk turystycznych i rekreacyjnych, w tym posługiwania się technologiami informatycznymi czy umiejętności współpracy w zespole, planowania i organizowania pracy (14T-1A_U04, 14T-1A_U06); umiejętności wykorzystania wiedzy specjalistycznej w działalności naukowej, społecznej oraz gospodarczej zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju (14T-1A_U07). Absolwent powinien komunikować się w języku angielskim na poziomie B2 (14T-1A_U03). W przypadku kompetencji społecznych kluczowa jest gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, działań własnych i zespołowych oraz do uznawania wiedzy naukowej i praktycznej w rozwiązywaniu problemów; gotowość do poszanowania i upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania, przyjmowania odpowiedzialności za skutki podejmowanych decyzji; gotowość do identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów, zasięgania opinii ekspertów w celu rozwiązywania trudnych sytuacji związanych z turystyką, hotelarstwem lub rekreacją (14T-1A_K01, 14T-1A_K02, 14T-1A_K04).

Kluczowe efekty uczenia się dla studiów II stopnia (zał. 1.8, 1.9) obejmują w szczególności efekty, ukierunkowane na prowadzenie przez absolwenta działalności naukowej w opisanych wyżej dyscyplinach i subdyscyplinach, który powinien w pogłębionym stopniu m.in.: rozumieć pozycję turystyki i rekreacji oraz turystyki zrównoważonej w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej, naukach o Ziemi i środowisku oraz geografii turystyki, rozumieć specyfikę przedmiotową, teoretyczną i metodologiczną, zależności problematyki kierunku z innymi dyscyplinami naukowymi, znać normy, reguły, uwarunkowania organizacji struktur turystycznych, przestrzeni turystycznej, w tym prawne i etyczne uwarunkowania turystyki zrównoważonej (14T-2A_W01, 14T-2A_W06); znać i rozumieć zasadę empirycznego i pogłębionego interpretowania zjawisk i procesów turystycznych w pracy badawczej oraz w działaniach praktycznych, rozumieć sposoby wykorzystania potencjału antropogenicznego i przyrodniczego w turystyce oraz w przestrzeni turystycznej, z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju wg Agendy ONZ (14T-2A_W03, 14T-2A_W09). Powinien umiejętnie rozwiązywać złożone i nietypowe problemy, innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach poprzez obserwację, interpretację, analizę i opis procesów specyficznych dla turystyki z wykorzystaniem metod i narzędzi badawczych, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, przystosowując istniejące lub opracowując nowe metody i narzędzia (14T-2A_U01, 14T-2A_U02); w sposób praktyczny i innowacyjny wykorzystywać wiedzę specjalistyczną w działalności naukowej, społecznej i gospodarczej, realizując zadania badawcze zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju, samodzielnie uczyć się i pogłębiać wiedzę, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie oraz ukierunkowywać innych na zainteresowanie zjawiskami turystycznymi i przestrzenią turystyczną (14T-2A_U07, 14T-2A_U08). Student/absolwent powinien komunikować się w języku angielskim na poziomie B2+ (14T-2A_U03). Student/absolwent powinien być gotowym do poszanowania i upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania, przyjmowania odpowiedzialności za skutki podejmowanych decyzji, rozwijać dorobek zawodowy, współorganizować działalność na rzecz środowiska społecznego w imię interesu publicznego oraz działać na rzecz lokalnej społeczności w sposób przedsiębiorczy i zrównoważony (14T-2A_K02, 14T-2A_K05).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
-----	---	--

1.	Zaleca się korektę opisu niektórych efektów kierunkowych, gdyż jest zbyt obszerny i odnosi się do zbyt wielu różnorodnych aspektów.	Efekty uczenia się na I i II stopniu podlegały korekcie zgodnie z uchwałami Senatu UŁ (Zał. 0.1a, 0.2a, 0.3b) I stopień - było w kategorii wiedza 17 efektów, w kategorii umiejętności 13 efektów, w kategorii kompetencje społeczne 8 efektów. Obecnie jest w kategorii wiedza 12, w kategorii umiejętności 8, kompetencje społeczne 6. II stopień było w kategorii wiedza 16 efektów, w kategorii umiejętności 11 efektów, w kategorii kompetencje społeczne 8 efektów. Obecnie jest w kategorii wiedza 9 efektów, w kategorii umiejętności 8 efektów, w kategorii kompetencje społeczne 6 efektów. Skróceniu uległy opisy efektów i dostosowane zostały do opisów z obowiązującego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r (poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji
2.	Zaleca się wprowadzenie zmian w sylabusach niektórych przedmiotów (wyszczególnionych w pkt.1.5.3. raportu) i uzupełnienie metod dydaktycznych oraz sposobów weryfikacji efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych (ewentualnie wprowadzenie stosowanych uwag co do charakteru przedmiotu), ponieważ w obecnym kształcie zajęcia te nie mogą być uznane za przedmioty o charakterze praktycznym.	Wzór sylabus został skorygowany. Obowiązuje obecnie jednolity wzór sylabusów w Uniwersytecie Łódzkim, dostępny i uzupełniany w systemie Usos. Opisy we wszystkich przedmiotach obejmują wykazane w zaleceniu metody dydaktyczne i sposoby weryfikacji efektów uczenia się, w tym z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Zarządzenie nr 64 Rektora UŁ z dnia 10.02.2022 r. w sprawie opisu przedmiotów w Uniwersytecie Łódzkim (sylabus) oraz weryfikacji efektów uczenia się i zadań koordynatora przedmiotu (Zał. 1.4, 1.13). Profil studiów I stopnia został zmieniony na ogólnoakademicki (zał. 0.1)
3.	Zaleca się wprowadzenie nowego wzoru sylabusa z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów – wzór sylabusa został już przez Jednostkę opracowany po wizycie ZO.	Wzór sylabus został skorygowany. Obowiązuje obecnie jednolity wzór sylabusów w Uniwersytecie Łódzkim, dostępny i uzupełniany w systemie Usos. Zarządzenie nr 64 Rektora UŁ z dnia 10.02.2022 r. w sprawie opisu przedmiotów w Uniwersytecie Łódzkim (sylabus) oraz weryfikacji efektów uczenia się i zadań koordynatora przedmiotu (Zał. 1.4, 1.13).
4.	Sugeruje się opracowanie narzędzia służącego do weryfikacji efektów kształcenia realizowanych na praktykach zawodowych (np. w formie krótkiej i prostej ankiety dla pracodawcy z uwzględnieniem skali osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia), bowiem obecne ankiety, które wypełniają pracodawcy, nie spełniają dostatecznie tej roli.	Pracodawcy wypełniają ankietę, która została skorygowana. Dodano ogólną ocenę, odzwierciedlającą stopień realizacji wszystkich efektów uczenia się (zał.2.16i)
5.	Inne rekomendacje i zalecenia nie wykazane bezpośrednio w części zaleceń dotyczyły: Ponadto, w ramach realizacji wszystkich godzin z przedmiotu "Język obcy" zaleca się	Punkty zostały przypisane. I st.: I sem. - 3 ECTS, II sem. - 2 ECTS, III sem. - 2 ECTS, IV sem. -2 ECTS, V sem.-2 ECTS, VI sem.-egzamin 4 ECTS II st.: I sem. -3 ECTS, II sem. -2 ECTS, III sem. -2 ECTS, IV sem. -3 ECTS + egzamin 4 ECTS

	przypisanie punktów ECTS w każdym z semestrów, w których przedmiot ten jest realizowany.	
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia. Program kierunku turystyka i rekreacja (studia I i II stopnia) jest oryginalnym projektem, wynikającym z doświadczeń jednostki w kształceniu kadr turystycznych, hotelarskich i rekreacyjnych, geografów turystyki od roku 1977 (45 lat) oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Niektóre przedmioty i ćwiczenia są wyjątkowe w skali kraju (np. projekt PBL, obóz turystyki aktywnej letni i zimowy, instruktor rekreacji ruchowej, przedmioty specjalnościowe i fakultatywne, projekt badawczy, ćwiczenia terenowe - np. region turystyczny Polska Wschodnia).

Program kierunku turystyka zrównoważona (studia II stopnia) jest pierwszym i jedynym tego typu programem studiów magisterskich w Polsce, wynikającym z dokonanych modyfikacji w programie kierunku turystyka i rekreacja, uwzględniając opinie studentów i absolwentów, otoczenia społeczno-gospodarczego oraz potrzebę kształcenia w zakresie realizacji celów zrównoważonego rozwoju w turystyce (z uwzględnieniem rezolucji ONZ „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” z dnia 25.09.2015 r.).

Programy kierunków turystyka i rekreacja oraz turystyka zrównoważona uwzględniają wzorce międzynarodowe (wynikające m.in. z członkostwa Instytutu i współpracy dydaktycznej i naukowej kadry w ramach ATLAS - The Association for Tourism and Leisure Education and Research (zał. 1.17), CITUR - Centre for Tourism Research, Development and Innovation (zał. 1.15) oraz Baltic University Programme (zał. 1.16), przygotowanie słuchaczy do potrzeb rynku pracy, w wyszczególnieniu pracy analitycznej i badawczej, bycia aktywnym obywatelem w demokratycznym społeczeństwie, a także szeroko rozumiany rozwój osobowy, w tym podtrzymanie i rozwój wiedzy zaawansowanej w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki w Polsce i na świecie, np. Certyfikat Wydziału Nauk Geograficznych European Rural Development Network Membership (zał. 1.18)

Każdy przedmiot prowadzony na studiach I i II stopnia jest oryginalnym opracowaniem, wg wypracowanych standardów kształcenia w Instytucie Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji od lat siedemdziesiątych XX wieku, uwzględniającym zapisy ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce wraz z aktami powiązanymi.

Kierunek turystyka i rekreacja był i jest wielokrotnie wysoko oceniany w rankingach kierunków turystycznych Wiadomości Turystycznych i Perspektywy:

- Wiadomości turystyczne: 2021 – 1 miejsce, 2020 – 4 miejsce, 2019 – 1 miejsce (zał. 1.19),
- Perspektywy: 2022 – 8 miejsce, 2021 – 8 miejsce, 2020 – 2 miejsce, 2019 – 4 miejsce, 2018 – 3 miejsce.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Treści programowe

Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja obejmuje studia stacjonarne I i II stopnia, przy czym program studiów II stopnia, obowiązujący od roku 2019/20, jest wygaszany (w roku 2022/23 realizowany jest tylko II rok studiów), a od roku 2022/23 wprowadzony został zmieniony program wraz ze zmienioną nazwą kierunku Turystyka Zrównoważona. Program jest realizowany tylko w trybie stacjonarnym (ostatni rocznik studiów niestacjonarny zakończył edukację w roku 2014). W rekrutacji nie ma studiów niestacjonarnych, dlatego w raporcie samooceny nie uwzględniono studiów niestacjonarnych (zał. 3.4a).

Program studiów Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona został skonstruowany na podstawie Uchwały nr 620 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie: wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim (zał. 2.0).

Treści programowe na obu poziomach są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań oraz jej zastosowanie w ramach dyscyplin geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki o Ziemi i środowisku, jak również są zgodne z zakresem działalności naukowej kadry, wydziału i uczelni. W przekazywanych treściach programowych poszczególnych przedmiotów, zgodnie z założeniami profilu ogólnoakademickiego, nauczyciele korzystają m.in.: z własnego dorobku naukowego, który może stanowić treści programowe przedmiotu i pozostawać w ścisłym związku z założonymi efektami uczenia się, w tym publikowanego i niepublikowanego, potwierdzonego również osiągniętym stopniem naukowym lub tytułem zawodowym/naukowym; z dostępnego publicznie dorobku innych badaczy, również pochodzących z innych ośrodków badawczych, w tym zagranicznych, zarówno naukowego, popularno-naukowego, jak i dydaktycznego; z doświadczenia pozauczelnianego (wiedzy, umiejętności i kompetencji), zawodowego i specjalistycznego, nabytego w okresie aktywności zawodowej, z uwzględnieniem specyfiki turystycznej, hotelarskiej, rekreacyjnej i innej, przydatnej do realizacji przedmiotów praktycznych. Lista przedmiotów prowadzonych przez kadrę nauczycielską przedstawiona jest w zał. 2.1 do 2.4. Część przedmiotów programowych realizowana jest w języku angielskim.

Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich założonych efektów uczenia się. Jest to wykazane w macierzach efektów uczenia się (zał. 1.7, 1.8, 1.9) oraz kartach przedmiotów (sylabusach).

2.2. Plan studiów z uwzględnieniem ich formy.

Czas trwania studiów I i II stopnia, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS i niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się są odpowiednio oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się (tabela programu w zał. 2.1, 2.2, 2.3). W metodzie szacowania czasu nakładu pracy przyjęto za 1 pkt. ECTS- 25 godz. pracy. Studia I stopnia trwają 6 semestrów (30 punktów ECTS w każdym semestrze), studia II stopnia trwają 4 semestry (30 punktów ECTS w każdym semestrze). Na studiach I stopnia, ze względu na liczne ćwiczenia terenowe i praktyki zajęcia audytoryjne w semestrze letnim realizowane są przez 10 pierwszych tygodni semestru, kolejne 5 tygodni przeznaczone są na ćwiczenia terenowe (oryginalne rozwiązanie w skali kraju). Semestry zimowe realizowane są w układzie 15 tygodni zajęć. Praktyki specjalnościowe mogą odbywać, po ustaleniu szczegółów z opiekunem praktyk, w weekendy lub w miesiącach maj-sierpień, wg potrzeb i możliwości studenta. Studia II stopnia realizowane są w układzie 15 tygodni zajęć w semestrze. Ćwiczenia terenowe realizowane są po zakończeniu zajęć audytoryjnych.

W punktacji ECTS wykładów, ćwiczeń, przedmiotów dwuskładnikowych została wyodrębniona część ECTS związana z pracą własną studenta, przygotowującą do zajęć, zaliczeń, egzaminów, pracą w terenie, w bibliotece, itp. Należy podkreślić, że wylączenie godzinowego nakładu pracy w oparciu o punkty ECTS jest szacunkowy (nie wprost) i w przypadku pracy własnej studenta trudno weryfikowalny.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela jest określona w programie łącznie i dla poszczególnych zajęć, zgodnie z wymogami i pozwala na realizację wszystkich efektów uczenia się (tab. 1.1).

Na studiach I stopnia w celu ukończenia studiów student musi zdobyć 180 punktów ECTS, czyli szacunkowo w ciągu 3 lat przepracować 4500 godzin w kontakcie z nauczycielami i w ramach pracy własnej. Program zakłada realizację 109 punktów ECTS w kontakcie z nauczycielami (studia stacjonarne) w trakcie zajęć i poza nimi. Program studiów przewiduje łącznie 2019 godzin zajęć, z czego 120 godzin realizowanych jest w ramach praktyk specjalnościowych. Program zakłada 71 punktów ECTS pracy własnej (studia stacjonarne), a więc szacunkowo 1775 godzin, które student powinien zrealizować przez

3 lata w ramach przygotowań do zajęć, zaliczeń, egzaminów, własne prace badawczej, pracy dyplomowej, praktyk specjalnościowych, studiów literatury, pracy w bibliotece, pracy w domu, pracy w terenie.

Na studiach II stopnia w celu ukończenia studiów student musi zdobyć 120 punktów ECTS, czyli szacunkowo w ciągu 2 lat przepracować 3000 godzin w kontakcie z nauczycielami i w ramach pracy własnej.

Program kierunku turystyka i rekreacja (wygaszany) zakłada realizację 79 punktów ECTS w kontakcie z nauczycielem (studia stacjonarne) w trakcie zajęć i poza nimi. Program studiów przewiduje łącznie 992 godziny zajęć, realizowanych bezpośrednio na uczelni i w terenie, w pracy z nauczycielami. Program zakłada 41 punktów ECTS pracy własnej (studia stacjonarne), a więc szacunkowo 1025 godzin, które student powinien zrealizować przez 2 lata w ramach przygotowań do zajęć, zaliczeń, egzaminów, własne prace badawczej, pracy dyplomowej, studiów literatury, pracy w bibliotece, pracy w domu, pracy w terenie.

Program kierunku turystyka zrównoważona zakłada realizację 63 punktów ECTS w kontakcie z nauczycielami w trakcie zajęć i poza nimi. Program studiów przewiduje łącznie 1081 godziny zajęć, realizowanych bezpośrednio na uczelni i w terenie, w pracy z nauczycielami. Program zakłada 57 punktów ECTS pracy własnej, a więc 1425 godzin, które student powinien zrealizować przez 2 lata w ramach przygotowań do zajęć, zaliczeń, egzaminów, własne prace badawczej, pracy dyplomowej, studiów literatury, pracy w bibliotece, pracy w domu, pracy w terenie.

Tab. 1.1. Godziny programowe w kontakcie z nauczycielem.

Rok studiów / semestr	Turystyka i rekreacja (liczba godzin)		Turystyka zrównoważona (liczba godzin)
	I stopień zajęcia	II stopień zajęcia	II stopień Zajęcia
I / sem. I	295	250	310
I / sem. II	346	312	341
II / sem. III	352	250	250
II / sem. IV	414 ⁵	180	180
III / sem. V	370	-	-
III / sem. VI	242	-	-
	2019	992	1081

Sekwencja zajęć, a także dobór ich form i proporcje liczby godzin zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się przez studenta. Program studiów umożliwia wybór zajęć a na I st. specjalności, pozwalając na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, obejmuje przedmioty zgodne z prowadzoną działalnością naukową i dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek (tabela programu w zał. 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, cały program w zał. 0.1a, 0.2a, 0.3b). Kolejność realizowanych przedmiotów stanowi logiczną sekwencję, ułożone są w taki sposób, aby wiedza przekazywana w semestrach wcześniejszych stanowiła dobrą podstawę do przyswajania treści programowych przewidzianych do realizacji na kolejnych etapach studiów. Plan studiów i harmonogram realizacji zajęć zostały zaprojektowane tak, aby: a) przedmioty wprowadzające do tematyki szeroko rozumianej turystyki, rekreacji, hotelarstwa lub turystyki zrównoważonej były realizowane na I roku studiów, b) student miał możliwość wyboru jak największej liczby przedmiotów odpowiadającej jego indywidualnym zainteresowaniom (min. 30 punktów ECTS) (zał. 2.4) Dopełnieniem przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych są ćwiczenia terenowe na studiach I i II st. oraz praktyki specjalnościowe na studiach I st. Dodatkowo w I semestrze studiów student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia z zakresu BHP

⁵ W tym 120 godz. praktyk specjalnościowych

oraz szkolenia z zakresu prawa autorskiego drogą e-learningową. Na studiach I stopnia w semestrze zimowy I i II roku realizowane są przedmioty ogólnowidziałowe, obowiązkowe dla wszystkich studentów WNG.

Program studiów stacjonarnych I stopnia Turystyka i Rekreacja obejmuje łącznie 2019 godz. dydaktycznych, z czego 805 godz. stanowią wykłady, 860 godz. ćwiczenia (w tym zajęcia ogólnowidziałowe (240 godz.); wychowanie fizyczne i instruktor rekreacji ruchowej 180 godzin; lektoraty 130 godz.; seminaria licencjackie 70 godz. w IV, V i VI sem.), 234 godz. ćwiczenia terenowe i 120 godzin praktyki specjalnościowe.

Student wybiera specjalność pod koniec I roku, spośród zaproponowanych: organizacja turystyki, organizacja hotelarstwa, organizacja rekreacji. Treści specjalnościowe są realizowane obok kierunkowych na II i III roku. Proces wyboru obejmuje propozycję studenta w kolejności wyboru dwóch specjalności, min. 15 osób chętnych na specjalność, max. 25. os. (w przypadku większej liczby chętnych decyduje średnia ocena z I semestru). Jeżeli student nie dostanie się na specjalność pierwszego wyboru, zostaje przypisany do specjalności drugiego wyboru. W roku akademickim 2022/23 po raz pierwszy uruchomiono tylko dwie specjalności, ze względu na niską liczbę studentów na roku.

Studenci wybierają przedmioty fakultatywne w semestrze poprzedzającym, spośród zaproponowanych (zał. 2.4), które realizują 36% ECTS. W grupie tej student musi zapisać się na 8 fakultetów kierunkowych i 4 fakultety specjalnościowe (w tym jeden w j. angielskim). Decyduje kolejność zgłoszeń. Każdorazowo ustalona jest maksymalna liczebność grupy.

Seminaria licencjackie są dostosowane do specjalności, student ma możliwość wyboru promotora, spośród zaproponowanej grupy nauczycieli akademickich. Seminaaria są realizowane w IV, V i VI semestrze. W ramach seminarium na ostatnim semestrze, każdy student prezentuje wynik pracy licencjackiej w formie posteru, podczas publicznej sesji posterowej.

W ramach programu I st. studenci realizują:

- **kurs instruktora rekreacji ruchowej** w dwóch wybranych dyscyplinach (student wybiera dwie dyscypliny spośród zaproponowanych przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ, które jest organem prowadzącym zajęcia ruchowe na kierunku) na II i III roku – 120 godz. - (przedmiot kończy się otrzymaniem legitymacji instruktorskiej UŁ, po spełnieniu określonych kryteriów, w tym min. średnia ocena końcowa z przedmiotu 4,5) (zał. 2.14)

- **kurs pilota wycieczek turystycznych**, który obejmuje całość programu kierunku, legitymacja wydawana jest przez Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji z partnerem zewnętrznym – Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, po spełnieniu określonych kryteriów, w tym uzyskanie absolutorium i min. końcowej oceny średniej ze studiów 4,0 (zał. 2.15).

Studenci na II roku realizują praktyki specjalnościowe (120 godz.), pozwalające lepiej poznać oczekiwania przyszłych pracodawców. Dla praktyk specjalnościowych zostały sformułowane efekty uczenia i metody ich weryfikacji (wypełniony przez studenta dziennik praktyk i ocena wystawiona przez opiekuna praktyk w instytucji przyjmującej, sprawozdanie studenta i rozmowa podsumowująca praktykę z opiekunem kierunkowym). Student ma możliwość wyboru odbycia praktyk w podmiotach zgodnie z wybraną specjalnością. W przypadku braku propozycji miejsca odbycia praktyk ze strony studenta, opiekunowie praktyk proponują miejsce.

Program studiów I stopnia Turystyka i Rekreacja obejmuje przedmioty:

a. ogólnowidziałowe, realizowane na wszystkich kierunkach I stopnia WNG, obejmują treści geograficzne: I semestr: podstawy geografii fizycznej, podstawy kartografii i topografii, badania przyrodnicze w naukach geograficznych, badania przyrodnicze w naukach geograficznych; III semestr: podstawy statystyki, podstawy geografii społeczno-ekonomicznej, podstawy geografii regionalnej, środowisko geograficzne Polski. Przedmioty mają na celu powtórzenie i rozwinięcie treści geograficznych na poziomie akademickim przez wszystkich studentów Wydziału Nauk Geograficznych, realizując efekty uczenia się zaplanowane dla tych przedmiotów również na kierunku turystyka i rekreacja.

b. kierunkowe, realizowane przez studentów TiR w trakcie 3 lat. Stanowią główny trzon treści programowych, które otrzymuje student, niezależnie od specjalności. Są to przede wszystkim treści wynikające z dostępnego dorobku naukowego nauczycieli akademickich WNG oraz z innych ośrodków

akademickich polskich i zagranicznych, jak również treści praktyczne, przekazywane na podstawie innego doświadczenia zawodowego nauczycieli, w tym doświadczenia praktycznego:

- przedmioty wprowadzające I semestr: fizjologia człowieka, prawo w turystyce i rekreacji, bezpieczeństwo w turystyce i rekreacji, kartografia turystyczna,
 - przedmioty podstawowe II-VI semestr: podstawy turystyki, podstawy rekreacji, podstawy hotelarstwa, podstawy pilotażu i przewodnictwa, pedagogika czasu wolnego, animacja czasu wolnego, produkt turystyczny, ekonomika turystyki i rekreacji,
 - przedmioty obejmujące walory turystyczne IV-VI semestr: geografia turystyczna Polski, Geografia turystyczna Europy, geografia turystyczna świata,
 - przedmioty przygotowujące do pracy dyplomowej IV-VI semestr: podstawy warsztatu badawczego, GIS, projekt PBL, seminarium licencjackie,
 - przedmioty przygotowujące do podjęcia pracy zawodowej w branży HTR: praktyki specjalnościowe (120 godz.), wybrane zagadnienia rynku pracy,
 - przedmioty przygotowujące do pracy badawczej: obejmują przedmioty ogólnowidziałowe, kierunkowe, specjalnościowe i fakultety, w ramach których przedstawiane są treści realizujące założenia kierunku ogólnoakademickiego, w tym zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w deklarowanej dyscyplinie (ponad 50% ECTS),
 - przedmioty ruchowe: wychowanie fizyczne (I rok, zajęcia ogólnouczelniane obejmują dyscypliny ogólne, wymiennie), instruktor rekreacji ruchowej (II i III rok),
 - ćwiczenia terenowe: Łódź jako miasto turystyczne, region łódzki, region geograficzny Polska Pn., region geograficzny Polska Pd., Region turystyczny Europy, letni obóz turystyki aktywnej, zimowy obóz turystyki aktywnej,
- c. fakultety: obejmujące 8 fakultetów kierunkowych i 4 fakultety specjalnościowe. Fakultety są wybierane spośród przedmiotów zaproponowanych i zatwierdzonych przez Dziekana, corocznie do 30 kwietnia. Corocznie do studenci wybierają przedmioty spośród ok 40 dostępnych fakultetów kierunkowych (weryfikowanych każdego roku) i 8 dostępnych fakultetów w ramach specjalności, w tym jeden przedmiot w języku angielskim spośród zaproponowanych.
- d. moduły specjalnościowe obejmują 4 obowiązkowe przedmioty specjalnościowe dla specjalności:
- organizacja turystyki: obsługa ruchu turystycznego, zagospodarowanie turystyczne , kreatywność w turystyce, zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym;
 - organizacja hotelarstwa: organizacja i funkcjonowanie obiektów noclegowych, systemy hotelowe, podstawy gastronomii hotelowej, zarządzanie obiektem hotelowym;
 - organizacja rekreacji: rekreacja osób niepełnosprawnych, zagospodarowanie rekreacyjne, organizacja imprez rekreacyjnych i sportowych, zarządzanie obiektem rekreacyjnym.

Program studiów stacjonarnych II stopnia Turystyka i Rekreacja (wygaszany), obejmuje łącznie 992 godz. dydaktyczne, z czego 460 godz. stanowią wykłady, 400 godz. ćwiczenia (w tym seminaria magisterskie 120 godz. i lektoraty 120 godz.), 72 godz. ćwiczenia terenowe.

Student wybiera specjalność w trakcie zapisów, spośród zaproponowanych: przestrzeń turystyczna lub miejska przestrzeń rekreacji. Treści specjalnościowe są realizowane obok kierunkowych na I i II roku. Proces wyboru obejmuje propozycję studenta, z zastrzeżeniem warunku uruchomienia - min. 15 osób chętnych na specjalność.

Studenci wybierają przedmioty fakultatywne w roku poprzedzającym (do 30 kwietnia), spośród zaproponowanych (zał. 2.4), które realizują 68% ECTS. W grupie tej student musi zapisać się na 4 fakultety kierunkowe i 4 fakultety specjalnościowe (w tym dwa w j. angielskim). Decyduje kolejność zgłoszeń. Każdorazowo ustalona jest maksymalna liczebność grupy.

Seminaria magisterskie są dostosowane do specjalności, student ma możliwość wyboru promotora, spośród zaproponowanej grupy nauczycieli akademickich. Semina kończą się publicznym seminarium majowym, podczas którego każdy student prezentuje wyniki pracy magisterskiej.

Program studiów II stopnia Turystyka i Rekreacja (wygaszany) obejmuje przedmioty:

- a. kierunkowe: socjologia czasu wolnego, globalne problemy turystyki i rekreacji, planowanie w turystyce, metodologia turystyki i rekreacji, marketing terytorialny, GIS, projekt badawczy, seminarium magisterskie, wykłady eksperckie (eksperti, naukowcy spoza wydziału)
- b. specjalnościowe: obejmują 4 obowiązkowe przedmioty specjalnościowe, w tym jeden w języku angielskim:
 - specjalność przestrzeń turystyczna: region turystyczny, strategie rozwoju turystyki, przestrzeń turystyczna, tourism economics (english),
 - specjalność miejska przestrzeń rekreacji: gospodarka przestrzenna, przestrzeń rekreacji, zarządzanie zielenią miejską, Infrastructure of recreational areas (english),
- c. fakultety: obejmujące 4 fakultety kierunkowe, w tym dwa w języku angielskim (wybierane spośród 10 zaproponowanych) i 4 fakultety specjalnościowe (wybierane spośród 8 zaproponowanych). Fakultety są wybierane spośród przedmiotów zaproponowanych i zatwierdzonych przez Dziekana, corocznie do 30 kwietnia,
- d. ćwiczenia terenowe: Region turystyczny – Polska Wschodnia, turystyka i rekreacja w badaniach geograficznych,
- e. lektorat z języka obcego: uruchamiany lektorat z języka angielskiego, oraz 3 przedmioty w języku angielskim (jeden specjalnościowy, dwa fakultatywne),
- f. przedmioty przygotowujące do pracy badawczej: obejmują przedmioty kierunkowe, specjalnościowe i fakultety, w ramach których przedstawiane są treści realizujące założenia kierunku ogólnoakademickiego, w tym zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w deklarowanej dyscyplinie (ponad 50% ECTS).

Program studiów stacjonarnych II stopnia Turystyka Zrównoważona (od 2022/23), obejmuje łącznie 1081 godz. dydaktycznych, z czego 595 godz. stanowią wykłady, 420 godz. ćwiczenia (w tym seminaria magisterskie 105 godz.), 62 godz. ćwiczenia terenowe i 120 godzin zajęć w języku angielskim w ramach English workshops.

Studenci wybierają przedmioty fakultatywne w roku poprzedzającym (do 30 kwietnia), spośród zaproponowanych (zał. 2.4), które realizują 30% ECTS. W grupie tej student musi zapisać się na 4 fakultety w języku angielskim i 7 fakultetów kierunkowych. Decyduje kolejność zgłoszeń. Każdorazowo ustalona jest maksymalna liczebność grupy.

Seminaria magisterskie są realizowane przez 4 semestry. Student ma możliwość wyboru promotora, spośród zaproponowanej grupy nauczycieli akademickich. Seminaria kończą się publicznym seminarium majowym, podczas którego każdy student prezentuje wyniki pracy magisterskiej.

Program studiów II stopnia Turystyka Zrównoważona obejmuje:

a. przedmioty ogólnokierunkowe obejmujące:

- w I i II semestrze wprowadzenie do zagadnień związanych z rozwojem zrównoważonym: problemy współczesnego świata, globalne problemy turystyki, etyka zrównoważonego rozwoju, społeczne aspekty zrównoważonego rozwoju, polityki zrównoważonego rozwoju, dziedzictwo kulturowe w turystyce i dziedzictwo przyrodnicze w turystyce, infrastruktura w turystyce zrównoważonej. Ponadto realizowany jest przedmiot podstawy turystyki skierowany na powtórzenie istotnych zagadnień dla absolwentów kierunków turystycznych oraz wprowadzenie w problematykę turystyki dla absolwentów innych kierunków.
- w II semestrze wprowadzenie do zagadnień metodologicznych: metodologia badań turystyki, metody badań jakościowych, metody badań ilościowych, GIS, projekt badawczy,
- w III semestrze realizowane są przedmioty związane z planowaniem turystyki zrównoważonej: przestrzeń turystyczna, planowanie przestrzenne w turystyce, strategie rozwoju turystyki,

b. przedmioty fakultatywne obejmujące zagadnienia geograficzne w rozwoju zrównoważonym w turystyce w semestrze III oraz przedmioty o treściach problemowych, związanych z turystyką zrównoważoną w semestrze IV. Student realizuje 11 przedmiotów fakultatywnych, w tym 4 w języku angielskim. Lista fakultetów do wyboru obejmuje około 20 tematów. Fakultety są wybierane spośród przedmiotów zaproponowanych i zatwierdzonych przez Dziekana, corocznie do 30 kwietnia.

- c. zajęcia w języku angielskim obejmują na I roku zajęcia rozwijające umiejętności językowe – English workshops (120 godz.) oraz zajęcia w języku angielskim w semestrze III (4 przedmioty do wyboru, łącznie 60 godz.)
- d. seminaria magisterskie
- e. ćwiczenia terenowe: turystyka zrównoważona w praktyce, turystyka w badaniach geograficznych
- f. przedmioty przygotowujące do pracy badawczej obejmują wszystkie przedmioty programowe, zarówno kierunkowe, fakultatywne, jak i w j. angielskim oraz ćwiczenia terenowe. W tym są zajęcia związane z prowadzoną działalnością naukową w deklarowanych dyscyplinach (ponad 50% ECTS).

Plan studiów uwzględnia kształcenie w zakresie języka nowożytnego. Kształcenie w zakresie nowożytnych języków obcych organizuje i prowadzi w UŁ jednostka międzywydziałowa - Studium Języków Obcych, które działa w oparciu o Uchwałę Senatu UŁ nr 206 w sprawie zasad osiągania przez studentów Uniwersytetu Łódzkiego efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym (zał. 2.5). Na Turystyce i Rekreacji obligatoryjnie są prowadzone lektoraty z języka angielskiego oraz zajęcia w języku angielskim w grupie zajęć do wyboru, a na Turystyce Zrównoważonej English Workshops i zajęcia do wyboru. Na studiach pierwszego stopnia absolwent osiąga poziom B2, na studiach II stopnia B2+. Zajęcia prowadzone są metodą eklektyczną, a ewaluacja etapowych efektów uczenia się obejmuje testy, prace pisemne i ustne oraz końcowy, wydziałowy egzamin programowy. Studenci w ramach poszczególnych przedmiotów wykonują zadania związane z interpretacją anglojęzycznych tekstów naukowych i branżowych oraz wykazują się ich zrozumieniem zarówno pod względem językowym, jak i merytorycznym. Egzamin końcowy z języka obcego może zostać zaliczony na podstawie uznanych przez UŁ certyfikatów językowych.

Część zajęć może być realizowana programowo metodami i technikami kształcenia na odległość (Moodle, MS Teams). Nauczyciele akademicki systematycznie udoskonalają treść zajęć i metody nauczania. Uczestniczą w szkoleniach podnoszących ich kompetencje zawodowe, a w szczególności metody i techniki kształcenia na odległość oraz umiejętności prowadzenia zajęć w języku angielskim (wykaz niektórych szkoleń dostępny jest na stronie internetowej <https://buildup.uni.lodz.pl/szkolenia-dla-pracownikow/kadra-akademicka/>). Więcej w zał. 1.10 (wytyczne dla zajęć zdalnych), 1.10a (Moodle) i 4.8 (szkolenia kadry).

2.3. Metody kształcenia

Metody kształcenia są różnorodne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, w ich doborze zastosowano najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywując ich do aktywnego udziału w procesie nauczania oraz umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowując do prowadzenia działalności naukowej i udziału w tej działalności, jak również aktywizując do samodzielnej pracy, zarówno na studiach I jak i II stopnia. Dotyczy to zarówno metod nauczania w ramach bezpośredniego kontaktu prowadzącego ze studentami, metod kształcenia na odległość, jak i samodzielnego studiowania. Na kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona wykorzystywane są m.in. następujące metody nauczania: wykład tradycyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych i studiów przypadków, wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik aktywizujących, ćwiczenia w sali, ćwiczenia terenowe, lektoraty, seminaria, zajęcia ruchowe, praktyki specjalnościowe. W szczególności prowadzący zajęcia korzystają z metod szczegółowych, jak: rozwiązywanie testów, rozwiązywanie studium przypadku, praca nad projektem/raportem (w szczególności na przedmiocie projekt PBL, projekt badawczy), dyskusja, prezentacja/wystąpienie, ćwiczenia z wykorzystaniem laptopa czy smartfonów, burza mózgów, praca zespołowa, debata oxfordzka. Ważną, choć nową metodą pracy ze studentami jest tutoring akademicki (pracownicy biorą udział w szkoleniach).

Przykłady innowacyjnych metod pracy w trakcie zajęć:

- a. podczas pedagogiki czasu wolnego: metody heurystyczne, dyskusja ekspercka, burza mózgów, praca grupowa
- b. podczas animacji czasu wolnego: tworzenie słuchowiska/podcastu, scenki, wystąpienia, ćwiczenia na rozwijanie dykcji, ćwiczenia rozwijające wyobraźnię twórczą, burza mózgów, praca grupowa, przygotowanie i przeprowadzenie animacji dla społeczności Wydziału Nauk Geograficznych
- c. podczas ćw. terenowych: debata oksfordzka
- d. podczas kreatywności w turystyce: trening twórczego myślenia, warsztat twórczego pisania, twórcze zaliczenie - pisanie wniosku na Kultugrant;
- e. metoda Design Thinking (w 2017 r. nauczyciele akademicy kierunku uczestniczyli w szkoleniu) Studenti m.in. projektują na potrzebny mieszkańców produkt turystyczny lub rekreacyjny metodą DT. Student w ramach pracy własnej powinien korzystać m.in. z takich metod jak: studia literatury, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, analiza notatek z wykładów i ćwiczeń, rozwiązywanie testów, zadań i studiów przypadków, przygotowanie pracy zaliczeniowej (w tym: projektu, raportu, recenzji, prezentacji, dyskusji, makiety itp.).

W stosowaniu metod kształcenia wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się. Metody i techniki kształcenia na odległość znalazły szczególne zastosowanie w trakcie nauczania zdalnego podczas pandemii Covid-19. Metody kształcenia są tak dobrane do poszczególnych przedmiotów, aby umożliwiły osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a także aktywizowały studentów i zachęcały ich do samodzielnej pracy (zał. 1.10). Wszystkie zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja oraz Turystyka Zrównoważona odbywają się z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego. Od początku roku akademickiego 2022/23 zajęcia są w pełni realizowane w formie stacjonarnej (Zał. 2.11). W roku akademickim 2019/20 (częściowo), 2020/21 oraz 2021/22 (częściowo), z uwagi na pandemię COVID-19, zgodnie z Zarządzeniem Nr 128/21 z dnia 29 września 2021 roku Rektora Uniwersytetu Łódzkiego zajęcia były realizowane początkowo tylko w formie zdalnej, następnie w formie hybrydowej. Zajęcia zdalne realizowane były (i w miarę potrzeb nadal są) na platformach MS Teams oraz Moodle, w których umieszczane są materiały dydaktyczne dla studentów oraz przeprowadza się testy, czy też quizy dla weryfikacji efektów uczenia się. Te okoliczności spowodowały również konieczność dostosowania metod weryfikacji efektów uczenia się, uwzględniających specyfikę takiej formy kształcenia. Należy jednak zaznaczyć, że program kierunku nie był i nie jest dostosowany do formy zajęć zdalnych, z wyjątkiem określonych zajęć/przedmiotów. W związku z tym w czasie pandemii rejestrowano duże trudności w realizacji treści programowych, przewidzianych na bezpośredni kontakt lub do realizacji w terenie, wykorzystując metody zdalnego nauczania. W trakcie zajęć zdalnych na platformie MS Teams wykorzystywane są liczne narzędzia do pracy interaktywnej ze studentami: Jamboard, Menti, Flippity, narzędzia Microsoft One Drive (wspólne dokumenty tekstowe, arkusze kalkulacyjne), Padlet.

Jednym ze sposobów stymulowania studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się wraz z przygotowaniem do prowadzenia działalności naukowej jest dodatkowa aktywność studencka w ramach Koła Naukowego Geografów Turyzmu „Włóczykije”. W ramach działalności studenci biorą udział w konferencjach naukowych, wsparciu organizacyjnym konferencji organizowanych przez/na WNG, projektach dydaktycznych (przedszkole UŁ), prezentacjach popularno-naukowych „Wieczór przy kubku herbaty”, wyjazdach terenowych w ramach rajdów studenckich, działalności prospołecznej. Sprawozdanie i szczegóły z działalności koła są dostępne w zał. 2.13 i 2.13a. W ramach Uniwersytetu Łódzkiego od 2017 r. funkcjonują studenckie granty badawcze (zał. 2.7), dzięki którym studenci pozyskują dodatkowe środki na swoje badania i zyskują umiejętności przydatne w przyszłym aplikowaniu o środki na badania w konkursach zewnętrznych <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwój/studenckie-granty-badawcze>. Projekt Studenckie Granty Badawcze to także okazja do zapoznania się ze specyfiką składania i rozliczania wniosków o finansowanie badań naukowych.

Załączniki 2.23 przedstawia zestawienie statystyczne stypendiów studentów Turystyki i Rekreacji, w tym stypendiów naukowych (rektorskich).

Najlepsze prace dyplomowe studentów są publikowane w formie artykułów naukowych (zał. 2.6). Na kierunku ważnym elementem kształcenia są wyjazdy studentów w ramach programu ERASMUS+ (zał. 2.24).

Szczególną wagą objęte są przedmioty przygotowujące do prowadzenia badań naukowych. Poza seminariami, które kończą się publiczną prezentacją pracy dyplomowej (poster na licencjacie, prezentacja na studiach magisterskich), szczególny nacisk położony jest na przedmioty wspierające warsztat badawczy, przedmioty metodyczne, GIS i projekty badawcze, zarówno na I, jak i II stopniu. Uzupełnieniem są ćwiczenia terenowe, w ramach których realizowane są działania badawcze, często aplikacyjne (np. na II stopniu, w ramach ćwiczeń turystyka i rekreacja w badaniach geograficznych, studenci kilku roczników prowadzili badania na zamówienie UG w Uniejowie w okresie Bożego Ciała, w ramach dużego międzyuczelnianego grantu badawczego, przyczyniając się do wpisania kwietnych dywanów w Spycymierzu na Listę UNESCO, co jest bardzo dużym sukcesem (zał. 6.2, 6.2a). Innym przykładem są badania prowadzone przez studentów w ramach międzynarodowego projektu SPOT.

Studenci uzyskują kompetencje w zakresie opanowania języka angielskiego na poziomie B2 (studia I stopnia) i B2+ (studia II stopnia) poprzez lektoraty językowe i przedmioty specjalnościowe i fakultatywne prowadzone w języku angielskim (por. zał. 2.4).

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów. Na opisywanych kierunkach student ma możliwość indywidualnego kształtowania programu studiów w części obejmującej przedmioty fakultatywne. Dla aktywnych naukowo studentów przewidziana jest działalność w Studenckim Kole Naukowym Geografów Turyzmu „Włóczykije”. Może otrzymać legitymację instruktora rekreacji ruchowej, w wybranej przez siebie dyscyplinie sportowej (zał. 2.14) oraz legitymację pilota wycieczek (2.15). Pracę dyplomową student przygotowuje najczęściej na samodzielnie zaproponowany temat (w miarę potrzeb korygowany przez promotora). Praktyki specjalnościowe realizuje w zaproponowanej przez siebie instytucji. Student ma także prawo do indywidualnej organizacji studiów na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Uniwersytet Łódzki i Wydział Nauk Geograficznych przygotowane są także na potrzeby studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów niepełnosprawnych. Budynek wyposażony jest w urządzenia wspierające osoby niewidome oraz z niepełnosprawnością słuchową, dostosowane są dla osób poruszających się na wózkach. Studenci z niepełnosprawnościami, w tym o podłożu psychicznym, otrzymują pomoc ze strony pracowników WNG, jak i komórek ogólnouniwersyteckich. Pierwszą instancją, do której się zwracają są zazwyczaj opiekunowie roku lub inni pracownicy darzeni przez studentów dużym zaufaniem oraz pracownice Dziekanatu. Prodziekan ds. studenckich może im przyznać IOS, pomóc w organizacji sesji lub optymalizacji zaliczeń tak, by zrównać ich szanse z pozostałymi uczestnikami zajęć. Akademickie Centrum Wsparcia UŁ (<https://bonipu.uni.lodz.pl/>) udziela pomocy i wsparcia studentom zarówno w sprawach związanych z kształceniem, jak i szeroko rozumianą integracją w środowisku akademickim oraz udziela porad prawnych. W przypadku zaistniałej potrzeby przydziela opiekunów dla osób niewidomych czy niesłyszących (tłumacz języka migowego, asystenta studenta). Studenci niepełnosprawni, jak i pozostałe osoby mogą także skorzystać z doraźnej pomocy psychologicznej. Należy jednak zauważyć, że na opisywanych kierunkach osoby z niepełnosprawnościami stanowią niewielki odsetek. W przypadku wiedzy o potrzebach studentów, koordynator kierunku w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu i za zgodą Dziekana ds. studenckich podejmuje działania dostosowujące, np. dzielenie materiału zaliczeniowego na mniejsze partie, zmianę formy egzaminu z ustnej na pisemną lub z pisemnej na ustną, wydłużenie czasu zdawania egzaminu/zaliczenia.

2.4. Praktyki zawodowe

Treści programowe określone dla praktyk specjalnościowych, wymiar praktyk, przyporządkowane punkty ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studenta założonych dla praktyk efektów uczenia się. Zgodnie z

przyjętym programem studiów, studenci studiów I stopnia kierunku Turystyka i Rekreacja zobowiązani są do odbycia w 4 semestrze praktyk specjalnościowych, obejmujących łącznie 120 godz. Szczegółowe zasady organizacji i odbywania praktyki posiadają się Zarządzeniem Rektora (zał. 2.16, 2.16a), na podstawie którego została przygotowana instrukcja postępowania dla praktyk specjalnościowych kierunku Turystyka i Rekreacja, wraz ze wzorami dokumentacji (zał. 2.16b-2.16k).

Należy podkreślić, że na studiach o profilu ogólnoakademickim nie ma obowiązku realizacji praktyk zawodowych. Praktyki specjalnościowe (nie określone mianem zawodowych), będące częścią programu kierunku Turystyka i Rekreacja, nie muszą być regulowane przepisami odpowiednimi dla praktyk zawodowych, realizowanych zgodnie z regulacjami studiów o profilu praktycznym. Jednak ze względów formalnych organizacja praktyk specjalnościowych wykorzystuje odpowiednie Zarządzenie Rektora.

Podstawą realizacji praktyk specjalnościowych jest porozumienie z podmiotem zewnętrznym lub oświadczenie jednostki Uniwersytetu o przyjęciu studenta na praktyki, dzienniczek praktyk oraz skierowanie. Profil działalności podmiotu, w którym realizowane są praktyki, winien być zbliżony do specjalności. Studenci w pierwszej kolejności proponują miejsce odbycia praktyk, zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami, które podlega akceptacji opiekuna. Jeżeli studenci mają problem ze znalezieniem miejsca odbywania praktyk, opiekun przedstawia odpowiednie propozycje. Podmioty podlegają ciągłej ocenie. Z podmiotami negatywnie ocenionymi zostaje przerwana współpraca.

Nadzór merytoryczny nad praktykami sprawuje opiekun praktyk, który zaliczając praktyki uznaje, że student zrealizował efekty uczenia się, określone dla praktyk specjalnościowych. Opiekun praktyk dokonuje oceny podmiotu, w którym są realizowane praktyki, na podstawie hospitacji, informacji od studenta oraz otrzymanych ankiet, wypełnianych przez studenta i instytucję. Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja odbywają praktyki w różnych instytucjach i organizacjach, zgodnych z profilem specjalności. Szczegółowy wykaz podmiotów, w których realizowane są praktyki od 2018 roku zawiera zał. 2.19-2.22). Zał. 2.18 przedstawia sprawozdanie z organizacji praktyk za lata 2017-2022, wraz z mechanizmami weryfikacji. W zał. 2.17 przedstawione są przykładowe listy referencyjne, jakie otrzymują studenci po odbyciu praktyk. W zał. 2.16k znajduje się wzór Dzienniczka praktyk.

2.5. Organizacja procesu nauczania i uczenia się

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację tych efektów oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej. Na kierunku turystyka i rekreacja (studia I i II stopnia) oraz turystyka zrównoważona (studia II stopnia) rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i pozwala na efektywne wykorzystywanie czasu zarówno przez studiujących, jak i nauczających. Liczebność grup wykładowych i ćwiczeniowych zgodna jest z Regulaminem pracy UŁ oraz zarządzeniami Dziekana WNG (w zał. 2.25 liczebność grup w semestrze zimowym 2022/23). Zajęcia odbywają się pomiędzy ósmą rano i osiemnastą. Rozplanowaniu zajęć przyświeca zasada minimalizowania tzw. „okienek”, pozwalająca na efektywne wykorzystanie czasu pobytu studentów na terenie Wydziału. Plany zajęć w semestrze zimowym dostępne są w zał. 2.8a,b,c,d,e. Liczebności grup studenckich reguluje Regulamin pracy Uniwersytetu (zał. 2.9). Kalendarz roku akademickiego ustala Rektor UŁ (zał. 2.10). Tryb pracy reguluje komunikat Rektora UŁ (zał. 2.11).

Pracownicy są zobowiązani do zaplanowania konsultacji 2x2 godz. w tygodniu, podczas których dostępni są dla studentów poza godzinami zajęć (zał. 2.12). Regulamin pracy UŁ reguluje ponadto czas pracy pracowników badawczo-dydaktycznych, w tym nienormowany czas pracy (zał. 2.9). Przed każdą sesją egzaminacyjną na stronie WNG www.geo.uni.lodz.pl, co najmniej 21 dni przed jej rozpoczęciem publikowany jest harmonogram sesji. Daty egzaminów ustalane są zgodnie z zasadą zachowania równomiernego rozłożenia egzaminów i regulaminem studiów (zał. 1.3). Oceny końcowe z przedmiotów są dostępne dla studenta w systemie USOS www.usosweb.uni.lodz.pl.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy zwrócić uwagę na zachowanie i zapewnienie odpowiedniej proporcji pomiędzy pracą własną studenta poza zajęciami i na zajęciach (w kontakcie z nauczycielem akademickim), w szczególności w sylabusach poszczególnych przedmiotów.	Proporcje pracy własnej i w kontakcie z nauczycielem wyrażone są punktami ECTS - 1 pkt ECTS 25 godz. Proporcje wykazane są w tabelach programowych (zał. 2.1-2.3). Informacja jest umieszczona w sylabusach przedmiotów. Proporcje wyjaśnione zostały w pkt. 2.2. kryterium 2.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające program i treści, formę i organizację zajęć, metody kształcenia. Podział semestru letniego na 10 tyg. zajęć audytoryjnych i 5 tyg. zajęć terenowych; zachowanie praktyk specjalnościowych, wzorowanych na praktykach zawodowych; treści programowe są oryginalne i wypracowane w 45 letniej historii kształcenia kadr branżowych i badawczych; kreatywne metody kształcenia, m.in z zastosowaniem metody PBL i Disagne Thinking na przedmiocie "Projekt PBL" – I stopień i „Projekt badawczy” – II stopień; angażowanie studentów w ramach projektów badawczych zespołu Instytutu, np. kwietne dywany w Spicymierzu – dzięki badaniom studenckim wpisanie na Listę UNESCO, Projekt SPOT; utrzymanie dużej liczby ćwiczeń terenowych; kurs instruktora rekreacji ruchowej i pilota wycieczek; duża liczba godzin przedmiotów w języku angielskim (lektoraty, fakultety, specjalnościowe); elastyczność wobec potrzeb studentów z niepełnosprawnościami wraz z systemem wsparcia; publiczne prezentacje wyników prac dyplomowych (poster podczas „sesji posterowej” na I stopniu, wystąpienie na „seminarium majowym” na II stopniu)

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacji

Warunki, kryteria i procedury rekrutacji na studia I i II stopnia są przejrzyste i selektywne, pozwalają na dobór kandydatów ze wstępną wiedzą i umiejętnościami. Rekrutacja jest bezstronna i zapewnia kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) stosowane są spójne i przejrzyste warunki przyjęcia na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów. Zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rekrutacja na kierunki studiów na Uniwersytecie Łódzkim odbywa się na podstawie uchwały Senatu UŁ (zał. 3.1, 3.1a, 3.1b, 3.2, 3.3, 3.3a 3.4, 3.4a, 3.4b, 3.5), corocznie podawanej do wiadomości publicznej do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, na który ma się odbyć rekrutacja.

Szczegółowe kryteria przyjęć na poszczególne kierunki wraz z oczekiwaniami kompetencji (również cyfrowych, wymagań sprzętowych związanych z kształceniem na odległość) z terminarzem rekrutacyjnym limitami miejsc na dany rok akademicki kandydaci mogą znaleźć w Zasadach przyjęć na UŁ <https://www.uni.lodz.pl/rekrutacja> oraz na stronie <https://www.bip.uni.lodz.pl/sprawy-studenckie/zasady-i-tryb-przyjmowania-na-studia> . Informacje zawierają wskazanie konkretnych

przedmiotów wymaganych (I i II kategoria) oraz niewymaganych (III-kategoria, dająca dodatkowe punkty) w rekrutacji na studia I i II stopnia. Rekrutacja na UŁ odbywa się na podstawie wyników maturalnych i nie jest brane pod uwagę kryterium kolejności zgłoszeń. Kryteria te obowiązują zarówno obywateli polskich, jak i obcokrajowców (zał. 3.3). W ramach limitu przyjęć danego kierunku przyjmowani są kandydaci z najwyższą punktacją. Laureaci i finaliści olimpiad podlegają rekrutacji na podstawie Uchwały 310 Senatu UŁ (zał. 3.16). Kandydaci powinni mieć możliwość korzystania z komputera stacjonarnego, laptopa lub innego urządzenia, umożliwiającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (min. aplikacja MS Teams). W wyjątkowych przypadkach Uczelnia może, w miarę posiadanych możliwości, wypożyczyć lub udostępnić studentowi komputer stacjonarny.

Na kierunku Turystyka i Rekreacja w rekrutacji na studia I stopnia przedmiotem wymaganym w każdej z 3 kategorii jest: kat. 1. geografia, kat. 2. język obcy, kat 3 (maksymalnie dwa) historia, WOS, matematyka, informatyka, język polski. Kandydaci powinni posługiwać się językiem angielskim co najmniej na poziomie B1 oraz posiadać dobry stan zdrowia, umożliwiający wzmożony wysiłek fizyczny. Podstawowym kryterium decydującym o miejscu na liście rankingowej jest liczba punktów uzyskanych za wyniki ze świadectwa maturalnego. Limit przyjęć na studia I stopnia wynosi 150 osób (min. 30.).

Link do informacji o kierunku

<https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow/i-stopnia/turystyka-i-rekreacja-4>

Link do portalu rekrutacyjnego na kierunek

https://rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/offer/WYZSZE2022/programme/DLTR_14/?from=field:TR

Na kierunku Turystyka Zrównoważona w rekrutacji na studia II stopnia o przyjęcie na studia mogą ubiegać się absolwenci studiów licencjackich, inżynierskich i magisterskich wszystkich kierunków studiów. W przypadku zbyt dużej liczby zgłoszeń o przyjęciu na studia decyduje konkurs dyplomów. Kandydaci powinni:

- wykazywać zainteresowania w zakresie organizacji i wdrażania celów zrównoważonego rozwoju w turystyce lub rekreacji lub hotelarstwie,
- posiadać podstawową wiedzę geograficzną i społeczno-gospodarczą,
- posiadać umiejętność pisanie, czytania i interpretowania tekstów w języku polskim, a w języku angielskim na poziomie B2 (wybrane przedmioty programowe realizowane są w języku angielskim),
- posiadać umiejętność pracy w zespole,
- posiadać kompetencje społeczne w zakresie działalności na rzecz środowiska przyrodniczego i społecznego oraz w interesie lokalnej społeczności

Limit przyjęć na studia II stopnia wynosi 120 os. (min. 20 os.)

Link do informacji o kierunku

<https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow/i-stopnia/turystyka-zrownowazona>

Link do portalu rekrutacyjnego na kierunek

https://rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/offer/WYZSZE2022/programme/DUTZ_14/?from=field:TZ

Do przeprowadzenia rekrutacji, zarządzeniem Rektora UŁ powoływana jest komisja rekrutacyjna wraz z podkomisjami rekrutacyjnymi prowadzącymi postępowanie rekrutacyjne na poszczególne kierunki studiów. Gwarantuje to lepszą obsługę kandydata i ukierunkowanie jego działań konkretnie na kierunek i wydział, gdzie będzie docelowo studiował. **W celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami niezakłóconego i sprawnego udziału w procesie rekrutacji został powołany Pełnomocnik Rektora UŁ ds. Osób Niepełnosprawnych.** Osoba, która potrzebuje pomocy w rekrutacji na UŁ może zgłosić się do Pełnomocnika, który będzie pośrednikiem między nią a podkomisją rekrutacyjną (zał. 3.2).

W celu przeprowadzenia sprawnie całego procesu rekrutacji oraz obsługi kandydata uchwałą Senatu UŁ został ustanowiony Regulamin postępowania rekrutacyjnego, wskazujący obowiązki i uprawnienia kandydata, obowiązki komisji rekrutacyjnej i podkomisji; w akcie tym zostały określone procedury rekrutacyjne gwarantujące dwuinstancyjność procesu rekrutacji (zał. 3.5). Członkowie komisji rekrutacyjnej corocznie mają zagwarantowany dostęp do szkoleń z obsługi systemu rekrutacyjnego oraz zapewnione wsparcie i stały dostęp do jednostki centralnej merytorycznie odpowiedzialnej za rekrutację. Szkolenia dla członków komisji rekrutacyjnej Uniwersytetu Łódzkiego organizowane są przez

Centrum Obsługi Studentów i Doktorantów – Rekrutacja i Tok Studiów. Celem szkoleń jest nabycie umiejętności obsługi systemu rekrutacyjnego, ale przede wszystkim właściwe przeprowadzenie procesu rekrutacji (zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi prawa powszechnie obowiązującego oraz aktami wewnętrznymi UŁ), właściwa obsługa kandydata na studia, odpowiednie skompletowanie dokumentacji.

Warunki i procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa uchwała nr 507 Senatu UŁ z czerwca 2015 r. (zał. 3.6, 3.6a). Dotychczas na WNG nie zgłosił się żaden student zainteresowany uznaniem innych efektów uczenia się poza szkolnictwem wyższym.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. Regulamin studiów UŁ umożliwia przyjęcie na studia przez przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Student innej szkoły wyższej, na swój wniosek złożony w formie pisemnej, może zostać przyjęty do UŁ przez przeniesienie na ten sam lub pokrewny kierunek studiów. Student powinien mieć zaliczony co najmniej jeden semestr/rok studiów. O przyjęciu decyduje Dziekan, a w przypadku odmowy wydawana jest decyzja administracyjna. Wyrażając zgodę na przyjęcie, dziekan określa tryb i terminy wyrównania różnic wynikających z planu i programu studiów, kierując się uzyskanymi przez studenta efektami uczenia się. Dziekan podejmuje decyzje po wcześniejszym zasięgnięciu opinii. Podobnie, Dziekan zalicza uzyskane efekty uczenia się w uczelni, w której student studiuje w ramach programu ERASMUS+ na podstawie otrzymanej dokumentacji od studenta, uczelni partnerskiej, koordynatora kierunkowego programu ERASMUS+ (zał. 7.12).

Zasady i procedury dyplomowania zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady, warunki i tryb dyplomowania są dostosowane do specyfiki studiów i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia. Zasady te są jednoznacznie zdefiniowane i zgodne z ogólnymi przepisami określonymi w Regulaminie studiów UŁ (zał. 1.3). Zasady dyplomowania na WNG UŁ zostały uszczegółowione Uchwałą nr 15/2021 Rady Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 28.09.2021 r. - Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Geograficznych (zał. 3.7). Procedury dyplomowania wraz z wzorami odpowiednich dokumentów (m.in. formularz oceny pracy, recenzji etc.) są opublikowane na stronie Wydziału w zakładce „Procedury dyplomowania” <https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/procedury-dyplomowania>. Na stronie znajdują się wszystkie wymagane wzory dokumentów. Uzupełnienie stanowią rekomendacje dla kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona, dotyczące seminarium i pracy dyplomowej (zał. 3.7a).

Przygotowanie pracy dyplomowej odbywa się na studiach I stopnia pod opieką promotora posiadającego minimum stopień doktora na seminariach licencjackich w semestrach IV – 20 godz., V – 30 godz. i VI – 20 godz. (łącznie 70 godz.). Na studiach II stopnia przygotowanie pracy dyplomowej odbywa się pod opieką promotora posiadającego stopień dr. hab. na seminariach magisterskich Turystyki i Rekreacji w czterech semestrach po 30 godz. (łącznie 120 godz.), na seminariach Turystyki Zrównoważonej w czterech semestrach w wymiarze łącznym 105 godz.

Zgodnie z w/w regulacjami, do egzaminu dyplomowego może przystąpić student, który:

- otrzymał pozytywne oceny ze wszystkich przedmiotów objętych programem studiów i uzyskał wymaganą liczbę punktów ECTS,
- złożył pracę dyplomową, zaakceptowaną przez promotora, która pozytywnie przeszła proces weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym,
- uzyskał pozytywne recenzje zarówno promotora, jak i recenzenta,
- złożył kartę obiegową oraz uregulował wszystkie zobowiązania wobec uczelni.

Ocena pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta umożliwia weryfikację efektów uczenia się związanych z umiejętnością samodzielnego przygotowania pracy pisemnej na podstawie przeprowadzonych przez studenta badań naukowych. W trakcie egzaminu dyplomowego student otrzymuje 3 pytania (pytanie związane z kierunkiem, pytanie związane ze specjalnością, pytanie

związane z pracą dyplomową). Sposób ustalenia końcowej oceny ze studiów określa Regulamin studiów. Ze względu na sytuację pandemiczną, od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 egzaminy dyplomowe odbywały się w formie zdalnej, za pośrednictwem programu MS Teams. Obrony od roku akademickiego 2021/2022 odbywają się w formie stacjonarnej lub zdalnej.

Wszystkie prace dyplomowe podlegają obowiązkowej kontroli w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA) <https://apd.uni.lodz.pl>, a w razie zaistnienia wątpliwości wynik badania można zweryfikować w innym systemie (Otwartym Systemie Antyplagiatowym - OSA). Ze względu na badawczy charakter prac dyplomowych, plagiaty są praktycznie nieobecne na Wydziale Nauk Geograficznych. Weryfikacja egzaminów i prac zaliczeniowych w systemie antyplagiatowym nie jest obowiązkowa, ale może zostać przeprowadzona w przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości u prowadzącego zajęcia.

W ramach kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona obowiązuje zestaw zagadnień na egzamin dyplomowy, z których mogą zostać zadane pytania studentowi (zał. 3.8). Każdy student studiów I stopnia Turystyki i Rekreacji zobowiązany jest do wystawienia posteru pracy dyplomowej w trakcie Publicznej Sesji Posterowej, organizowanej w ostatnim semestrze studiów, natomiast każdy student studiów II stopnia Turystyki i Rekreacji/Turystyki Zrównoważonej zobowiązany jest do przedstawienia wyników pracy dyplomowej na Publicznym Seminarium Dyplomowym w ostatnim semestrze studiów. Praca dyplomowa winna spełniać wszelkie wymogi edytorskie wg wymogów Czasopisma Turyzm/Tourism dostępnych na stronie (zał. 3.7a).

3.2. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym stosowane metody stosowane w procesie uczenia się.

Uniwersytecki i Wewnętrzny System Jakości Kształcenia WNG (zał. 3.9, 3.10) zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Weryfikacja i potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez sprecyzowane w Wewnętrznym Systemie Jakości Kształcenia WNG zasady i metody (zał. 3.9, 3.10, 3.15). Ocena postępów studenta i osiągnięcia założonych efektów uczenia się prowadzona jest w ramach poszczególnych przedmiotów poprzez zaliczanie wszystkich form zajęć przewidzianych programem studiów. Wszyscy studenci oceniani są w jednakowy sposób i według ściśle określonych kryteriów. Jedyny wyjątek stanowią osoby z orzeczonymi niepełnosprawnościami, którym może np. przysługiwać przedłużenie czasu na rozwiązanie testu lub inne ułatwienia eliminujące ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia. Jasno określone kryteria prac etapowych zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów oraz rzetelność ocen. Studenci mają prawo wglądu do swoich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz do informacji zwrotnej o pozytywnych i negatywnych aspektach swojej pracy, które wpłynęły na uzyskaną ocenę.

Nauczyciele akademicy w ramach przedmiotów realizując treści programowe niezbędne do uzyskania zamierzonych efektów uczenia się, prowadzą weryfikację deklarowanych efektów zgodnie z zapisanymi w karcie przedmiotu i przekazanymi na pierwszych zajęciach informacjami o wymaganiach i sposobach ich weryfikacji. Szczegółowe kryteria zaliczenia zajęć określa nauczyciel akademicki (koordynator przedmiotu) uwzględniając skalę ocen przyjętą w Regulaminie Studiów UŁ. Informacje te są także dostępne w sylabusie przedmiotu dostępnym dla każdego studenta w systemie Usos <https://usosweb.uni.lodz.pl>.

Koordinators przedmiotu prowadzi nadzór nad realizacją efektów uczenia się oraz realizacją treści kształcenia. Koordynator przedmiotu analizując osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów identyfikuje obszary do ewentualnego doskonalenia w zakresie form zajęć, treści, metod weryfikacji na podstawie **karty ewaluacyjnej przedmiotu** (zał. 3.11). Praca dydaktyczna nauczycieli poddawana jest ocenie za pomocą cyklicznie przeprowadzanych **hospitacji** (zał.3.12) Analizę programów studiów uwzględniającą realizację efektów w ramach przedmiotów oraz dobór metod ich weryfikacji prowadzi Rada Programowa przy wsparciu Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (protokoły do wglądu).

Zasady i metody weryfikacji oceny osiągnięć przez studentów efektów uczenia się, w tym kontrola jakości pracy nauczycieli akademickich. Prowadzenie systematycznego monitoringu procesu kształcenia

na kierunku odbywa się poprzez: ankiety ewaluacyjne zajęć dydaktycznych (zał. 3.11), hospitacje zajęć dydaktycznych (zał. 3.12), zbieranie informacji oraz wniosków bezpośrednio od studentów i nauczycieli akademickich podczas organizowanych cyklicznie spotkań. Regulacje, wzory ankiet ewaluacyjnych, hospitacji dostępne są na stronie <https://www.geo.uni.lodz.pl/dydaktyka/jakosc-ksztalcenia>.

Ewaluacja zajęć dydaktycznych, a zwłaszcza sposobu ich prowadzenia, obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich, ew. inne osoby prowadzące zajęcia (w ramach umów cywilnoprawnych) oraz doktorantów, którym powierzono prowadzenie zajęć w danym semestrze. Badania przeprowadzane są również za pomocą ankiet umieszczonych w systemie Usos (ocena przedmiotu na koniec semestru), za pomocą ankiet umieszczanych w systemie Formularz Google (przykładowy formularz dla I r., wygenerowany do pdf, w zał. 3.13, link

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf9GfG5zNx3zkUR0ocd0CYL5LGnvl5eOSAXRQHGsLbJyodxvA/viewform?usp=sf_link) oraz za pomocą ankiet papierowych i rozmów. Wszystkie ankiety są anonimowe. Spotkania ewaluacyjne ze studentami przeprowadza dwa razy w roku akademickim koordynator kierunku. Jest to również moment do wzajemnego przekazywania informacji zwrotnej.

Wyniki badań oceny ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych są prezentowane w formie raportów, zawierających wybrane statystyki dla każdego pytania zawartego w kwestionariuszu oraz uwagi studentów. Są one przekazywane indywidualnie prowadzącemu zajęcia oraz Dyrektorowi Instytutu, Radzie Programowej, Radzie Instytutu, właściwemu Dziekanowi. Wyniki badań są także dostępne do wglądu przedstawicielom władz Parlamentu Studenckiego i Samorządu Doktorantów oraz samym studentom.

W sytuacjach konfliktowych, złej oceny zajęć przez studentów obowiązują kolejność działań: przeprowadzenie hospitacji, przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej ze studentami, spotkanie koordynatora kierunku ze studentami w sprawie zidentyfikowania problemu, spotkanie koordynatora kierunku z nauczycielem w celu wyjaśnienia problemu, spotkanie Rady Programowej z nauczycielem w przypadku braku poprawy, w przypadku braku poprawy możliwość zastąpienia nauczyciela innym prowadzącym.

Metody sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia są ściśle dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów i pozwalają na ich jednoznaczną ocenę w zakresie zarówno wiedzy, jak też umiejętności i kompetencji społecznych. Na początku semestru prowadzący zajęcia przedstawiają studentom program zajęć, efekty uczenia się oraz sposoby ich weryfikacji i kryteria oceniania. Informacje te są również zamieszczane w sylabusach.

Stopień osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów weryfikuje się na każdym etapie kształcenia. W ocenie w zakresie wiedzy wykorzystywane są klasyczne formy weryfikacji, takie jak: wejściówki, kolokwia, zaliczenia i egzaminy (ustne, opisowe, testowe). Prace etapowe w trakcie zajęć ćwiczeniowych oraz projekty pozwalają skontrolować osiąganie różnorodnych umiejętności wskazanych w sylabusach w przedmiotowych efektach uczenia. Zadania wykonywane w grupach, w tym wymagające samodzielnego pozyskiwania przez studentów informacji i ich przetwarzania, np. realizowane w trakcie ćwiczeń terenowych, rozwijają kompetencje społeczne. Wieloskładnikowy charakter (wykład i ćwiczenia) wielu przedmiotów ułatwia kontrolę i weryfikację osiągania efektów uczenia każdego rodzaju. Zaliczenie ćwiczeń student uzyskuje na podstawie: kolokwium pisemnego, eseju, analizy studiów przypadku, przygotowania projektu, prezentacji oraz aktywności na zajęciach, a często także w oparciu o kombinację tych elementów. Zajęcia kończą się wystawieniem oceny końcowej z przedmiotu, która jest wpisywana do elektronicznych protokołów USOS. W przypadku, gdy przedmiot obejmuje zarówno ćwiczenia, jak i wykłady, do protokołów zaliczeniowych z ćwiczeń wprowadzane są informacje o uzyskaniu zaliczenia lub jego braku wg określonej wagi. Szczegółowe wyniki ćwiczeń prowadzący przekazuje egzaminatorowi. Ustalając ocenę końcową egzaminator uwzględnia wyniki studenta osiągnięte zarówno na ćwiczeniach, jak i na egzaminie - według odpowiedniego zapisu w sylabusie przedmiotu. Student ma możliwość sprawdzenia swojej oceny końcowej w USOS. Ma również prawo do wglądu do ocenionej pracy (w okresie dwóch tygodni od ogłoszenia ocen) i ubiegania się o przeprowadzenie zaliczenia lub egzaminu komisyjnego, w przypadku uchybień formalnych.

Szczególną rolę pełnią praktyki specjalnościowe, mające na celu nabywanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych potrzebnych do wykonywania zadań w miejscu pracy, zgodnym z kierunkiem studiów. Forma ta pozwala stosować wiedzę w zakresie niezbędnym do podejmowania samodzielnych decyzji, wykształcenia potrzeby stałego podnoszenia kwalifikacji, umiejętności współpracy, rozwijania komunikatywności oraz umiejętności organizowania sobie pracy. Formami weryfikacji pracy własnej studenta są: opinia i ocena wystawiona przez opiekuna wyznaczonego w miejscu odbywania praktyk, sprawozdanie z przebiegu praktyk i samoocena studenta, analiza dokumentacji praktyki przez opiekuna praktyk zawodowych ze strony WNG oraz rozmowa ze studentem.

Końcowa weryfikacja przygotowania każdego studenta do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności następuję na ostatnim seminarium dyplomowym oraz poprzez oddanie pracy dyplomowej, stanowiącej pracę naukową z wszelkimi aspektami wymaganymi w akademickiej pracy badawczej. Wymiernym wskaźnikiem osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia i przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i udziału w tej działalności jest ich zaangażowanie w badania naukowe prowadzone w jednostkach Wydziału, w realizację grantów studenckich, autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych (zał. 2.6).

Ocena opanowania języka obcego na poziomie B2 na studiach licencjackich i B2+ na studiach magisterskich odbywa się poprzez oceny semestralne z lektoratów języka angielskiego, zajęć w języku angielskim oraz egzamin końcowy z języka angielskiego (zał. 2.5, 3.3a).

3.3. Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Efekty uczenia się osiągnane przez studentów są uwidaczniane w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, prac dyplomowych, dzienników praktyk (I st.) a także monitorowane przez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji (podjęcie studiów II i III stopnia). Zgodnie z Zarządzeniem nr 124 Rektora UŁ z dn. 22.06.2022 r. (zał.4.7) jednostką odpowiedzialną za realizację monitoringu karier zawodowych absolwentów jest Biuro Karier UŁ, będące częścią Centrum Współpracy z Otoczeniem UŁ <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/>. Monitoringiem objęci są absolwenci studiów pierwszego i drugiego stopnia. Monitoring dotyczy m.in. następujących zakresów: przygotowania absolwentów do poruszania się po rynku pracy, poziomu i struktury zatrudnialności absolwentów, sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy. Wyniki badań, w formie raportu, Biuro Karier przekazuje do wiadomości: Rektora UŁ, prorektorów, dziekanów oraz zamieszcza na stronie internetowej Biura Karier UŁ. W zał. 3.14 znajduje się przykładowy raport monitoringu kariery zawodowej absolwentów Turystyki i Rekreacji z roku 2021. Przygotowywane są także szczegółowe raporty do użytku wewnętrznego dla pracowników Uniwersytetu Łódzkiego. Dodatkowo na Wydziale Nauk Geograficznych prowadzone są zestawienia informacji z innych źródeł, a dotyczących losów absolwentów i ich opinii o przydatności programu studiów. Liczne informacje zwrotne otrzymywane przez promotorów od byłych studentów potwierdzają przydatność przyjętych wcześniej efektów kształcenia na rynku pracy. Duże zaniepokojenie budzi malejące zainteresowanie absolwentów studiów I stopnia kontynuowaniem nauki na studiach II stopnia. Coraz częściej dyplom ukończenia studiów I stopnia stanowi zwieńczenie aspiracji edukacyjnych młodzieży.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym

1.	Brak	-
----	------	---

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające metody weryfikacji efektów uczenia się.

Przejrzyste zasady i procedury dyplomowania, wypracowane standardy edytorskie prac dyplomowych, publiczna sesja posterowa prac dyplomowych na studiach licencjackich, publiczne seminarium dyplomowe na studiach magisterskich. Własny system ankietowania studentów i oceny procesu kształcenia. Publikacje studentów w monografii Warsztaty z Geografii Turyzmu, wydawanej przez Instytut i innych periodykach naukowych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1 Dorobek naukowy, kompetencje dydaktyczne, liczebność i stabilność kadr oraz obsada zajęć

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia związani są z dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona, posiadają udokumentowany dorobek naukowy w tych dyscyplinach i doświadczenie zawodowe z zakresu turystyki i rekreacji, jak również inne osoby prowadzące zajęcia posiadają dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Kierunek Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona, prowadzony na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ posiada czterdziestopięcioletnią tradycję. Początkowo prowadzony był na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi, później na Wydziale Nauk Geograficznych. Od 1977 roku realizowane jest kształcenie kadr na potrzeby turystyki, począwszy od Studium Turystyki, przez specjalność na kierunku geografia – geografia turystyki, samodzielny kierunek geografia turystyki i hotelarstwa kończąc na kierunku turystyka i rekreacja/turystka zrównoważona. Tak długie doświadczenie, kontakty branżowe, zawodowe, naukowe i badawcze pozwalają na stwierdzenie o pełnej profesjonalizacji kształcenia w zakresie turystyki i rekreacji i turystyki zrównoważonej w Instytucie Geografii Mast, Turyzmu i Geoinformacji, stawiając instytut w ścisłej czołówce jednostek kształcących i prowadzących badania w zakresie geografii miast, geografii turystyki, turystyki, hotelarstwa i rekreacji w Polsce. Część wywodzi się spośród absolwentów kierunków geograficznych i reprezentuje różne specjalności, ale wśród nauczycieli są także osoby, które ukończyły inne kierunki (np. ekonomię, architekturę, matematykę, socjologię, pedagogikę) i inne uczelnie w Polsce.

Wsparcie dydaktyczne i zawodowe w zakresie rekreacji fizycznej i sportu (w tym przedmiotu instruktor rekreacji ruchowej) prowadzi Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ (trenerzy sportowi, czynni sportowcy z dorobkiem mistrzowskim), z którym współpracuje Instytut.

Wsparcie dydaktyczne i zawodowe w zakresie przedmiotów specjalnościowych spoza dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek prowadzą specjaliści zewnętrzeni, reprezentujący inne dyscypliny i zawody branżowe (np. dyrektor Stacji Nowa Gdynia, kierownik pionu hotelowego w Stacji Nowa Gdynia, właściciel biura turystycznego RaftTour, kierownik biura turystycznego Harctur, była członkini zarządu głównego PTTK, były członek kadry narodowej (masażysta) w piłce nożnej, prowadzonej pod kierunkiem Kazimierza Górskiego, prawnik specjalizujący się w prawie turystycznym, pracownik naukowy Uniwersytetu Medycznego).

Znakomita część nauczycieli akademickich posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, pozwalające na prowadzenie zajęć praktycznych z zakresu branży HTR. Wszyscy wykładowcy posiadają kompetencje dydaktyczne pozwalające na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, wzajemnie się uzupełniające. Doświadczenie zawodowe, jak i kompetencje dydaktyczne są adekwatne do

realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Szczegółowy dorobek naukowy poszczególnych pracowników naukowych dostępny jest w specjalistycznych bazach, m.in. ORCID, POLON, GoogleScholar. Dorobek naukowy w dyscyplinach jest potwierdzony stopniami naukowymi i tytułami, które stanowią potwierdzenie kompetencji naukowych, zawodowych i dydaktycznych nauczycieli. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia i opiekunów prac dyplomowych, które związane są z prowadzoną w uczelni działalnością naukową we wskazanych dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, zawiera zał. 4.1.

Prowadzący zajęcia na studiach I i II stopnia prowadzą badania, które są finansowane ze środków własnych uczelni oraz środków zewnętrznych. Są to środki zarówno krajowe, jak i międzynarodowe. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku biorą udział w projektach finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Instytucjami finansującymi były m.in. NCN (OPUS, SONATA, PRELUDIUM), NCBR, instytucje rządowe i samorządowe, instytucje Unii Europejskiej. Wykaz najważniejszych grantów i projektów badawczych związanych z geografią turystyki, geografią społeczno-ekonomiczną, gospodarką przestrzenną, naukami i Ziemi i środowisku, turystyką, rekreacją, turystyką zrównoważoną jest dostępny w zał. 1.2.

Wsparciu naukowego rozwoju pracowników UŁ służy działalność ogólnouczelnianego Centrum Nauki, które w sposób ciągły informuje o konkursach na projekty badawcze/stypendialne/stażowe /wyjazdowe /wdrożeńiowe/aplikacyjne finansowane ze źródeł krajowych i zagranicznych, organizuje szkolenia dla wnioskodawców, prowadzi indywidualnie konsultacje, pomaga w przygotowaniu wniosków oraz prowadzi obsługę finansową realizowanych projektów. Centrum Nauki zajmuje się także włączaniem Uczelni do konsorcjów projektowych w roli partnera oraz koordynatora i lidera.

W roku 2020 po raz pierwszy przeprowadzono wewnętrzne konkursy na projekty badawcze w ramach Inicjatywy Doskonałości – Uczelnia Badawcza, na co przeznaczono 2% budżetu Uczelni. W październiku uruchomiono konkursy m.in. dla młodych badaczy, dla doświadczonych badaczy, premie za pozyskane granty zewnętrzne, granty aparaturowe, rezydencje dla młodych badaczy zagranicznych i doświadczonych badaczy zagranicznych, naukową nagrodę Rektora, premie za publikacje i patenty. Co roku pracownikom UŁ przyznawane są nagrody Rektora UŁ za osiągnięcia naukowo-badawcze (indywidualne i zespołowe; I, II i III stopnia). Nauczyciele akademicy wyróżniają się w działalności naukowej (najwyższe osiągnięcia publikacyjne) lub organizacyjnej, a w szczególności wykonujących wymagające szczególnego nakładu czasu pracy projekt, zwłaszcza realizowane wspólnie z podmiotami zewnętrznymi, mogą wynosić o niższą rocznego pensum dydaktycznego w zakresie 50–100%. Decyzję o wymiarze pensum podejmuje Rektor na wniosek dziekana lub kierownika jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest nauczyciel. Z kolei roczny wymiar pensum dla nauczycieli akademickich, którzy kierują projektami naukowymi lub koordynują projekty naukowe szczególnie istotne z punktu widzenia strategii rozwoju Uczelni, może wynosić od 20–100% rocznego wymiaru przewidzianego dla zajmowanych przez nich stanowisk.

Awans zawodowy nauczycieli, stanowiących kadrę kierunku.

W roku 2017 nadano stopień doktora habilitowanego w obszarze nauk przyrodniczych w dziedzinie nauk o Ziemi w dyscyplinie geografia 5 osobom: Ewie Szafrąńskiej, Maciejowi Ziułkiewiczowi, Włodzimierzowi Pawlakowi, Lucynie Wacheckiej-Kotkowskiej i Waldemarowi Cudnemu.

W roku 2020 nadano stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku Małgorzacie Frydrych.

W roku 2022 nadano stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna Aleksandrze Mroczek-Żulickiej, Michałowi Dudzie. Nadano tytułu profesora w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna Marcinowi Wójcikowi, w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku nadano tytuł naukowy profesora Piotrowi Kittelowi.

Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego (WNG UŁ) pracuje obecnie (stan na 22.12.2022 r.) 94 nauczycieli akademickich, w tym 45 pracowników

samodzielnych (8 z tytułem profesora i 36 ze stopniem doktora habilitowanego) oraz 43 osoby ze stopniem doktora. Zatrudnionych jest także 6 nauczycieli z tytułem magistra. Wykaz etatów: profesor 6,83, doktor hab. 35,5, doktor 39,1, magister 8,75. Nauczyciele akademicy z Wydziału prowadzą badania naukowe w dwóch dyscyplinach: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (64 pracowników) oraz nauki o Ziemi i środowisku (30 osób).

Zajęcia w roku akademickim 2022/2023 prowadzi na studiach I i II stopnia łącznie 67 osób. W tym są:

- osoby zatrudnione na pełen etat badawczo-dydaktyczny lub dydaktyczny w UŁ: 49 os. – 4 prof. zw., 19 dr. hab., prof. UŁ, 21 dr., 5 mgr.

- osoby zatrudnione na pełen etat dydaktyczny w SWFiS UŁ⁶: 6 os. – 6 mgr.

- osoby spoza UŁ (umowa cywilnoprawna): 9 os. - 3 dr., 2 mgr. inż., 4 mgr.

- w ramach gościnnych wykładów eksperckich na II st. (umowa cywilnoprawna): 3 os. - 1 dr. hab., 2 dr. łącznie kadre stanowiło 6% prof. zw., 30% dr. hab., 39% dr., 3% mgr. inż., 22% mgr. łącznie na studiach I i II st. na jednego nauczyciela przypadało ok. 4,5 studenta. Zestawienie prowadzących zajęcia w roku akademickim 2022/23 znajduje się w zał. 4.3 z wyłączeniem kadry SWFiS UŁ.

Nauczyciele akademicy i inne osoby, prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wszyscy nauczyciele UŁ posiadają przeszkolenie pedagogiczne, natomiast z pracownikami zewnętrznymi, niebędącymi nauczycielami akademickimi koordynator kierunku odbywa zawsze krótkie przeszkolenie z zasad prowadzenia zajęć, realizacji efektów uczenia się, zapoznaje z regulaminem studiów UŁ. Wszyscy pracownicy są przeszkoleni i przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik i narzędzi kształcenia na odległość. UŁ wykorzystuje w tym celu oprogramowanie i narzędzia pakietu MS Office w tym program MS Teams oraz platformę Moodle. Wszyscy nauczyciele posiadają swój profil UŁ, wraz z adresem mailowym UŁ, umożliwiającym korzystanie z narzędzi USOS, MS Teams i pakietu MS Office 365.

W obecnej chwili zajęcia na odległość dopuszczalne są w następujących sytuacjach (zał. 1.10): odrabianie zajęć, kiedy brak jest możliwości spotkania się w trybie stacjonarnym (np. ze względu na brak wolnych terminów); prowadzenia gościnnych wykładów (wykładów eksperckich) przez nauczycieli spoza Łodzi; w sytuacjach nagłych (zał. 1.11, 1.12); za zgodą Dziekana WNG; wg zarządzeń Rektora UŁ. Bogate doświadczenie realizacji zajęć zdalnych kadra akademicka zdobyła w trakcie ograniczeń wynikających z rozwoju pandemii COVID-19. Pracownicy w tym czasie mogli (podobnie jak obecnie) realizować zajęcia zdalne z sal dydaktycznych lub pokoi pracowniczych. Każda sala i pokój pracowniczy wyposażone są w zestaw do realizacji zajęć zdalnych, specjalnie w tym czasie zakupionych, w tym dwie sale ze specjalnym zestawem wideokonferencyjnym. Pracownicy odbywali i nadal odbywają szkolenia w zakresie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, organizowanych przez UŁ (zał. 4.8). Na Wydziale Nauk Geograficznych jest wyodrębniona jednostka Pracownia Technik Komputerowych i Graficznych, w składzie czteroosobowym, wspierająca technicznie pracowników w pracy zdalnej i pracy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Łódzkim, jako podstawowym miejscu pracy, jest zgodne z obowiązującym prawem.

Wymiar godzinowy pracy nauczyciela akademickiego, pensum dydaktyczne, warunki wypłaty za zrealizowane nadgodziny są szczegółowo opisane w regulaminie pracy UŁ (zał. 2.9) i regulaminie wynagrodzenia UŁ (zał. 4.4). Zgodnie z Ustawą o szkolnictwie wyższym i nauce, na profilu ogólnoakademickim ponad 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Łódzkim, jako podstawowym miejscu pracy. Przydział nauczycieli akademickich do zajęć jest podporządkowany zasadzie równomiernego przydziału godzin, zasadzie

⁶ SWFiS UŁ – Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŁ. Kadra prowadzi zajęcia ruchowe – wychowanie fizyczne i instruktor rekreacji ruchowej na studiach I stopnia.

stałości przydziału zajęć, zasadzie doświadczenia naukowego i zawodowego, zasadzie eliminowania nadmiernej liczby nadgodzin.

Warunki i stawki za godzinę dydaktyczną pracowników zewnętrznych ustalone są każdorazowo w umowie cywilnoprawnej, akceptowanej i podpisywanej przez Dziekana WNG.

4.2. Polityka kadrowa, rozwój i doskonalenie kadry.

Dobór nauczycieli i praktyków prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym zajęć metodami i technikami kształcenia na odległość uwzględniając w szczególności ich dorobek naukowy, doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich posiada wieloletnie doświadczenia dydaktyczne i znaczący – w skali nie tylko krajowej, ale i międzynarodowej – dorobek naukowy. Dyscyplina naukowa Geografia (w klasyfikacji dyscyplin naukowych stosowanej w bazie Web of Science; w klasyfikacji obowiązującej obecnie w Polsce odpowiada dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna) w Uniwersytecie Łódzkim została uwzględniona w prestiżowym Global Ranking of Academic Subjects (GRAS), opublikowanym przez chińską agencję ShanghaiRanking Consultancy dnia 19 lipca 2022 r. (tzw. lista szanghajska).

Młodszy pracownicy wdrażają się pod kierunkiem starszych zarówno w badania naukowe, jak i pracę dydaktyczną, systematycznie poszerzając swój warsztat badawczy i dydaktyczny. Wydział Nauk Geograficznych udziela im dodatkowego wsparcia w ramach programu dotacji celowych dla młodych naukowców. O rozwoju naukowym kadry świadczy zdobywanie kolejnych stopni naukowych, rosnąca liczba publikacji w prestiżowych międzynarodowych czasopismach oraz liczba cytowań, przekładająca się na rozpoznawalność uczelni w międzynarodowym środowisku naukowym.

Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, zapewnione jest właściwe wsparcie techniczne, jak również monitorowane jest zadowolenie pracowników w tym zakresie, a wyniki monitorowania służą doskonaleniu. Nauczyciele podnoszą swoje kompetencje dydaktyczne uczestnicząc w organizowanych w UŁ szkoleniach w tym zakresie. Uniwersytet Łódzki w trosce o podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej powołał m. in. Komisję ds. Doskonalenia Dydaktyki, do której zadań należy głównie opracowanie i realizacja działań związanych z doskonaleniem dydaktyki z wykorzystaniem nowych metod kształcenia. Komisja opracowuje akty prawne regulujące prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, organizuje szkolenia z zakresu dostępnych nowych metod i narzędzi, które mogą być wykorzystane w pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego, tworzy filmy instruktażowe zarówno dla nauczycieli, jak i studentów.

Szczególnie duże wsparcie otrzymali w latach 2020-2021 w związku z pandemią i koniecznością pracy zdalnej. W tym celu podjęte zostały intensywne działania zarówno na szczeblu uniwersyteckim, jak i wydziałowym, zmierzające do przyspieszonego przeszkolenia i zapewnienia pracownikom odpowiednich narzędzi oraz umiejętności. Zorganizowane zostały liczne szkolenia, w których sukcesywnie mogli uczestniczyć wszyscy zainteresowani, rozesłano instruktaże dotyczące obsługi platform komunikacyjnych i edukacyjnych, co bardzo szybko przyniosło pozytywne efekty. Wszyscy pracownicy są przeszkoleni i przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technik i narzędzi kształcenia na odległość. UŁ wykorzystuje w tym celu oprogramowanie i narzędzia pakietu MS Office w tym program MS Teams oraz platformę Moodle. Wszyscy nauczyciele posiadają swój profil UŁ, wraz z adresem mailowym UŁ, umożliwiającym korzystanie z narzędzi USOS, MS Teams i pakietu MS Office 365. Na Wydziale Nauk Geograficznych jest wyodrębniona jednostka Pracownia Technik Komputerowych i Graficznych, w składzie czteroosobowym, wspierająca technicznie pracowników w pracy zdalnej i pracy z wykorzystaniem sprzętu multimedialnego. Pracownia prowadzi jednocześnie szkolenia pracowników WNG z narzędzi wykorzystywanych do kształcenia na odległość. W Podczas comiesięcznych spotkań pracowników Instytutu zbierane są informacje zwrotne od pracowników na temat potrzeb szkoleń dydaktycznych i technicznych. Pracownicy na bieżąco mogą składać uwagi co do sprawności urządzeń technicznych, wykorzystywanych w procesie dydaktycznym, do Pracowni Technik Komputerowych i

Graficznych, która odpowiada za bieżące naprawy. W roku 2018 pracownicy Instytutu (kadra dydaktyczna kierunku) brali udział w szkoleni wykorzystania metody Designe Thinking w zajęciach projektowych. Szkolenie przeprowadziło Biuro Karier UŁ. Lista najciekawszych szkoleń kadry nauczycieli akademickich w zał. 4.8, 4.8a.

Nauczyciele akademicki i oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów i innych nauczycieli w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem. Ocena ta odbywa się poprzez ankiety ewaluacyjne zajęć dydaktycznych (zał. 3.11), hospitacje zajęć dydaktycznych (zał. 3.12), zbieranie informacji oraz wniosków bezpośrednio od studentów i nauczycieli akademickich podczas organizowanych cyklicznie spotkań.

Ewaluacja zajęć dydaktycznych, a zwłaszcza sposobu ich prowadzenia, obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich, ew. inne osoby prowadzące zajęcia (w ramach umów cywilnoprawnych) oraz doktorantów, którym powierzono prowadzenie zajęć w danym semestrze. Badania przeprowadzane są również za pomocą ankiet umieszczonych w systemie USOS (ocena przedmiotu na koniec semestru), za pomocą ankiet umieszczanych w systemie Formularz Google (przykładowy formularz dla I r., wygenerowany do pdf, w zał. 3.13, link

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf9GfG5zNx3zkUR0ocd0CYL5LGnv15eOSAXRQHGsLbJyodxvA/viewform?usp=sf_link) oraz za pomocą ankiet papierowych (przykład dla I roku zał. 3.13a) i rozmów. Wszystkie ankiety są anonimowe. Spotkania ewaluacyjne ze studentami przeprowadza dwa razy w roku akademickim koordynator kierunku. Jest to również moment do wzajemnego przekazywania informacji zwrotnej.

Wyniki badań oceny pracy nauczycieli są prezentowane w formie raportów, zawierających wybrane statystyki dla każdego pytania zawartego w kwestionariuszu oraz uwagi studentów. Są one przekazywane indywidualnie prowadzącemu zajęcia oraz Dyrektorowi Instytutu, Radzie Programowej, Radzie Instytutu, właściwemu Dziekanowi. Wyniki badań są także dostępne do wglądu przedstawicielom władz Parlamentu Studenckiego i Samorządu Doktorantów oraz samym studentom.

Prowadzony jest na Wydziale coroczny plebiscyt na najlepszego nauczyciela akademickiego. W głosowaniu biorą udział studenci. Najlepsi nauczyciele otrzymują od Dziekana nagrody pieniężne.

Poza coroczną oceną bieżącą prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich w zakresie pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Pracownicy Wydziału podlegają systematycznym ocenom dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego. Formularz ostatniej oceny 2020-22 w zał. 4.5, 4.6.

W ramach polityki kadrowej władze Uczelni sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi, kreując warunki pracy motywując członków kadry do rozwoju i doskonalenia zawodowego. Pracownicy są motywowani finansowo dzięki systemowi dodatków motywacyjnych, przydzielanych zgodnie z corocznie ustalonymi zasadami szczegółowymi, uwzględniającymi głównie publikacje zaliczane do oceny parametrycznej Wydziału oraz osiągnięcia dydaktyczne. Władze Uczelni także w inny sposób wspierają swoich pracowników dydaktyczno-naukowych i administracyjnych, np. prowadząc od 2012 przedszkole UŁ, tworząc możliwość korzystania ze zniżkowych abonamentów na zajęcia sportowe oraz zniżkowych biletów na wydarzenia kulturalne i system wsparcia socjalnego (dofinansowanie do wypoczynku dzieci, zapomogi socjalne, system kredytów socjalnych i inne).

Polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry oraz formy pomocy ofiarom. W sytuacjach konfliktowych na linii student-nauczyciel, w tym niepokojącej oceny zajęć przez studentów obowiązują kolejność działań: przeprowadzenie hospitacji, przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej ze studentami, spotkanie koordynatora kierunku ze studentami w sprawie zidentyfikowania problemu, spotkanie koordynatora kierunku z nauczycielem w celu wyjaśnienia problemu, spotkanie Rady Programowej z nauczycielem w przypadku braku poprawy, możliwość zastąpienia nauczyciela innym prowadzącym. Opiekun roku prowadzi cykliczne spotkania ze studentami, dyżuruje podczas konsultacji, podczas których studenci

mogą indywidualnie zwracać się z problemami. Instancją rozwiązującą problemy dydaktyczno-organizacyjne jest Prodziekan ds. studenckich. W sytuacjach, których nie jest możliwym rozwiązanie problemu w ramach kompetencji koordynatora kierunku, Dyrektora Instytutu, czy Dziekana, obowiązują rozwiązania prawne na szczeblu Uczelni i zaangażowanie w sprawę odpowiedniej komisji lub zespołu uczelnianego.

Na UŁ jest powołana Rada ds. Równego Traktowania, której celem jest promowanie i monitorowanie równości w środowisku akademickim. Jej utworzenie jest związane z przystąpieniem Uniwersytetu Łódzkiego do projektu RESET – Redesigning Equality and Scientific Excellence Together i ma na celu ułatwienie wprowadzania właściwych procedur i zmian w Uniwersytecie Łódzkim, wspomagają zarazem definiowanie działań na rzecz równości prowadzących do zinstytucjonalizowania uniwersyteckiej polityki antydyskryminacyjnej, której zastosowanie wykraczać będzie poza czasowe ramy trwania projektu <https://www.uni.lodz.pl/gep#c141003>.

Akademickie Centrum Wsparcia Uniwersytetu Łódzkiego powstało na bazie wieloletnich doświadczeń Biura do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Uzależnień UŁ i kontynuuje jego ideę wyrównywania szans studentów i doktorantów UŁ z niepełnosprawnościami w równym dostępie do edukacji na poziomie wyższym. Celem działalności jest udzielanie wsparcia tym członkom społeczności akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego, którzy z różnych przyczyn go potrzebują, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami i/lub deficytami czy trudnościami w procesie studiowania.

Ponad to na UŁ działają następujące komisje i zespoły:

- Komisja ds. Kadrowych,
- Uczelniana Komisja ds. Dyscyplinarnych Nauczycieli Akademickich,
- Komisja Dyscyplinarna dla Studentów i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów
- Komisja Pojednawcza
- Komisja ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- Komisja ds. Dydaktycznych i Spraw Studenckich,
- Komisja Antymobbingowa,
- Komisja ds. Doskonalenia Dydaktyki,
- Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego w Związku z Epidemią COVID-19
- Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia,
- Rada ds. Równego Traktowania
- Akademickie Centrum Wsparcia UŁ

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	-

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające kompetencje kadry. Pracownicy badawczo-dydaktyczni Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji są rozpoznawalni w środowisku akademickim, posiadają wybitny dorobek naukowy, są cytowani (efektem jest powierzenie organizacji Instytutowi wydarzeń naukowych i branżowych w skali krajowej i międzynarodowej), w szczególności w zakresie badań nad turystyką, rekreacją, hotelarstwem, przestrzeni turystyczną, miastem, agroturystyką, geoinformacją, geografiami turystyki i pokrewną problematyką. Kadra podejmuje systematycznie szkolenia doskonalące

warsztat pracy dydaktycznej i badawczej. Wypracowano wieloetapowy system weryfikacji jakości kształcenia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna

Sale i pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej, udziału w tej działalności i prawidłowej realizacji zajęć. Liczba, wielkość, układ, wyposażenie pomieszczeń, liczba stanowisk badawczych są dostosowane do liczby studentów i liczby grup oraz umożliwiają wykonywanie czynności badawczych przez studentów (zał. 5.1, 5.1a, wizualizacja w zał. 5.2). Wydział Nauk Geograficznych zlokalizowany jest od roku 2000 w trzech historycznych budynkach, zaadaptowanych na potrzeby Uniwersytetu Łódzkiego na początku XXI wieku. Są to od ul. Kopcińskiego 31 budynek F i K (XIX wieczna fabryka Mozesa Klajmana) oraz od strony ul. Narutowicza 88 budynek N (dawna Łódzkie Zakłady Wytwórcze Kopii Filmowych). Pomiedzy budynkami zlokalizowana jest oddana do użytku w roku 2015 Aula wydziałowa i ogród.

Na bazę dydaktyczną Wydziału Nauk Geograficznych (zał. 5.1, 5.1a, 5.2) składają się:

- trzy aule, w tym: Aula im. Prof. Stanisława Liszewskiego – 307 miejsc siedzących, miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich (sala klimatyzowana, sala kinowa), Aula im. Prof. Anny Dylak - 150 miejsc siedzących, miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich, pętla indukcyjna (sala klimatyzowana), Sala Rady Wydziału - 100 miejsc siedzących, miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich (sala klimatyzowana). Wszystkie aule posiadają urządzenia multimedialne (komputer stacjonarny z możliwością podłączenia laptopa, kamery do prowadzenia zdalnych zajęć, nagłośnienie z mikrofonami, rzutniki multimedialne)
- sale dydaktyczne, w tym 4 sale wykładowo/ćwiczeniowe - 80 miejsc każda; 23 sale (w tym sale projektowe, seminaryjne - część z podstawowym wyposażeniem socjalnym: ekspres, czajnik, kubki) - od 20 do 50 miejsc. Wszystkie sale są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym na wózkach), wyposażone są w rzutniki multimedialne, komputery stacjonarne z możliwością podłączenia laptopa, zestawy nagłośnieniowe, kamery do prowadzenia zajęć zdalnie, tablice.
- sale projektowe do pracy zespołowej (od 15 do 36 miejsc);
- pracownia kartograficzna (20 miejsc);
- dwa laboratoria badawcze;
- pracownie komputerowe – 5 pracowni, od 11 do 30 stanowisk (dwie przygotowane dla osób na wózkach).

Wszystkie sale na WNG zostały wyposażone w systemy multimedialne pozwalające na prowadzenie zajęć online, w przypadku trudności z indywidualnym zapewnieniem przez nauczycieli warunków wysokiej jakości transmisji internetowej (zestaw kamera, głośniki, mikrofon). Dwie sale są wyposażone w zestawy wideokonferencyjne, zakupione z funduszu wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

W budynku przy ul. Kopcińskiego 31 uruchomiony jest punkt kserograficzny (samoobsługowy) oraz Pracownia Reprograficzna przy Instytucie prowadzącym kierunek (usługi ksero, bindowanie, laminowanie na zamówienie, dostępne dla studentów TiR i TZ).

Pracownicy badawczy i dydaktyczni Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji posiadają własne pokoje (od 1 do 3 osób), opisane nazwiskiem pracownika i godzinami konsultacji. Instytut prowadzący kierunek dysponuje własnym sekretariatem, obsługującym i pomocnym również naszym studentom. Do użytku pracowników i studentów TiR i TZ oddany jest pokój socjalny (10K), wyposażony w urządzenia kuchenne oraz pokój spotkań naukowych/seminaryjnych (118K) wyposażony w ekspres do kawy, czajnik, naczynia z własną instytutową, mini biblioteczką.

Ponadto na terenie Wydziału działa Geobistro (punk gastronomiczny) oraz dystrybutory kawy, napojów i przekąsek, zlokalizowane są miejsca wypoczynku dla studentów (w tym strefy leżakowe, pufy, stoliki, krzesła, ławki), Klub Mapiarnia – strefa cichej pracy i wypoczynku, dwie strefy wypoczynku Schody

z mini galeriami i pufami, strefa cichej pracy znajduje się w Bibliotece Wydziałowej, zaopatrzona w komputery stacjonarne dostępne dla studentów.

Na terenie Wydziału znajduje się zadrzewiony ogród ze skalnym lapidarium, na terenie którego są strefy leżakowe i hamakowe (w sezonie ciepłym), jak również strefa dla osób palących (na terenie WNG jest zakaz palenia, za wyjątkiem 3 wyznaczonych stref, zlokalizowanych na zewnątrz budynków). W ogrodzie odbywają się wydarzenia integracyjne i studenckie (wydział dysponuje własną misą ogniskową i rusztem). W budynku K znajdują się strefy BookCrossing.

Na terenie Wydziału znajduje się parking przeznaczony tylko dla pracowników, miejsca parkingowe „koperta” dla osób z niepełnosprawnościami oraz miejsca parkingowe dla rowerów.

Dodatkowe wyposażenie budynków WNG obejmuje:

- w budynku K i N w wyznaczonych miejscach dostępne są defibrylatory AEG
- studenci mają do użytku dwie szatnie.
- kompleks objęty jest całodobowym dozorem przez firmę ochraniarską (dwie portiernie) wraz z monitoringiem.
- Wydział pod względem norm BHP, zabezpieczenia P-Poż. spełnia wszelkie warunki bezpiecznego przebywania ludzi w pomieszczeniach. Obiekt wyposażony jest w hydrofory P-Poż. z węzami, gaśnice w wyznaczonych miejscach, czujniki zadymienia z automatycznym oddymianiem, przyciski alarmowe w przypadku pożaru z bezpośrednim alarmem w wyznaczonych jednostkach PSP. Sale wyposażone są w czujniki dymu. Na korytarzach znajdują się znaki ewakuacyjne, oświetlenie awaryjne. W każdej Sali dydaktycznej i w sekretariatach dostępne są instrukcje P-Poż i pierwszej pomocy oraz apteczki.
- w budynkach, przy wejściach stoją dozowniki z płynem odkażającym do rąk;
- w miarę możliwości w przestrzeniach wspólnych ustawiona jest roślinność, wpływająca łagodząco i relaksująco na użytkowników.

Studenci studiów I i II stopnia mają do dyspozycji obiekty uzupełniające bazę dydaktyczną kierunku. Zaliczyć należy do niej:

Centrum Sportu UŁ przy ul. Styrskiej 20/26, na terenie którego odbywają się zajęcia z wychowania fizycznego i instruktora rekreacji ruchowej, obejmuje m.in.:

- halę sportową – wymiary hali: długość – 47m, szerokość – 24m, wysokość – 12,5m. Hala przystosowana jest, poprzez przesłony z siatki, do podzielenia jej na trzy pełnowymiarowe boiska, na których można równolegle rozgrywać mecze w piłkę siatkową lub koszykową. Przystosowana jest również do rozgrywania zawodów w piłkę ręczną i tenisa. Posiada nagłośnienie i profesjonalną tablicę informacyjną, umożliwiającą obserwowanie na bieżąco wyniku odbywanego spotkania. Zaplecze sali dostosowane jest do norm europejskich, znajdują się tam pokoje dla trenerów, sale do odpraw przed i pomeczowych. Hala posiada również widownię. Jedna, niewielka, na poziomie parkietu, na około 50 miejsc i druga, na poziomie galerii na dodatkowo 150 miejsc.

- pływalnię – wymiary pływalni: długość – 25 m, szerokość – 16 m, głębokość – 1,8–2,2 m. Pływalnia podzielona jest na 6 torów, z tego cztery wewnętrzne tory o szerokości 2,5 m każdy, dwa tory skrajne szerokości 3 m każdy, co umożliwia bezkolizyjne pływanie, uczestnikom o różnym stopniu zaawansowania umiejętności pływackich. Temperatura wody – 27–28C, temperatura powietrza – 28–29C. Pływalnia posiada w pełni zautomatyzowaną stację uzdatniania wody, której parametry odpowiadają standardom europejskim. Obiekt posiada również widownię, na poziomie galerii, na około 150 miejsc, z której można obserwować przebieg zawodów. Na terenie Centrum znajduje się bufet, z którego rozciąga się widok, zarówno na pływalnię, jak i na halę sportową.

- salę ćwiczeń muzyczno-ruchowych; sala ta przystosowana jest do zajęć z aerobiku;
- salę gimnastyczno-zdrowotną, przystosowaną do ćwiczeń zdrowotnych poprawiających ruchomość kręgosłupa i ruchomość stawach oraz ćwiczeń wzmacniających i rozciągających;
- siłownię damską i męską; siłownia wyposażona jest w specjalistyczny sprzęt, który pomoże wymodelować sylwetkę. Obiekt dysponuje salą do ćwiczeń dla kobiet oraz dla mężczyzn. Każda sala posiada zaplecze socjalne – natryski, szatnie, toalety.

Terenowa Stacja Przyrodnicza UŁ w Spale - stacja powstała w ramach projektu „Budowa i modernizacja Wydziałów Biologii, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Łódzkiego”. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Regionalnego w ramach Programu

Infrastruktura i Środowisko. Uruchomienie stacji terenowej w Spale pozwoliło zwiększyć i uatrakcyjnić bazy dydaktyczne Wydziałów Biologii i Ochrony Środowiska oraz Wydziału Nauk Geograficznych UŁ (który jest beneficjentem stacji) o obiekt przeznaczony do prowadzenia zajęć terenowych. Stacja wyposażona jest w salę konferencyjną, sale dydaktyczne, pokoje gościnne, zaplecze socjalne, boisko, parking. Wszystkie sale wyposażone są w udogodnienia techniczne, przygotowana jest do obsługi osób z niepełnosprawnościami. Położenie stacji sprzyja pracy dydaktycznej, naukowej i badawczej. Stacja wykorzystywana jest przez naszych studentów podczas ćwiczeń badawczych.

Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne UŁ - powołane przez rektora UŁ w 1997 r., całkowicie zmodernizowane w roku 2022. Jednym z celów funkcjonowania wymienionego centrum jest odbywanie praktyk specjalnościowych przez studentów Turystyki i Rekreacji w ramach zajęć hotelarskich (zawieszonych przez ostatecznie 3 lata ze względu na pandemię oraz remont obiektu). Centrum obejmuje zespół hotelowo-konferencyjny zlokalizowany przy ulicy Kopcińskiego 16/18 (77 pokoi, 2 sale restauracyjne, 5 sal konferencyjnych) oraz dwa obiekty noclegowo-konferencyjne przy ulicy Rogowskiej 26 (15 pokoi, 23 miejsca noclegowe, 2 sale konferencyjne) oraz Piaskowej 2 (16 pokoi, 36 miejsc noclegowych, sala konsumpcyjna, sala konferencyjna).

Baza ćwiczeń terenowych – program ćwiczeń terenowych wraz z bazą noclegową dobierany jest w taki sposób, by móc realizować praktyczne aspekty działalności turystycznej i rekreacyjnej. Stała baza komercyjna to Spała – Terenowa Stacja Przyrodnicza UŁ, Uniejów – ćwiczenia badawcze; Hotel Jagiellonka w Krynicy-Zdrój – zimowy obóz turystyki aktywnej (fakultatywnie kurs narciarski na terenie kompleksu narciarskiego Słotwiny), OW Maćkowice w Długopolu Zdrój – letni obóz turystyki aktywnej (przeszkolenie przewodnictwa górskiego). Pozostała baza noclegowa na potrzeby ćwiczeń terenowych jest aktualizowana i weryfikowana corocznie w zależności od potrzeb dydaktycznych i praktycznych. Proces dydaktyczny realizowany w ramach ćwiczeń terenowych wspiera Dział Transportu UŁ, dbający o wysokiej klasy, bezpieczny i tani transport autokarowy.

Baza praktyk specjalistycznych – w szczególności podmioty będące członkami ROTWŁ i ŁOT, współpracujące z Instytutem Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji oraz UŁ lub proponowane przez studentów (w tym parki narodowe, parki krajobrazowe, Lasy Państwowe, muzea, skanseny, izby pamięci, przedsiębiorstwa turystyczne, hotele (w kraju i za granicą), obiekty noclegowe, obiekty rekreacyjne i sportowe, urzędy gmin, starostwa powiatowe, urzędy marszałkowskie, ROT-y, LOT-y, stowarzyszenia, instytucje samorządowe).

Muzeum Geologiczne WNG – w którym realizowane są praktyki specjalnościowe z obsługi ruchu turystycznego. W muzeum zgromadzonych jest prawie 5 tysięcy eksponatów, wykorzystywanych w szeroko pojętej dydaktyce, a także udostępnianych wszystkim zainteresowanym do badań oraz prac magisterskich i licencjackich:

- minerały uporządkowane zgodnie z podstawową klasyfikacją chemiczną oraz pochodzeniem z polskich i światowych stanowisk mineralogicznych,
- kryształy syntetyczne otrzymane różnymi technikami, w tym monokryształy krzemu otrzymane metodą prof. Jana Czochralskiego w Instytucie Technologii Materiałów Elektronicznych w Warszawie oraz monokryształy różnych związków chemicznych otrzymane metodą hydrotermalną na Politechnice Łódzkiej,
- meteoryty i obiekty powstałe w miejscach spadku meteorytów tj. tektyty oraz impaktyty,
- skały uporządkowane zgodnie z podziałem genetycznym oraz geologią regionalną z uwzględnieniem zróżnicowanego asortymentu skał narzutowych,
- skamieniałości przedstawiające rozwój życia od ery paleozoicznej, w tym skamieniałości występujące w materiale narzutowym.

W zajęciach dydaktycznych wykorzystywane są:

- mikroskopy stereoskopowe PZO Warszawa (10 sztuk),
- mikroskopy polaryzacyjne (2 sztuki).

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i sprawne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Stosowane oprogramowanie umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję student-nauczyciel,

jest połączone z systemami UŁ, jest dostępne dla studentów o specjalnych potrzebach, w tym z niepełnosprawnościami.

Do dyspozycji pracowników i studentów dostępne są:

- przenośny głośnik z zestawem mikrofonowym - wykorzystywany podczas zajęć terenowych, w szczególności animacji czasu wolnego, pilotażu i przewodnictwa.
- apteczki terenowe - obowiązkowo pobierane na wyjazdy terenowe
- na terenie Wydziału studenci i pracownicy mają dostęp do darmowej sieci WIFI, działającej w systemie Eduroam - system pozwala na uzyskanie dostępu do sieci bezprzewodowej w każdej instytucji na świecie uczestniczącej w projekcie. Użytkownik laptopa/tabletu/telefonu uzyska dostęp bez konfigurowania czegokolwiek, a ustawienia, z których korzysta w swojej instytucji macierzystej pozwolą mu na dostęp w każdym innym miejscu (<https://www.eduroam.uni.lodz.pl/>).

Oprogramowanie wykorzystywane na kierunku (zał.5.1.) pomaga w realizacji badań, analizach statystycznych, wizualizacjach GIS itp. Rada Programowa kierunku, po konsultacjach z przedstawicielami otoczenia gospodarczego, podjęła decyzję o nie korzystaniu z komercyjnych programów rezerwacyjnych, ze względu na mnogość oprogramowania i wysokie opłaty licencyjne. W roku 2008 był dostępny przez sezon program Amadeus, jednak po konsultacjach z prawnikami UŁ Wydział nie podpisał umowy o współpracy komercyjnej. Efektywność pracy z drogim oprogramowaniem szkoleniowym była stosunkowo niska. Dlatego w porozumieniu z partnerami zewnętrznymi obecnie, w ramach praktyk specjalnościowych, studenci mają możliwość zapoznania się z oprogramowaniem, wykorzystywanym przez określony podmiot, w którym odbywają praktyki (np. biuro turystyczne czy obiekt hotelowy). Są to:

- ArcGis 10.2. - zakupiona jest licencja ArcGis Site, umożliwiająca studentom i pracownikom Wydziału korzystanie z oprogramowania na komputerach domowych oraz dająca dostęp do bogatej oferty kursów i szkoleń on-line (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/oprogramowanie/arcgis-site-dla-wng>).
- MapViewer, AutoCad, Statistica i inne (zał.5.1.).
- studenci i pracownicy w ramach licencji Office365 mają możliwość darmowego korzystania z oprogramowania Microsoft (w tym pakietu biurowego Office, przestrzeni dyskowej „w chmurze” na dysku OneDrive oraz Teams).
- USOS - system informatyczny służący do zarządzania tokiem studiów. USOSweb jest rozszerzeniem systemu USOS i stanowi główny interfejs dla nauczycieli akademickich oraz studentów. System USOSweb pozwala na przeniesienie na płaszczyznę elektroniczną wielu usług, czynności i procedur wykonywanych przez nauczycieli akademickich i studentów, które są związane z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów. USOSweb udostępnia studentom m.in. plan zajęć, przegląd ocen i zaliczeń, zapisy na zajęcia i egzaminy, składanie podań, wypełnianie ankiet dotyczących procesu dydaktycznego, informacje o płatnościach i stypendiach, komunikację z uczestnikami tych samych zajęć i prowadzącymi. Nauczycielom akademickim serwis umożliwia m.in. wystawianie ocen i zaliczeń, wypełnianie protokołów do zajęć, wysyłanie wiadomości do uczestników zajęć. Społeczność uczelniana może brać udział w organizowanych w USOSweb internetowych wyborach do ciał kolegialnych uczelni.
- APD (Archiwum Prac Dyplomowych) – serwis internetowy pełniący rolę repozytorium prac dyplomowych. Wraz z pracami w APD przechowywane są takie informacje, jak ocena z pracy lub recenzje opiekuna pracy i recenzenta. Serwis wspiera również zdalny proces przebiegu obrony pracy dyplomowej, w tym wprowadzanie i zatwierdzanie recenzji oraz zdalne wypełnianie i zatwierdzanie protokołu egzaminu dyplomowego <https://apd.uni.lodz.pl> .
- Moodle – platforma wspierająca nauczanie zdalne synchronicznie i asynchronicznie. Za jej pomocą nauczyciel akademicki udostępnia materiały dydaktyczne. Daje możliwość kontrolowania wiedzy i umiejętności poprzez różnorodne testy, quizy oraz zadania.

Wirtualnego dysku o pojemności 2TB dla każdego użytkownika – do przechowywania i współdzielenia plików;

- MS Teams – platforma do pracy zespołowej, szeroko wykorzystywanej do prowadzenia zajęć zdalnych synchronicznie i asynchronicznie.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zasoby biblioteczne umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, są aktualne, tematyczne i dostępne językowo, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, są dostępne tradycyjnie i cyfrowo, przygotowują do pracy badawczej i są pomocne w pracy badawczej. Studenci kierunku mają możliwość korzystania z zasobów i pomieszczeń Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego (BUŁ), oddalonej od Wydziału o ok. 400 m. oraz oddziału BUŁ, jaką jest Biblioteka Geograficzna WNG, zlokalizowana na terenie Wydziału.

Biblioteka UŁ jest jedną z największych i najnowocześniejszych bibliotek w Polsce, od 1946 otrzymuje egzemplarze obowiązkowe. Gromadzi księgozbiór o charakterze uniwersalnym, obejmującym książki, czasopisma i inne dokumenty ze wszystkich dziedzin wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem nauk reprezentowanych na Uniwersytecie Łódzkim. Czynna we wszystkie dni tygodnia (pon.-sob. 8-20, niedz. 9-14). Aby umożliwić studentom jak najlepsze możliwości przygotowania się do egzaminów, w okresie sesji organizowana jest akcja „BUŁ do północy”. W okresie tym biblioteka pozostaje otwarta w godz. 8-24.

Infrastruktura BUŁ: budynek oddalony od WNG w odległości 7 min. (ok. 400 m), przyjazny osobom z niepełnosprawnościami, spełniający wszelkie stawiane wymogi budynkom użyteczności publicznej, pow. 25 456 m²; 3 czytelnie i strefa wolnego dostępu (4 piętra) – 460 miejsc, w tym stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu (51), sieć Wi-Fi na terenie całego budynku, skanery samoobsługowe (3), pokoje do pracy indywidualnej i grupowej (11), sale seminaryjno-konferencyjne wyposażone w komputery i sprzęt audio-video (5), książkomat, stanowiska do samodzielnego wypożyczania, wrzutnia do zwrotu książek, katalogi, multimedialna wyszukiwarka. Dodatkowo w BUŁ studenci mogą korzystać z tzw. strefy coworkingowej wyposażonej w: ekran i rzutnik, oddzielone boksy do pracy w małych zespołach, duże stoły do pracy i pufy. Utworzono także pokój dla rodziców z dziećmi wyposażony w specjalnie przystosowane meble, książeczki, zabawki edukacyjne i inne akcesoria. Dla opiekunów przygotowano 2 stanowiska pracy z możliwością podłączenia własnego laptopa.

Zasoby BUŁ: księgozbiór w formie tradycyjnej ok. 2,5 mln jednostek, w tym ok. 260 tys. w strefie wolnego dostępu, 125 naukowych licencjonowanych baz danych dostępnych przez serwer Proxy (książki elektroniczne – 89 444, tytuły czasopism – 13 483), dwie bazy własne: Repozytorium UŁ (26 952 jedn.) i Biblioteka Cyfrowa UŁ (79 685 jedn.). W okresie zamknięcia BUŁ z powodu Covid-19 biblioteka oferowała skanowanie materiałów (do 30 stron) zamówionych przez pracowników, doktorantów i studentów. Pracownicy BUŁ na zgłoszone zamówienie przygotowują zestawienia bibliograficzne dla poszczególnych kierunków bądź indywidualnych badaczy.

Biblioteka Geograficzna WNG posiadająca status biblioteki wydziałowej, która mieści się w budynku przy ul. Kopcińskiego 31. Otwarta jest od wtorku do piątku w godzinach 9.30-14.30. Gromadzi i udostępnia książki, czasopisma oraz zbiory kartograficzne zgodnie z profilem naukowo-badawczym i dydaktycznym Wydziału. Godziny otwarcia dostosowane są do pracy studentów i kadry na Wydziale. Zbiory biblioteki obejmują:

- 22326 woluminów książek (podręczniki akademickie, monografie, skrypty, wydawnictwa encyklopedyczne, przewodniki);
- 19951 woluminów czasopism;
- 32903 jednostek zbiorów kartograficznych (mapy geologiczne, topograficzne, sozologiczne, gleboznawcze, gospodarcze, ludnościowe, mapy ścienne, atlasy i plany miast). Szczególnie ważny jest zasób map tematycznych zarówno w wersji analogowej, jak też cyfrowej. Jest to bardzo ważna baza wielu opracowań planistycznych.

Biblioteka Cyfrowa WNG udostępnia w formie elektronicznej przeszło 2000 jednostek (<https://www.geo.uni.lodz.pl/pl/studenci/biblioteka>). Są to arkusze map tematycznych oraz atlasy. Biblioteka dysponuje czytelnią z wolnym dostępem do półek, łącznie 48 miejsc. Czytelnia oraz wypożyczalnia znajdują się na parterze budynku, dzięki czemu osoby z niepełnosprawnością ruchową nie napotykają trudności komunikacyjnych. Czytelnicy mogą korzystać z 10 komputerów z dostępem do Internetu, puf i strefy „cichej lektury”. W Bibliotece zapewniony jest dostęp do elektronicznych źródeł

informacji, zasobów cyfrowych i baz pełnotekstowych on-line udostępnianych w sieci ogólnouniwersyteckiej. Do dyspozycji czytelników oddany jest skaner, z możliwością zapisu zeskanowanego pliku na dowolnym urządzeniu (np. telefonie).

Biblioteka Geograficzna działa w systemie bibliotecznym SYMPHONY w modułach opracowania i elektronicznej obsługi czytelnika, zintegrowanych z zainstalowanym w bibliotece systemem elektronicznego zabezpieczenia księgozbioru RFID.

Katalog Biblioteki UŁ i Biblioteki Geograficznej dostępny jest w na stronie <https://elibrary.lib.uni.lodz.pl>. Biblioteka współtworzy katalog centralny bibliotek naukowych i akademickich (NUKAT), rozbudowuje bazę katalogową Biblioteki UŁ oraz prowadzi informację naukową w zakresie baz literatury geograficznej. Czytelnicy mają możliwość elektronicznego zamawiania publikacji do wypożyczeń oraz elektronicznej rezerwacji publikacji wypożyczonych. Jednorazowo można także samodzielnie poprzez system biblioteczny przedłużyć wypożyczone książki. Biblioteka posiada dostęp do baz pełnotekstowych (tj. Scopus i in.), a także katalogowych (NUKAT, KARO), z których można również korzystać z udostępnionych na miejscu komputerów. Zasoby kartograficzne (ponad 2000 zdigitalizowanych map tematycznych i atlasów) można przeglądać w Bibliotece Cyfrowej Wydziału Nauk Geograficznych: <http://bc.geo.uni.lodz.pl/dlibra>.

Wydział ma swojego przedstawiciela w Radzie Bibliotecznej i może na bieżąco wskazywać potrzebne pozycje naukowe. W Radzie Bibliotecznej jest także przedstawiciel Samorządu Studenckiego – w ostatnich dwóch latach była to studentka z Wydziału Nauk Geograficznych.

Z Bibliotek UŁ i WNG korzystają w pełnym zakresie pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz studenci wszystkich rodzajów studiów prowadzonych na WNG oraz tylko na miejscu studenci innych kierunków UŁ. Księgozbiór dostępny jest na miejscu również dla czytelników spoza UŁ, mieszkańców Łodzi.

W UŁ działa elektroniczna baza Repozytorium UŁ. Repozytorium gromadzi i udostępnia dorobek naukowy pracowników Uniwersytetu Łódzkiego oraz materiały dydaktyczne. Zasoby deponowane w RUŁ – publikacje, dane badawcze – otrzymują trwałe identyfikatory (handle), są dostępne w plikach pdf. Platforma oparta na oprogramowaniu DSpace udostępnia zasoby naukowe w modelu otwartym, a także umożliwia integrację z innymi źródłami informacji naukowej, m.in. połączenie konta autorskiego z ORCID ID. Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Łódzkiego nr 51 z dnia 31.03.2015 r. Link <https://repozytorium.uni.lodz.pl/>.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Na terenie UŁ obowiązują rygorystyczne przepisy BHP i P-Poż. Na UŁ działa Inspektorat BHP kontrolujący bezpieczeństwo użytkowania pomieszczeń i urządzeń <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/inspektorat-bhp>. Pomieszczenia i ciągi komunikacyjne posiadają ustawowe oznakowanie ewakuacyjne, oznakowanie i wyposażenie P-Poż, instrukcje użytkowania P-Poż i BHP, apteczki i defibrylatory AEG (por. zał.5.2. oraz zał. 5.3-5.9)

Zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz pomieszczeń dydaktycznych i oprogramowania poza godzinami zajęć. Wi-Fi jest dostępne 24h/dobę. Część oprogramowania, jeżeli pozwala na to licencja jest dostępna online, pomieszczenia dydaktyczne są udostępniane poza godzinami po uzyskaniu zgody Dziekana. Klub Mapiarnia dostępny jest w godzinach otwarcia Wydziału, czyli od 7.00 do 20.00.

Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełen udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, brak barier w dostępie do pomieszczeń dydaktycznych i zaplecza sanitarnego. Infrastruktura wydziałowa dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (por. zał. 5.2). Należy zaznaczyć, że wśród osób studiujących są osoby z niewielkimi niepełnosprawnościami. Nie studiują osoby na wózkach, osoby niewidome, osoby głuche lub nieme. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest przydane w szczególności podczas konferencji, goszczenia osób z niepełnosprawnościami, co miało już miejsce. Jeżeli zdarzają się potrzeby podjazdu studentów lub

pracowników na wózku (w przypadku np. złamań), wówczas osoby te nie zderzają się z problemem dostępności, a w miarę potrzeb nauczyciele, obsługa techniczna reaguje i jest pomocna. Do elementów zapewniających tym osobom udział w kształceniu, pracy lub pobytu na Wydziale należy zaliczyć m.in.:

- niebieską kopertę na parkingu oraz każdorazową możliwość wjechania samochodem takie osoby, po uprzedni poinformowaniu portierni.

- do budynków prowadzą specjalne podjazdy dla wózków monitorowane przez portierów w przypadku dalszej pomocy, a w budynkach zainstalowane są poręcze i windy, toalety dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- wejścia do budynków zaopatrzone są w elektroniczny system wsparcia osób niewidomych TOTUPOINT oraz oznakowanie informujące o możliwości wejścia na teren wydziału z psem asystującym,

- dostęp do auli i sal dydaktycznych nie utrudniają żadne bariery architektonicznych (m.in. brak progów, szerokość otworów drzwiowych zgodna z normami),

- wszelkiej specjalistycznej pomocy może udzielić studentom Akademickie Centrum Wsparcia UŁ <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul> poczynając od transportu, poprzez asystenturę po zapewnienie translator Braille'a (zał. 5.12).

Aktualnie na UŁ realizowany jest program dostosowujący w zwiększonym stopniu infrastrukturę dla osób z niepełnosprawnościami. Zaplanowane zostały działania w roku 2023 na WNG:

- drzwi wejściowe zostaną oznaczone kontrastowo zgodnie z wymaganiami projektowania budynków dla osób z niepełnosprawnościami,

- zakup wózka ewakuacyjnego

- zakup tyflomapy budynku

- zakup urządzeń wspierających (materace ewakuacyjne)

- obniżenie lady w dziekanacie do wysokości max. 80 cm (dla osób poruszających się na wózkach)

- zakup wózka ewakuacyjnego.

Materiały dydaktyczne są opracowane w formie elektronicznej i udostępniane studentom w tej formie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia. W ramach zajęć studenci otrzymują w miarę potrzeb i wg założeń metodycznych przedmiotu stosowne materiały w formie elektronicznej przez platformę Moodle (zał. 1.10a), MS Teams lub USOSWeb.

5.2. Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych.

Na Wydziale Nauk Geograficznych obowiązuje procedura raportowania i uzupełniania braków związanych z infrastrukturą, stwierdzanych podczas bieżącego użytkowania. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do zgłaszania usterek i uszkodzeń sprzętu elektronicznego i oprogramowania po swoich zajęciach do pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych (numer telefonu jest zamieszczony obok komputera w salach). Na Wydziale funkcjonuje jednostka gospodarcza (Dział Administracyjny), której kierownik na bieżąco kontroluje stan infrastruktury, dokonując napraw (dwóch pracowników gospodarczych) lub zgłasza problemy do jednostki centralnej (Kancelarz UŁ), która koordynuje działania remontowo-naprawcze, dysponując własnym zapleczem gospodarczym, lub zlecając prace jednostkom zewnętrznym. Nadzór sprawuje Prodziekan ds. infrastruktury Wydziału. Co miesiąc dokonywany jest przegląd pomieszczeń i stanu technicznego budynków. Plany remontowe uzgadniane są raz w roku z Kancelrzem UŁ. Władze Wydziału współpracują z jednostkami miejskimi w zakresie sprawności infrastruktury technicznej. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie są monitorowane przez pracowników Pracowni Technik Komputerowych i Graficznych (4 pracowników), która koordynuje prace i realizację zamówień. We wrześniu i w lutym przed rozpoczęciem zajęć dokonywane są przeglądy sal komputerowych. Infrastruktura laboratoryjna jest monitorowana przez kierowników jednostek odpowiedzialnych, zgłaszających zapotrzebowanie do Prodziekana ds. bazy dydaktycznej i aplikujących o granty aparaturowe. Pracownicy i studenci (w tym Samorząd Studencki) mogą zgłaszać problemy i zapotrzebowanie do następujących osób: kierownika Działu Administracyjnego, prodziekana ds. bazy dydaktycznej – koordynator działań, kierownika jednostki na WNG.

Przykładowe działania przeprowadzone w latach 2017-2022 na rzecz poprawy stanu: remont wszystkich sal dydaktycznych (głównie malowanie ścian) w 2020/2021, remont klatek schodowych w budynku K, wymiana 160 komputerów i monitorów w pracowniach komputerowych (2020/2022), modernizacja serwerowni komputerowych, zakupienie i zainstalowanie zestawu do telekonferencji (dwie sale), zainstalowanie urządzeń do dystrybucji kawy, herbaty i napojów chłodzących na korytarzach, organizacja stref wypoczynku dla studentów (strefy leżakowe, pufowe, hamakowe), organizacja Klubu Mapiarnia dla studentów ze strefą bookcrossing, coroczne odnawianie licencji oprogramowania, wykorzystywanego przez pracowników i studentów w procesie dydaktycznym. W 2022 r. została przygotowana nowa sala projektowa na 36 osób, remont auli 13 (Sala Rady Wydziału), założenie klimatyzacji w pomieszczeniach Dziekanatu.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się wydłużenie godzin pracy biblioteki wydziałowej co umożliwi, zarówno studentom studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, swobodny dostęp do zasobów bibliotecznych.	Godziny pracy biblioteki wydziałowej wydłużono – 9.30-14.30, BUŁ pracuje w godzinach 8 - 20. Brak studiów niestacjonarnych. Zamawianie pozycji w trybie online, z umówionym terminem odbioru książki. Wprowadzenie wrzutni zwrotu książek. Biblioteka UŁ czynna od 8.00 do 20.00.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające infrastrukturę WNG i UŁ. Klub Mapiarnia, GeoBistro, ogród wydziałowy udostępniany na wydarzenia studenckie, strefy hamakowe i leżakowe, nowoczesne Aula główna dla 300 os. i Aula RW dla 96 os., nowoczesna Biblioteka UŁ, położenie w peryferyjnej części centrum Łodzi, bardzo dobrze skomunikowanej, oprogramowanie GIS, wymieniony w roku 2022 sprzęt komputerowy, monitory videokonferencyjne, dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodna z dyscypliną, do którego kierunku jest przyporządkowany, koncepcjami i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla turystyki i rekreacji. Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji prowadzący kierunek Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona współpracuje z szeregiem podmiotów, reprezentujących branżę HTR (Hotelarstwo, Turystyka, Rekreacja), zarówno na podstawie podpisanych przez Instytut, Wydział i Uniwersytet umów o współpracy, listów intencyjnych, przynależności, jak i nieformalnej współpracy, w tym współpracy indywidualnej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na studiach I i II stopnia (por. zał. 6.1a-6.33 potwierdzające współpracę z interesariuszami zewnętrznymi). W zał. 6.1. przedstawiona

została lista najważniejszych współpracujących podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców i miejsc realizacji praktyk zawodowych.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy. Adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Do najważniejszych form współpracy można zaliczyć:

1. Konsultacje w ramach Rady Konsultacyjnej Kierunku Turystyka i Rekreacja, w skład której wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i członkowie Rady Programowej. Spotkania odbywają się w miarę potrzeb, co najmniej raz na dwa lata. Ostatnie spotkanie dotyczyło konsultacji zmian na kierunku Turystyka i Rekreacja studia II stopnia (zał. 6.8a, 6.8b, 6.8c - protokoły ze spotkań, poprzedzających wprowadzenie zmian programowych).

2. Współpraca badawcza i ekspercka – realizowanie ekspertyz i badań na zamówienie podmiotów zewnętrznych, również z angażowaniem do badań studentów kierunku. Do najważniejszych od 2017 roku można zaliczyć badania ruchu turystycznego w Łodzi i regionie łódzkim na zamówienie Urzędu Miasta Łodzi i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w latach 2017 i 2018 (badania ankietowe prowadzili studenci), realizacja badań terenowych w Spicymierzu podczas święta Bożego Ciała na zamówienie Urzędu Miasta Uniejów (od roku 2017 badania realizowane są w ramach ćwiczeń terenowych „turystyka i rekreacja w badaniach geograficznych” na studiach II stopnia, badania przyczyniły się do wpisania tradycji kwietnych dywanów na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, zał. 6.2, 6.2a)

3. Współpraca organizacyjna i popularyzatorska – organizacja wydarzeń, konferencji, spotkań oraz konkursów dla branży HTR i uczniów szkół średnich i niższego poziomu. Podczas konferencji, poza wymianą doświadczeń naukowych, odbywa się wymiana doświadczeń dydaktycznych i branżowych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Olimpiada Wiedzy o Turystyce – inicjatywa naszego Instytutu, mająca na celu popularyzację wiedzy o turystyce wśród uczniów szkół średnich. Olimpiada organizowana jest od roku 2014, współfinansowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. W ramach przygotowań do Olimpiady organizowane są konferencje dla nauczycieli i uczniów o tematyce turystycznej. Podczas konferencji odbywają się rozmowy i konsultacje na temat oczekiwań uczniów i nauczycieli szkół średnich wobec kierunków turystycznych. Opinie te są następnie dyskutowane na forum Rady Programowej kierunku.

- współorganizacja X Gremium Ekspertów Turystyki – grudzień 2022, jedna z największych konferencji branżowych HTR w Polsce, zaangażowanie organizacyjne studentów;

4. Współpraca szkoleniowa - w ramach współpracy z Łódzką Organizacją Turystyczną i Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju REGIO organizowany jest kurs przewodnika miejskiego po Łodzi (zał. 6.7). Instytut jest jednym z trzech organizatorów kursu. Kurs jest skierowany do wszystkich zainteresowanych osób, studenci kierunku mają możliwość otrzymania znaczącego rabatu w opłacie za kurs. Kurs jest obecnie jednym z dwóch prowadzonych w Łodzi.

5. Praktyki specjalnościowe na studiach I stopnia – praktyki realizowane są w podmiotach reprezentujących branżę turystyczną, hotelarską i rekreacyjną. Pracodawcy wypełniają ankietę, która służy ewaluacji zarówno samych praktyk jak i programu studiów (zał. 6.1e).

6. Członkostwo Instytutu w organizacjach branżowych, zrzeszających podmioty gospodarcze, stowarzyszenie oraz instytucje publiczne:

- Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, gdzie do roku 2018 zasiadał w zarządzie Dyrektor Instytutu,

- Łódzka Organizacja Turystyczna. Członkostwo.

W obu organizacjach, zrzeszających najważniejsze podmioty turystyczne, hotelarskie i rekreacyjne w Łodzi, daje możliwość wymiany opinii na temat jakości naszych studiów, przygotowania naszych absolwentów do pracy w branży. Warto wspomnieć, że we wspomnianych organizacjach pracują również nasi absolwenci. Instytut jest również członkiem

7. Ćwiczenia terenowe – w ramach ćwiczeń terenowych odbywają się spotkania z przedstawicielami władz samorządowych, organizacji branżowych, dyrektorami podmiotów odwiedzanych w ramach

turystyki i rekreacji (dyrektorzy i właściciele atrakcji turystycznych). Podczas spotkań, mających wielokrotnie charakter studialny zbieramy informacje na temat potrzeb rynkowych w zakresie kształcenia kadr turystycznych i badań ruchu turystycznego.

8. Prowadzenie zajęć i spotkań programowych przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (zał. 1.14, 6.1c).

9. Realizacja prac dyplomowych we współpracy lub na zamówienie otoczenia społeczno-gospodarczego. Lista tematów w zał. 6.1. Porozumienia w zał. 6.1a, 6.1b

10. Uczestnictwo studentów w zawodach sportowych (zał. 6.3, 6.3a)

11. Działalność sportowa kadry Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

12. Certyfikaty indywidualne kadry nauczycielskiej (szczegóły w charakterystyce pracowników, zał. 4.1, 4.1a)

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. W miarę takich potrzeb propozycje zmian programowych są konsultowane z praktykami, prowadzącymi zajęcia specjalnościowe praktykami na studiach I stopnia (np. BP Raftur, Stacja Nowa Gdynia, PTTK, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi, Jump Planet, Kuratorium Oświaty, którzy spotykają się w ramach Rady Konsultacyjnej Kierunku Turystyka i Rekreacja, np.:

- w roku 2018 odbyły się konsultacje zmian programowych na I i II stopniu, w tym zmian specjalności na II stopniu i zmiany profilu I stopnia z praktycznego na ogólnoakademicki (zał. 6.8a, 6.8b) a w 2022 w sprawie zmiany nazwy i programu na studiach II stopnia (zał. 6.8c).

- w roku 2021/22 prowadzone były konsultacje z Radą oraz z Dyrektorem Łódzkiej Organizacji Turystycznej, Prezesem Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju REGIO oraz Dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego w sprawie zmian na kierunku turystyka i rekreacja II stopnia, rezultatem czego była modyfikacja programu i zmiana nazwy na turystyka zrównoważona (Zał. 6.4, 6.5, 6.6). W ramach odbywanych bardzo często, ale nie cyklicznie, spotkań z przedstawicielami branży pozyskujemy informację o potrzebach badawczych, które w miarę możliwości są realizowane w ramach prac dyplomowych.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, również w odniesieniu do programu studiów, wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Przeglądy te są realizowane m.in. poprzez:

- comiesięczne spotkania Rady Instytutu (Rady Programowej),
- coroczne spotkania koordynatora kierunku i Rady Programowej z opiekunami praktyk zawodowych na szczeblu kierunku i Wydziału (z wydziałowym koordynatorem praktyk) w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia,

- cykliczne spotkania Rady Konsultacyjnej Kierunku Turystyka i Rekreacja, obejmującej przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i pracodawców z branży turystycznej, rekreacyjnej i hotelarskiej, w ramach której odbywają się konsultacje programowe,

- cykliczne spotkania Wydziałowego Zespołu ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym, które jest ciałem koordynującym współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na szczeblu Wydziału jest, powoływanym kadencyjnie. Ostatnie spotkanie Zespołu odbyło się w maju 2022 roku (zał. 6.8) i dotyczyło m.in.:- informacji koordynatorów kierunków na temat promocji prowadzonych kierunków, współpracy z podmiotami zewnętrznymi w ramach praktyk, działań wydziałowych i uniwersyteckich, promujących studia II stopnia, działalności kierunków w mediach społecznościowych i innych platformach informacyjnych, współpracy z kołami naukowymi i samorządem studenckimi (koordynatorzy kierunków, opiekunowie kół naukowych, koordynator wydziałowy ds. spraw praktyk zawodowych, koordynator wydziałowy Erasmus+); informacji o potrzebach wsparcia przez gremia wydziałowe (promocja i współpraca z podmiotami zewnętrznymi) działalności koordynatorów kierunków i opiekunów kół naukowych (koordynatorzy kierunków, opiekunowie kół naukowych, koordynator wydziałowy ds. spraw praktyk zawodowych, koordynator wydziałowy ds. programów

mobilnościowych); informacja o aktualnych działaniach promocyjnych i współpracy z podmiotami zewnętrznymi; ograniczenia współpracy zewnętrznej ze względu na pandemię COVID-19; przedstawienia opinii podmiotów zewnętrznych nt. zmian na kierunku Turystyka i Rekreacja i zmodyfikowanego kierunku magisterskiego Turystyka Zrównoważona (w tym Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Prezesa Łódzkiej Organizacji Turystycznej, Prezesa Stowarzyszenia Regio) (zał. 6.4, 6.5, 6.6).

Podczas wspomnianych spotkań dyskusja obejmuje m.in. oceny poprawności doboru instytucji współpracujących w ramach praktyk specjalnościowych, współpracującej kadry praktyków, wymiany informacji na temat losów absolwentów. Wyniki tych rozmów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów (przykładem jest przystąpienie Instytutu w roku 2020 do Łódzkiej Organizacji Turystycznej).

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Dalszy, owocny rozwój współpracy zinstytucjonalizowanej (Rada Pracodawców i Biznesu) oraz współpracy z absolwentami.	Rozwijana współpraca zawodowa z absolwentami kierunku. Np. absolwenci kierunku prowadzą obecnie zajęcia specjalnościowe na I st., jako praktycy. Instytut został członkiem w 2020 Łódzkiej Organizacji Turystycznej. Współpraca z absolwentami w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
2.	Dalszy rozwój współpracy zinstytucjonalizowanej (Rada Pracodawców i Biznesu) oraz współpracy z absolwentami w szczególności w zakresie udoskonalania programu kształcenia, efektów przedmiotowych, realizacji praktyk zawodowych i zajęć terenowych.	Konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i pracodawców w sprawie zmian programowych na I i II stopniu w 2019 r. oraz na II st. w 2022 r. Pozyskiwanie nowych podmiotów, w których studenci realizują praktyki specjalnościowe.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Instytutu Geografii Miast Turyzmu i Geoinformacji jest najważniejszą jednostką w regionie, jedną z największych w Polsce, zajmującą się badaniami zjawisk turystycznych; kadra Instytutu jest rozpoznawalna w branży HTR, współpracuje z samorządem terytorialnym, samorządem branżowym, strukturami państwowymi, organizacjami pozarządowymi. Doświadczenie 45 letnie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, efektem której jest szereg publikacji: naukowych, popularno-naukowych, dydaktycznych, popularnych, strategii, badań ruchu turystycznego, przewodników, poradników w Polsce i zagranicą.

Instytut jest cenioną marką w branży HTR w regionie i w Polsce.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, jak również stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów Turystyki i Rekreacji/Turystyki Zrównoważonej, w tym warunki do mobilności pracowników i studentów. Na Wydziale Nauk Geograficznych oraz w samym Instytucie Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji stworzone są przez władze Wydziału i Instytutu warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, wskazującą na wagę umiędzynarodowienia specjalistów ds. turystyki i rekreacji.

W 2022 roku Uniwersytet Łódzki dołączył do sieci **Uniwersytetów Europejskich European University of Post-Industrial Cities (UNIC)**. UNIC – Europejski Uniwersytet Miast Postindustrialnych - jest jedną z 44 sieci Uniwersytetów Europejskich. Uniwersytety Europejskie to model międzynarodowych uczelni przyszłości, promujących europejskie wartości i tożsamość oraz rewolucjonizujących jakość i konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego poprzez wspólne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań na polu edukacji i nauki oraz głęboką integrację instytucjonalną. Więcej na <https://www.uni.lodz.pl/unic>.

Centralną jednostką w UŁ działającą na rzecz podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia Uczelni jest **Biuro Współpracy z Zagranicą (BWZ)**, które wspiera rozwój międzynarodowej aktywności pracowników, doktorantów i studentów, organizuje i nadzoruje wymianę międzynarodową pracowników i studentów oraz organizuje proces kształcenia w Uczelni studentów zagranicznych <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>.

Do najważniejszych zadań BWZ należą:

- administrowanie i koordynowanie porozumień o współpracy z jednostkami zagranicznymi,
- realizacja programów międzynarodowych skierowanych na działania wymiany studentów i pracowników, w tym program Erasmus+,
- realizacja projektów edukacyjnych krajowych i międzynarodowych oraz projektów wspierających umiędzynarodowienie UŁ,
- rekrutacja kandydatów z zagranicy na studia pełne w UŁ,
- zarządzanie i współpraca z jednostkami w ramach programów skierowanych do indywidualnych stypendystów, w tym NAWA,
- promowanie oferty edukacyjnej UŁ za granicą,
- kształtowanie UŁ jako uczelni prostudenckiej i otwartej na różnorodność - projekt University Diversity <https://www.uni.lodz.pl/university-diversity>. BWZ prowadzi działania adaptacyjne i integracyjne dla studentów zagranicznych we współpracy z **Akademickim Centrum Wsparcia**.

Międzynarodowa społeczność Uniwersytetu Łódzkiego ma dla uczelni szczególne znaczenie. 1 lutego 2021 roku rozpoczęła działalność nowa jednostka – **International Hub**. Ma ona wspomagać pracowników, którzy przygotowują się do służbowych wyjazdów zagranicznych, ale również fachowo pomagać naukowcom przyjeżdżającym z innych krajów na UŁ. Głównie zadania International Hub to:

- wspieranie działań i wypracowanie dobrych praktyk zmierzających do zwiększenia umiędzynarodowienia uczelni;
- punkt kontaktowy dla zagranicznych naukowców oraz wsparcie podczas całego ich pobytu w UŁ;
- pomoc w pozyskaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania wizy oraz zatrudnienia w UŁ (we współpracy z Działem Spraw Pracowniczych);
- udzielanie pomocy dotyczącej legalizacji pobytu w Polsce dla pracowników i doktorantów z zagranicy;
- organizacja wydarzeń adresowanych do zagranicznych naukowców zmierzających do integracji ze środowiskiem akademickim;
- przygotowanie materiałów informacyjnych dla naukowców przyjeżdżających i wyjeżdżających za granicę;

- stała współpraca z władzami uczelni i wydziałów, a także z jednostkami administracji centralnej w zakresie przyjmowania naukowców z zagranicy;
- przygotowanie anglojęzycznej wersji dokumentów administracji centralnej skierowanych do zagranicznych pracowników i doktorantów UŁ;
- tłumaczenie materiałów promocyjnych;
- aplikowanie i współkoordynowanie projektów ogólnouczelnianych wpływających na umiędzynarodowienie uczelni;
- pozycjonowanie UŁ w rankingach (we współpracy z Działem Kontroli Wewnętrznej i Analiz);
- nawiązywanie współpracy z zagranicznymi uczelniami, wspieranie i udział w międzynarodowych sieciach.

Na Wydziale Nauk Geograficznych zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku. Zarządzeniem nr 6 Dziekana WNG (nowa kadencja) z dnia 1.10.2020 r. powołany został **Wydziałowy Zespół ds. Programów Mobilnościowych**, w tym koordynator ds. punktów ECTS dla kierunku Turystyka i Rekreacja (zał. 1.5). Władze wydziału WNG dużą wagę przywiązują do wykorzystania w procesie umiędzynarodowienia możliwości jakie dają programy wymiany pracowników i studentów ERASMUS+. Do końca roku akademickiego 2021/2022 Wydział podpisał łącznie 25 umów z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+, zaś umów obowiązujących w całym UŁ i WNG zostały wykazane w zał. 7.1. W zał. 2.24 dostępny jest wykaz studentów TiR/TZ wyjeżdżających na program ERASMUS+.

Pracownicy WNG corocznie wyjeżdżają do uczelni partnerskich wykorzystując możliwości jakie daje program Erasmus+ w ramach akcji KA131(wcześniej KA103 i KA107), a także inne formy mobilności, w tym: NAWA (współpraca bilateralna), Erasmus+ (akcja KA203), DAAD - Deutscher Akademischer Austauschdienst. Ważny jest udział pracowników w konferencjach międzynarodowych z obowiązującym językiem angielskim. Rozwój narzędzi do komunikowania się zdalnego sprzyja udziałowi w tego typu konferencjach zagranicznych oraz zajęciach online.

Szczegółowe statystyki wyjazdów pracowników w ramach programu ERASMUS+ od 2017 r. dostępne są w zał. 7.5-7.10.

Co roku pracownicy Wydziału zgłaszają przedmioty w językach obcych dla studentów z wymiany międzynarodowej (zał. 7.4). W 2021 roku pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału uczestniczyli stacjonarnie i online w 36 konferencjach międzynarodowych. W 2021 roku na zaproszenie jednostek organizacyjnych Wydziału Nauk Geograficznych UŁ przebywało 6 gości zagranicznych. W roku akademickim 2021/2022 na WNG przyjechało 9 studentów zagranicznych w ramach programu ERASMUS+ (zał. 7.3). W latach poprzednich wartości te były znaczne wyższe, jednakże pandemia spowodowała ograniczenie mobilności zarówno studentów, jak i pracowników. Tematy przedmiotów kierunkowych w j. angielskim udostępnionym w programie Erasmus + dla studentów przyjeżdżających do Polski w zał. 7.4, 7.3

Pracownicy Wydziału Nauk Geograficznych utrzymują liczne kontakty z zagranicznymi jednostkami, w tym m.in.: Uniwersytetem Komańskiego w Bratysławie (Słowacja), Uniwersytetem w Groningen (Holandia), Federal Office for Building and Regional Planning, Bonn, (Niemcy), Uniwersytetem IV. Javakishvili Tbilisi State University (Gruzja), Politecnico di Torino (Włochy), Uniwersytetem w Mersin (Turcja) czy Charles University in Prague (Czechy).

Od 2019 roku na Wydziale Nauk Geograficznych realizowany jest projekt **SPOT - Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations - Zrównoważone planowanie przestrzenne destynacji turystycznych** w ramach Erasmus+ (nr 2019-1-PL01-KA203-064946). Głównym celem projektu SPOT jest opracowanie i implementacja innowacyjnej metody nauczania zrównoważonego planowania turystycznego. Cel ten bezpośrednio wynika z szerszego kontekstu rozwoju europejskiej idei innowacyjnego, zrównoważonego i inkluzywnego planowania turystyki. Dodatkowo zdefiniowano następujące cele szczegółowe:

- zrozumienie i porównanie głównych trendów i wyzwań związanych z rozwojem turystyki w Europie,
- diagnoza wyzwań planowania turystycznego w krajach partnerskich projektu,
- rozpowszechnianie wyników wspólnych inicjatyw projektowych na rzecz rozwoju metod nauczania planowania turystycznego,
- wymiana dobrych praktyk europejskich w dziedzinie planowania turystycznego.

Projekt pozwoli rozwinąć współpracę pomiędzy uczelniami partnerskimi, zarówno na polu dydaktycznym, jak i naukowym. Projekt SPOT wpłynie na następujące grupy docelowe i interesariuszy zarówno w długiej, jak i krótkiej perspektywie czasowej: a) studenci zainteresowani planowaniem turystycznym, b) nauczyciele akademicy, c) instytucje szkolnictwa wyższego, d) instytucje zaangażowane w planowanie turystyczne. Projekt realizowany jest przez konsorcjum 6 instytucji edukacyjnych i naukowych regularnie współpracujących ze sobą. Ostateczny wybór partnerów projektu wynikał z interdyscyplinarnego charakteru planowania turystycznego oraz różnorodności wyzwań i problemów z nim związanych, identyfikowanych w różnych lokalizacjach. Ponadto różnorodne konteksty geograficzne reprezentowane przez partnerów projektu dotyczą wielu perspektyw rozwoju społecznego i gospodarczego oraz różnych kultur. Rolą partnerów jest wsparcie realizacji wszystkich działań projektowych. W ramach projektu przygotowane zostaną publikacje promujące efekty podjętych działań. Publikacje dotyczyć będą zarówno aspektu dydaktycznego projektu (wykorzystanie innowacyjnej metody nauczania) oraz aspektu naukowego (zrównoważonego planowania turystycznego). Strona projektu: <https://spot-erasmus.eu/> .

Bardzo ważnym dla stopnia umiędzynarodowienia kierunku jest przynależność Instytutu Geografii Miast, Turystyki i Geoinformacji do **Association for Tourism and Leisure Education and Research (ATLAS)** <http://www.atlas-euro.org/> Międzynarodowa organizacja zrzesza szkoły wyższe kształcące w zakresie turystyki i rekreacji. Pracownicy Instytut biorą udział w cyklicznych spotkaniach i konferencjach ATLAS, obejmujących wymianę doświadczeń naukowych i dydaktycznych (Zał. 1.17). W 2006 roku Instytut został wyróżniony i organizował coroczny zjazd członków organizacji.

Studenci studiów I stopnia obowiązkowo realizują lektorat z j. angielskiego w wymiarze 130 h, co umożliwi im studiowanie poza Polską. Na studiach obowiązkowo jest dodatkowo realizowany jeden fakultet specjalnościowy w j. angielskim (15 h.). Studia I stopnia kończą się egzaminem z języka obcego na poziomie B2. Na studiach II stopnia realizowane są zajęcia zwiększające umiejętności językowe z angielskiego English workshops w wymiarze 120 godzin na I roku studiów. Zajęcia mają również na celu przygotowanie studentów do obowiązkowych przedmiotów fakultatywnych w języku angielskim, realizowanych na II roku w wymiarze 60 godzin. Studenci II stopnia kończą studia ze znajomością j. angielskiego co najmniej na poziomie B2+.

Przedmioty anglojęzyczne, realizowane w ramach programu kierunku turystyka i rekreacja/turystyka zrównoważona, są udostępnione do wyboru przez studentów Erasmus+, przyjeżdżających studiować na UŁ. Z punktu widzenia praktyki językowej naszych studentów, pozwala to na kontakt w ramach przedmiotów na kierunku ze studentami z zagranicy. Dodatkowo pracownicy realizują przedmioty dla studentów Erasmus+ z zagranicy, poza kierunkiem turystyka i rekreacja/turystyka zrównoważona, w ramach propozycji składanych corocznie do grupy przedmiotów proponowanych przez WNG.

Zasady osiągania przez studentów UŁ efektów uczenia się w zakresie znajomości i umiejętności posługiwania się nowożytnym językiem obcym określa Uchwała nr 206 Senatu UŁ z dn. 18.06.2021 r. (zał. 7.2).

Na kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona studiuje nie tylko studenci z programu ERASMUS+, ale również studiujący w ramach umów międzynarodowych, na prawie Karty Polaka, którzy składają dokumenty na kierunek za pośrednictwem Biura Współpracy z Zagranicą. W zał. 7.11 dostępne jest zestawienie studentów zagranicznych, spoza ERASMUS+.

Aktualnie na Uniwersytecie Łódzkim prowadzone są następujące rekrutacje na międzynarodowe wyjazdy pracowników i studentów:

- praktyki studenckie w programie Erasmus+ - Państwa opiekunów praktyk zawodowych uprzejmie proszę o przekazanie ogłoszenia swoim podopiecznym. Rekrutacja rozpoczęła się 12 grudnia i potrwa do wyczerpania środków. Rekrutacja prowadzona jest na poziomie centralnym. Wyjazdy na praktykę można realizować w okresie od dnia 11 lutego 15 października 2023 r. Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem: <https://www.uni.lodz.pl/wyjazdy-zagraniczne/erasmus-praktyki/erasmus-praktyki-2022-2023>
- wyjazdy szkoleniowe i dydaktyczne pracowników w ramach programu Erasmus+ KA107 - Zapraszam wszystkich z Państwa zainteresowanych wyjazdami do wybranych uczelni z krajów partnerskich programu Erasmus+. Pracownicy Wydziału Nauk Geograficznych mogą aplikować o wyjazd do następujących uczelni: University of Haifa (Izrael), Akita International University (Japonia), Ala-Too

International University (Kirgistan), University of Montenegro (Czarnogóra) oraz Mindanao State University - Iligan Institute of Technology (Filipiny). Kwalifikacja pracowników Uniwersytetu Łódzkiego prowadzona jest od dnia 7 grudnia 2022 r. do dnia 10 stycznia 2023 r. Dokumenty (podpisaną umowę, formularz zgłoszeniowy, CV, list motywacyjny i referencje) należy przesłać do mnie, na adres tomasz.napierala@geo.uni.lodz.pl. Wyjazdy można realizować w okresie od dnia 19 lutego 2023 r. do dnia 1 lipca 2023 r. Szczegółowe informacje i wzory niezbędnych dokumentów dostępne są w portalu pracowniczym: Baza wiedzy pracownika | Wyjazdy zagraniczne | Aktualności | Wyjazdy dydaktyczne Erasmus+ KA107 2022/2023 lub Wyjazdy szkoleniowe Erasmus+ KA107 2022/2023;

- wyjazdy szkoleniowe i dydaktyczne pracowników w ramach programu Edukacja - Zapraszam wszystkich z Państwa zainteresowanych wyjazdem do Inland Norway University of Applied Sciences, w ramach programu Edukacja finansowanego z funduszy EOG. Kwalifikacja pracowników Uniwersytetu Łódzkiego prowadzona jest centralnie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 23 stycznia 2023 r. Wyjazdy można realizować w okresie od dnia 25 lutego 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. Szczegółowe informacje i wzory niezbędnych dokumentów dostępne są w portalu pracowniczym: Baza wiedzy pracownika | Wyjazdy zagraniczne | Aktualności | Wyjazdy dydaktyczne/szkoleniowe Program Edukacja 2022/2023.

Prowadzona jest okresowa ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, a wyniki oceny wykorzystywane są do intensyfikacji umiędzynarodowienia. Corocznie pracownicy są zobowiązani do składania Dziekanowi informacji o aktywnościach międzynarodowych. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznemu monitorowaniu i corocznym ocenom na WNG, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Dyskusje dotyczące oceny procesu umiędzynarodowienia i stosunkowego małego zainteresowania studentów studiami zagranicznymi podejmowane są na posiedzeniach Wydziałowej Komisji do spraw Jakości Kształcenia. Prowadzone są cykliczne spotkania informacyjne dla studentów i pracowników na temat wymiany Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	-

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające stopień umiędzynarodowienia kierunku. Szeroka współpraca międzynarodowa kadry, studenci Turystyki i Rekreacji/Turystyki Zrównoważonej stanowią największą grupę wyjeżdżających studentów WNG w ramach programu ERASMUS+. Oferta przedmiotów dla studentów przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+ (w zajęciach razem uczestniczą studenci Turystyki i Rekreacji i studenci ERASMUS+.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się, a

także przygotowania do wejścia na rynek pracy. W pierwszej kolejności zapewniona jest dostępność nauczycieli akademickich i pomoc w osiąganiu efektów uczenia się podczas planowych zajęć, ćwiczeń terenowych, jak też konsultacji. Nauczyciele są dostępni poza zajęciami w czasie konsultacji wyznaczonych 2 razy po 2 godziny w tygodniu (zał. 2.12) oraz poza godzinami konsultacji w miarę potrzeb studentów i możliwości czasowych nauczycieli.

Biuro Karier UŁ świadczy systematyczne, kompleksowe wsparcie dla studentów i absolwentów w procesie uczenia się i wejścia na rynek pracy <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/>. Oferta obejmuje doradztwo (w tym: doradztwo zawodowe, coaching kariery, wsparcie przedsiębiorczości), szkolenia rozwijające kluczowe kompetencje oraz współpracę z pracodawcami (m.in. Targi Pracy, spotkania z przedstawicielami biznesu oraz publikację ofert przeznaczonych dla studentów). Dostępność usług jest dostosowana do potrzeb różnych grup studentów oraz potrzeb indywidualnych. Część usług jest świadczona online, dodatkowo realizowane są szkolenia w godzinach popołudniowych, umożliwiające łączenie pracy i zajęć z doksztalaniem się. Odbiorcy usług mają wpływ na kształt oferty poprzez udział w grupach fokusowych, cyklicznych ankietach potrzeb i badaniu losów absolwentów. W wyniku prowadzonych systematycznych analiz aktualna oferta jest poprawiana i modyfikowana, a władze wydziałów dostają wskazówki dotyczące doskonalenia form wsparcia studentów.

Studenci kierunku turystyka i rekreacja mają możliwość korzystania z płatnych staży zawodowych (również w ramach praktyk specjalnościowych), wsparcia zawodowego, planowania kariery zawodowej i wejścia na rynek oraz szkoleń w ramach projektu UŁ **Student 's Power** <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/biuro-karier/projekty/students-power>, w tym m.in. w ramach projektu stażowego „Staż na start. Program wsparcia studentów Uniwersytetu Łódzkiego” (zał. 8.4). Na studiach I stopnia na III roku realizowany jest przedmiot Wybrane zagadnienia rynku pracy.

Wsparcie uwzględnia zróżnicowane formy w zakresie przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej studentów i udziału w tej działalności, mające na celu motywowanie studentów materialne i pozamaterialne.

Nauczyciele akademicy wspierają studentów w przygotowaniu i publikowaniu artykułów, najczęściej na podstawie badań służących realizacji prac dyplomowych. Studenci mają możliwość publikowania w trzech pozycjach naukowych, wydawanych przez Instytutu tj. czasopiśmie Turyzm, czasopiśmie Warsztaty z Geografii Turyzmu oraz czasopiśmie Konwersatorium Wiedzy o Mieście. Lista wybranych publikacji studentów znajduje się w zał. 2.6.

Chętni studenci (zwykle członkowie Studenckiego Koła Naukowego Geografów Turyzmu Włóczykije) uczestniczyli w konferencjach naukowych (zał. 2.13, 2.13a).

Pracownicy akademicy posiadający kontakt z pracodawcami przygotowują wykazy tematów prac dyplomowych dla sektora publicznego, co wiąże się z nawiązaniem kontaktów z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach ćwiczeń terenowych na kierunku studenci wykonują opracowania, które z jednej strony wspierają lokalne społeczności, a z drugiej pozwalają studentom docenić użytkowe znaczenie posiadanej wiedzy i umiejętności. Pracownicy akademicy angażują studentów w swoje prace badawcze, stwarzając możliwości poznania metod badań i pracy naukowej (np. badania ruchu turystycznego w Łodzi i województwie łódzkim w 2017 i 2018 r., badania w Boże Ciało w Spicymierzu, badania na zamówienie jednostek zewnętrznych, realizowane w ramach prac dyplomowych (zał. 6.1, 6.2).

Działalność badawcza, naukowa, wystąpienia i udział w konferencjach naukowych, prelekcjach i seminariach naukowych prowadzona jest przez Studenckie Koło Naukowe Geografów Turyzmu Włóczykije. Działalność finansowana przez Dziekana i Dyrektora Instytutu (zał. 2.13).

Absolwenci studiów II stopnia mogą aplikować do Szkoły Doktorskiej UŁ. Obecnie na studiach III stopnia studiuje 6 absolwentów Turystyki i Rekreacji. Od 2016 roku zostało zatrudnionych 3 absolwentów (poza wyżej wyliczonymi) Turystyki i Rekreacji na stanowisko asystenta.

Wsparcie systemowe dla studentów wybitnych, mające na celu motywowanie studentów materialne i pozamaterialne.

Szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się studenci mogą ubiegać się o indywidualny plan i program studiów (IPS), zgodnie z regulaminem studiów § 32 (zał. 1.3).

Studenci mogą ubiegać się o granty naukowe w ramach ogólnouczelnianego projektu „Studenckie granty badawcze” (zał. 2.7) <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/rozwoj/studenckie-granty-badawcze> Ważną formą motywacji jest również system wsparcia stypendialnego UŁ, w tym stypendia rektorskie za działalność naukową studentów (zał. 8.5).

W UŁ działa Rada Rozwoju Młodych Naukowców <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki/rada-rozwoju-mlodych-naukowcow>

Centralną jednostką UŁ wspierającą rozwój międzynarodowej aktywności studentów jest Biuro Współpracy z Zagranicą (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>). Biuro organizuje i nadzoruje wymianę międzynarodową studentów w ramach programu Erasmus+ oraz organizuje proces kształcenia w Uczelni studentów zagranicznych.

Formą docenienia, a jednocześnie motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce i działalności organizacyjnej są odznaczenia za działalność na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego: medal Universitas Lodzensis Alumno Laude Dignissimo, wyróżnienie za działalność studencką, medali „Za chlubne studia”, List Gratulacyjny Rektora (otrzymuje go student, który na WNG osiągnie średnią ocen min. 4,4500 za rok zaliczony do dnia 30 września oraz jeśli zostanie zaliczony do 10% najlepszych studentów na danym kierunku wyłonionych spośród studentów spełniających kryterium średniej) oraz coroczne stypendia motywacyjne Rektora (zał. 8.1, 8.2).

Absolwenci studiów II stopnia mogą aplikować do Szkoły Doktorskiej UŁ. Obecnie na studiach III stopnia studiuje 6 absolwentów Turystyki i Rekreacji. Od 2016 roku zostało zatrudnionych 3 absolwentów (poza wyżej wyliczonymi) Turystyki i Rekreacji na stanowisko asystenta.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się uwzględnia różne formy aktywności studentów (zał. 8.6.).

Studenckie Koło Geografów Turyzmu Włóczykije stanowi podstawowe miejsce dla studentów kierunku rozwoju i aktywności związanych z turystyką, nauką, dydaktyką. Koło realizuje szereg aktywności dla naszych studentów, w tym udział w konferencjach naukowych, wsparciu organizacyjnym konferencji organizowanych przez/na WNG, projektach dydaktycznych (przedszkole UŁ), prezentacjach popularno-naukowych „Wieczór przy kubku herbaty”, wyjazdach terenowych w ramach rajdów studenckich, działalności prospołecznej. Działalność Koła finansowana jest przez Dziekana i Dyrektora Instytutu wg ustalonych corocznych stawek oraz po złożeniu zapotrzebowania na finansowanie wydarzeń. Sprawozdanie i szczegóły z działalności koła są dostępne w zał. 2.13, 2.13a.

Rozwój sportowy, tak potrzebny młodzieży, zapewnia zaplecze sportowe Uniwersytetu Łódzkiego. Centrum Sportu UŁ przy ul. Styrskiej 20/26 (<https://www.cwfis.uni.lodz.pl/>), które obejmuje: halę sportową przystosowaną dla piłki siatkowej, koszykowej, ręcznej i tenisa; pływalnię; salę ćwiczeń muzyczno-ruchowych; salę gimnastyczno-zdrowotną, przystosowaną do ćwiczeń zdrowotnych poprawiających ruchomość kręgosłupa i ruchomość stawach oraz ćwiczeń wzmacniających i rozciągających; siłownię damską i męską. Obiekt dysponuje salą do ćwiczeń dla kobiet oraz dla mężczyzn. Studenci UŁ mogą korzystać z oferty Centrum w ramach zajęć wychowania fizycznego, a także dodatkowo korzystając ze zniżki przygotowanej specjalnie dla społeczności studenckiej. Akademicki Związek Sportowy UŁ zrzesza twórcze, aktywne osoby, które pasjonują się sportem, organizuje wydarzenia sportowe i integracyjne dla studentów. Studenci, członkowie AZS mogą uprawiać sport na uczelni i sprawdzić się jako organizatorzy imprez sportowych <https://azs.uni.lodz.pl/>.

Akademicki Zespół Pieśni i Tańca „Kujon” jest jedną z organizacji studenckich przy Uniwersytecie (www.kujon.uni.lodz.pl). Członkowie zespołu mają możliwość nieodpłatnego uczestnictwa w zajęciach grupy przygotowawczej i zaawansowanej, biorą udział również w wydarzeniach organizowanych na kierunku przez SKNGT Włóczykije (zał. 2.13a).

W Akademickim Chórze Uniwersytetu Łódzkiego (<https://www.chorakademicki.uni.lodz.pl/>) śpiewają studenci, absolwenci, pracownicy i sympatycy Uniwersytetu, uświetnia on uroczystości akademickie (jak inauguracje, zakończenia roku akademickiego, uroczystości nadania tytułów honorowych). Zespół współpracuje z instytucjami kulturalnymi miasta i województwa, występując m.in.

w Filharmonii Łódzkiej i Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów oraz lokalnych zabytkach (jak Pałac Biedermanna, archikatedra i inne kościoły), a także reprezentuje uczelnię macierzystą i miasto poza Łodzią, także za granicą.

Kierunek Turystyka i Rekreacja współpracuje ponadto z:

- Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich w Łodzi w zakresie organizacji kursu Przewodnika Beskidzkiego (wśród absolwentów mamy przewodników górskich po tym kursie), prelekcji, organizacji rajdów. Porozumienie o współpracy w zał. 6.19 <https://www.skpb.lodz.pl/>
- Łódzki Klub Speleologiczny – współpraca w zakresie szkoleń speleologii i wspinaczki jaskiniowej (zał. 6.21)
- Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju REGIO – organizacja kursu Przewodnika Miejskiego po Łodzi oraz udział studentów w inicjatywach stowarzyszenia, założonego przez absolwenta kierunku (zał. 6.22) <https://regiocentrum.pl/>
- inne organizacje wykazane w zał. 6.9-6.33.

Program Zdolny Uczeń - Świetny Student skierowany jest do młodych pasjonatów, wykazujących się zainteresowaniami naukowo-badawczymi, uczestników olimpiad i konkursów przedmiotowych oraz przede wszystkim uczniów ciekawych otaczającego świata. Celem programu jest rozwój pasji i zainteresowań uczniów szkół średnich w zakresie różnych dyscyplin naukowych. Udział w projekcie umożliwi uczniom korzystanie z wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz doświadczenia pracowników naukowych na zasadach współpracy mistrz-uczeń. Uczestnik może korzystać zarówno z indywidualnych konsultacji z nauczycielami akademickimi, jak i z wybranych zajęć dydaktycznych (wspólnie ze studentami), seminariów, projektów badawczych itp. Wszystkie działania mają na celu rozwój zarówno intelektualny, jak i społeczny młodych ludzi. Dzięki współpracy ze środowiskiem akademickim, uczniowie szkół średnich będą lepiej przygotowani do studiowania i podejmowania wyzwań naukowych. Do tej pory z programu skorzystało łącznie ponad 530 uczniów z prawie 70 szkół regionu łódzkiego. Sam program jest bardzo dobrze oceniany przez uczestników oraz nauczycieli i z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Podobnie jak w poprzednich latach, uczniowie biorący udział w programie, ale także ich nauczyciele otrzymają możliwość bezpłatnego korzystania z zasobów Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Natomiast absolwenci programu, którzy po maturze podejmą studia na UŁ mogą, m. in. studiować według Indywidualnego Programu Studiów już od II semestru oraz realizować projekty naukowe w ramach innowacyjnego programu Studenckie Granty Badawcze”.

W tym roku do współpracy związanej z tematyką turystyczną zgłosiło się 6 uczniów: 1 uczeń z XXI LO w Łodzi, 2 uczennice z Zespołu Szkół Ekonomiczno - Turystyczno - Hotelarskich w Łodzi, 3 uczniów z XXX Lo w Łodzi.

Organizacja wydziałowych i kierunkowych wydarzeń:

- Dzień Geografa
- Dzień Kół Naukowych
- Wieczór przy kubku herbaty (prelekcje studentów i zaproszonych osób w ramach SKNGT Włóczykije)
- Rajdy Turystyki i Rekreacji – dwa razy do roku
- Spotkania filmowe studentów Turystyki i Rekreacji – pokazy filmów tematycznych w głównej Auli
- prelekcje, konkursy turystyczne dla mieszkańców Łodzi – np. Łódzkie Betki

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów, indywidualnych i z niepełnosprawnościami. Wsparcie na kierunku prowadzone jest m.in. poprzez:

- obsługę i wsparcie studentów na UŁ, poza Dziekanatem, prowadzi Centrum Obsługi Studentów i Doktorantów <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow> W zał. 8.7 znajduje się zestawienie zadań, jakie realizuje COSiD. UŁ posiada własną bazę domów studenckich, studenci są objęci opieką zdrowotną jednostek ZOZ współpracujących z UŁ.
- Indywidualna Organizacja Studiów (IOS) jest formą wsparcia osób, mających trudne sytuacje życiowe. Zgodnie z regulaminem studiów (zał. 1.3), § 34 - w szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan może przyznać studentowi na jego wniosek prawo do indywidualnej organizacji studiów (IOS). Może to dotyczyć w szczególności udokumentowanych przypadków: zdrowotnych, losowych, opieki nad bliskimi osobami z niepełnosprawnościami, związanych z okresowym odbywaniem studiów poza UŁ.

- plan studiów jest organizowany w taki sposób, żeby od poniedziałku do piątku na studiach II stopnia studenci mieli co najmniej 2 dni wolne (obecnie zajęcia odbywają się w dwa dni na studiach II st.), a na studiach I stopnia, jeżeli jest to możliwe jeden dzień wolny. Eliminuje się w miarę możliwości tzw. „okienka” między zajęciami.

- kandydat na studia I stopnia, zgodnie z warunkami, rekrutacji powinien być sprawny i przygotowany do wzmożonego wysiłku fizycznego ze względu na realizację programu instruktora rekreacji ruchowej oraz ćwiczenia terenowe. Nie oznacza to jednak, że na kierunek nie są przyjmowane osoby z niepełnosprawnościami. Co roku w grupie osób przyjętych na studia jest kilka takich osób. Nie są to jednak osoby, nie mieliśmy takich kandydatów w historii kierunku, z pełną niepełnosprawnością słuchu, mowy czy wzroku, lub osoby na wózkach. Gdyby taki kandydat zgłosił chęć realizacji studiów na naszym kierunku, otrzyma wsparcie zgodnie z regulaminem studiów poprzez Indywidualną Organizację Studiów, na którą zgodę wyraża Prodziekan ds. Studenckich (zał. 1.3). Wsparcie wówczas prowadzi Akademickie Centrum Wsparcia UŁ <https://bonipu.uni.lodz.pl/>, udziela pomocy i wsparcia studentom zarówno w sprawach związanych z kształceniem, jak i szeroko rozumianą integracją w środowisku akademickim oraz udziela porad prawnych. W przypadku zaistniałej potrzeby przydziela opiekunów dla osób niewidomych czy niesłyszących (tłumacz języka migowego, asystenta studenta). Studenci niepełnosprawni, jak i pozostałe osoby mogą także skorzystać z doraźnej pomocy psychologicznej.

- Uniwersytet Łódzki wspiera studentów w sprawach bytowych, poprzez świadczenie stypendiów, możliwości zamieszkania w domach studenckich, zasiłki losowe i inne. Materialne wsparcie dla studentów określa Regulamin świadczeń stypendialnych (zał. 8.5), w tym zasady ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, zapomogi, stypendium wraz z szczegółowymi kryteriami i trybem udzielania świadczeń, wzorami wniosków oraz sposobami udokumentowania sytuacji materialnej

- studentom będącym w różnych trudnych sytuacjach życiowych pomaga Akademickie Centrum Wsparcia UŁ, którego zakres działań obejmuje następujące obszary: wyrównywanie szans, rozwiązywanie trudności edukacyjnych, wynikających z przyczyn zdrowotnych i/lub adaptacyjnych, higienę zdrowia psychicznego, rozwój osobisty, profilaktyka i terapia uzależnień, radzenie sobie w kryzysie, uzyskanie pomocy finansowej w postaci stypendium dla osób z niepełnosprawnościami www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul

- studenci chcący zaangażować się w prace organizacyjne zapraszani są do Samorządu Studentów. Na Wydziale Nauk Geograficznych powołana jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów (coroczna dotacja Dziekana na działalność oraz po złożeniu zapotrzebowania na finansowanie wydarzeń wydziałowych), na Uniwersytecie Łódzkim działa Uczelniana Rada Samorządu Studentów (<https://www.urss.uni.lodz.pl/>), która jest reprezentacją ogółu studentów UŁ. Struktury Samorządu Studentów stwarzają możliwości różnorodnej pracy, np. inicjowania i opiniowania projektów decyzji organów Uczelni w sprawach związanych z realizacją procesu kształcenia, wychowania, socjalno-bytowych problemów studentów, a także organizacji imprez. Studenci mieszkający w akademikach mogą zrzeczać się w Radach Osiedla.

- w bieżących problemach administracyjnych związanych ze studiami wspiera studentów Dziekanat (oddzielna podjednostka Dziekanatu WNG dla studentów Turystyki i Rekreacji oraz Turystyki Zrównoważonej) oraz Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>.

- na stronie internetowej WNG zamieszczone są informacje wspierające studenta w trakcie studiów, w tym m.in., regulaminy, plany zajęć, wzory pism, podań, wniosków dla studentów <https://www.geo.uni.lodz.pl/strefa-studenta>.

- podczas okresu pracy zdalnej wywołanej pandemią COVID-19 studenci mogli wypożyczyć z Wydziału komputer na czas trwania nauki, a na stronie WNG umieszczone są programy informatyczne możliwe do darmowego ściągnięcia przez naszych studentów. Po wymianie wyposażenia sal komputerowych w roku 2022 dostępne są dla studentów w trudnej sytuacji materialnej darmowe zestawy komputerów stacjonarnych. Dystrybucję na podstawie informacji z Dziekanatu prowadzi Pracownia Technik Komputerowych i Graficznych (część sprzętu została wysłana do partnerskich szkół).

Wsparcie studentów w procesie uczenia się uwzględnia sposoby zgłaszania skarg i wniosków oraz przejrzyste i skuteczne ich rozpatrywanie. Zgodnie z przepisami w Regulaminie studiów w UŁ studenci mają możliwości składania różnych wniosków i skarg za pośrednictwem Dziekanatu do Prodziekana ds. Studenckich, a problemy i sprawy są rozwiązywane/rozstrzygane terminowo. Skargi i wnioski studenci mogą składać także bezpośrednio do prodziekana (elektronicznie lub podczas pełnionego dyżuru dwa razy w tygodniu). Ponadto w sytuacjach konfliktowych student wspierany jest przez udzielaną pomoc na szczeblu koordynatora kierunku i opiekuna roku, Wydziałowej Rady Samorządu Studentów, Uczelnianej Rady Samorządu Studentów, Prorektora ds. studenckich, Komisje dyscyplinarne UŁ. Zestawienie w zał. 8.8.

Systematycznie monitorowana jest jakość pracy nauczycieli ze studentami, ich wzajemne relacje. Studenci mają możliwość oceny zajęć dydaktycznych i nauczycieli w anonimowych ankietach na koniec każdego semestru w systemie USOS lub w ankietach TiR. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się obejmuje działania w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, jak również pomocy ofiarom. Na UŁ studenci mają możliwość zgłaszania wszelki problemów, niepokojów, aktów dyskryminacji czy przemocy w pierwszej kolejności opiekunowi roku, koordynatorowi kierunku, Dziekanowi. W celu przeciwdziałania zagrożeniom powołane zostały:

- Uczelniana Komisja ds. Dyscyplinarnych Nauczycieli Akademickich,
- Komisja Dyscyplinarna dla Studentów i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów
- Komisja Pojednawcza
- Komisja ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- Komisja ds. Dydaktycznych i Spraw Studenckich,
- Komisja Antymobbingowa,
- Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego w Związku z Epidemią COVID-19
- Rada ds. Równego Traktowania
- Akademickie Centrum Wsparcia UŁ

Bardzo ważną rolę w strukturach UŁ i procesie dydaktycznym UŁ odgrywa Rada ds. Równego Traktowania. Celem jej jest promowanie i monitorowanie równości w środowisku akademickim. Jej utworzenie jest związane z przystąpieniem Uniwersytetu Łódzkiego do projektu RESET – Redesigning Equality and Scientific Excellence Together i ma na celu ułatwienie wprowadzania właściwych procedur i zmian w Uniwersytecie Łódzkim, wspomagając zarazem definiowanie działań na rzecz równości prowadzących do zinstytucjonalizowania uniwersyteckiej polityki antydyskryminacyjnej, której zastosowanie wykraczać będzie poza czasowe ramy trwania projektu.

Samorządność i organizację studentów.

Na Wydziale Nauk Geograficznych powołana jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów (coroczna dotacja Dziekana na działalność oraz po złożeniu zapotrzebowania na finansowanie wydarzeń wydziałowych), na Uniwersytecie Łódzkim działa Uczelniana Rada Samorządu Studentów (<https://www.urss.uni.lodz.pl/>), która jest reprezentacją ogółu studentów UŁ. Studenci mieszkający w akademikach mogą zrzeszać się w Radach Osiedla.

W ramach kierunku działa Studenckie Koła Naukowe Geografów Turyzmu Włóczykije – informacje o działalności wyżej (Zał. 2.13, 2.13a). Strona FB <https://www.facebook.com/skngtul> . Działalność Koła dotowana jest corocznie przez Dziekana oraz po złożeniu zapotrzebowania na finansowanie wydarzeń kołowych)

Rozwój i doskonalenie wsparcia studentów w procesie uczenia się. W ramach wyróżnionych wyżej działań i dobrych praktyk prowadzone są z udziałem studentów kierunku i Wydziału okresowe przeglądy wsparcia studentów podczas corocznych spotkań koordynatora kierunku ze studentami, bieżącymi rozmowami z członkami Koła Naukowego, z przedstawicielami Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. Władze Instytutu, Wydziału uznają działania prostudenckie za priorytetowe. W każdym roku

jest realizowane zadanie na potrzeby poprawy jakości uczenia się, przebywania na ternie Wydziału, zgłaszane przez samorząd w ramach wydzielonego budżetu na ulepszanie infrastruktury studenckiej. Od roku 2017 w ramach dochodów pozyskanych z opłat od operatora dystrybutorów napojów, rozlokowanych na ternie Wydziału (50% kwoty pozyskanej z umowy) zostały zrealizowane zadania jak: m.in. organizacja Klubu Mapiarnia, zakup hamaków, puf, leżaków, ozdób świątecznych, organizacja stref wypoczynku, zakup budek lęgowych do ogrodu, zakup mobilnej kolumny z mikrofonami, zakup rusztu ogniskowego, zakup produktów spożywczych na Dzień Kół Naukowych, Dzień Geografa i inne wydarzenia, organizowane na WNG. Władze na bieżąco reagują na sygnalizowane potrzeby studentów kierunku i Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	W miarę możliwości organizacyjnych należy rozważyć zaniechanie organizacji zajęć dydaktycznych do późnych godzin wieczornych oraz umożliwienie studentom nauki również na podstawie materiałów dydaktycznych wykorzystywanych podczas zajęć.	Zajęcia kończą się w godzinach popołudniowych, jeden dzień wolny w tygodniu. Pracownicy udostępniają materiały z wykładów i ćwiczeń, również w formie elektronicznej i zdalnie.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające wsparcie studentów. Wysoko oceniana przez studentów praca Dziekanatu WNG, Centrum Obsługi Studentów oraz Akademickie Centrum Wsparcia. Działalność Studenckiego Koła Naukowego Geografów Turyzmu Włóczykije. Działalność prostudencka władz Uniwersytetu i Wydziału. Własne, wypracowane standardy opieki nad studentami – instytucja opiekuna roku. Wsparcie studentów w procesie publikacyjnym. Szereg jednostek UŁ stojących na straży bezpieczeństwa i komfortu studiowania i pracy. Uniwersytet otwarty światopoglądowo.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacja o studiach jest dostępna publicznie w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią bez ograniczeń. Uniwersytet Łódzki zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji. Wszystkie informacje zebrane są na głównej stronie Uniwersytetu Łódzkiego, określonej mianem Multiporlat UŁ (zał. 9.1).

System informacji internetowej UŁ jest podzielony na następujące grupy:

- informacje dla użytkownika zewnętrznego:

strona UŁ www.uni.lodz.pl, **strona WNG** www.geo.uni.lodz.pl

- informacje dla studentów i nauczycieli: **strona USOS** www.usosweb.uni.lodz.pl

- informacje dla pracowników UŁ: **strona portalu pracowniczego** www.pp.uni.lodz.pl

- informacja publiczna: **strona BiP UŁ** : www.bip.uni.lodz.pl
Dodatkowo w celach informacyjno-promocyjnych dostępne są profile:

- **Uniwersytetu Łódzkiego**

FB: <https://pl-pl.facebook.com/unilodz/>

Twitter: <https://twitter.com/unilodz>

LinkedIn <https://www.linkedin.com/school/unilodz/>

Tik Tok <https://www.tiktok.com/@unilodz>

Instagram <https://www.instagram.com/unilodz/>

- **Wydziału Nauk Geograficznych**

FB: <https://www.facebook.com/WNGUniLodz>

- **Kierunku Turystyka i Rekreacja i Turystyka Zrównoważona**

FB: <https://www.facebook.com/TuryzmUniLodz>

FB: <https://www.facebook.com/SustainableTourismUniLodz/>

Instagram: https://www.instagram.com/turystyka_unilodz/

- **Studenckiego Koła Naukowego Geografów Turyzmu Włóczykije**

FB: <https://www.facebook.com/skngtul/>

Instagram: https://www.instagram.com/wloczykije_ul/

Opis kierunku, dostępny na stronach UŁ obejmuje wszystkie wymagane prawem informacje, będące jednoznaczne, czytelne, szczegółowe i nie wprowadzające w błąd. Na podanych poniżej stronach prócz ogólnego opisu znajdują się linki do programu szczegółowego obejmującego cele, kompetencje, warunki przyjęcia, kryteria kwalifikacji, terminarz procesu rekrutacji, efekty uczenia się, program, metody kształcenia, w tym na odległość i inne. Informacje o kierunku Turystyka i Rekreacja/Turystyka Zrównoważona dostępne są ze stron internetowych:

Oferta studiów UŁ <https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow>

Rekrutacja na UŁ <https://www.rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/>

Opis i program Turystyki i Rekreacji dostępny jest na stronie:

<https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow/turystyka-i-rekreacja-4>

Strona rekrutacji na kierunek:

https://www.rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/offer/WYZSZE2022/programme/DLTR_14/?from=field:TR

Opis i program Turystyki Zrównoważonej dostępny jest na stronie:

<https://www.uni.lodz.pl/strefa-kandydata/oferta-studiow/turystyka-zrownowazona>

Strona rekrutacji na kierunek:

https://www.rekrutacja.uni.lodz.pl/pl/offer/WYZSZE2022/programme/DUTZ_14/?from=field:TZ

Na **Multiportalu UŁ** zamieszczone są także informacje z różnych zakresów istotne dla obecnych studentów:

- Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i-doktorantow>

- Stypendia: <https://www.uni.lodz.pl/stypendia/>

- Biuro Karier UŁ: <https://www.biurokarier.uni.lodz.pl/>

- Akademickie Centrum Wsparcia w UŁ: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/akademickie-centrum-wsparcia-ul>

- Biuro Współpracy z Zagranicą: <https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/biuro-wspolpracy-z-zagranica>

- Kalendarz Akademicki: <https://www.uni.lodz.pl/strefa-studenta/studia/kalendarz-akademicki>

Na stronie Wydziału Nauk Geograficznych UŁ www.geo.uni.lodz.pl zamieszczane są informacje o kierunkach prowadzonych przez ten Wydział. W zakładkach „studenci”, „kandydaci” i „pracownicy” zawarte są odpowiednie informacje.

W zakładce „studenci” zamieszczone są następujące materiały: zatwierdzone przez Senat UŁ programy studiów; aktualne plany zajęć dla kierunków prowadzonych na WNG; terminy egzaminów w sesjach; wzory różnych druków dla studentów; darmowe oprogramowania do pobrania przez studentów; informacje o przedmiotach fakultatywnych, praktykach zawodowych i ich regulaminy,

programach mobilnościowych (Erasmus+ i MOST); propozycja seminariów dyplomowych; działalność Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego (strona prowadzona jest przez studentów); zakres działalności kół naukowych; informacje i materiały do pobrania z wydziałowej biblioteki (z dostępem do materiałów w wersji cyfrowej), a także z zakresu jakości kształcenia.

Studenci znajdują także informacje o zasadach dyplomowania i skrót do skorzystania z zasobów USOS <https://usosweb.uni.lodz.pl/>. Po zalogowaniu do systemu USOS, studenci mogą sprawdzać oceny zaliczeń i egzaminów, zapisywać się na zajęcia WF, lektoraty, przedmioty fakultatywne oraz zapoznać się z treściami sylabusów przedmiotowych. Także w USOS, w odpowiedniej zakładce, studenci mogą ocenić anonimowo zajęcia, w których uczestniczyli w semestrze zimowym i letnim. W ramach UŁ funkcjonuje także Archiwum Prac Dyplomowych <https://apd.uni.lodz.pl/>. Strona ta pełni rolę katalogu i repozytorium elektronicznych wersji prac dyplomowych powstających w Uniwersytecie Łódzkim. Studenci i prowadzący seminaria korzystają z niej głównie w celu wyeliminowania możliwości powtarzania się tematów prac.

W zakładce „pracownicy” zamieszczone są nazwiska wszystkich pracowników WNG wraz z numerem pokoju, numerem telefonu i godzinami konsultacji.

Z kolei potencjalni studenci w zakładce „kandydaci” mogą poznać krótką charakterystykę kierunku, sylwetkę absolwenta, informacje o zasadach rekrutacji oraz przekierowanie do Informatora UŁ www.rekrutacja.uni.lodz.pl.

Jakość informacji o studiach jest monitorowana, informacje są aktualizowane, rzetelne i kompleksowe, kierowane do odbiorców różnych grup. Od kilkunastu miesięcy strony Uniwersytetu Łódzkiego zyskują nowy wygląd i funkcjonalności. Pierwsza i najbardziej widoczna zmiana nastąpiła w maju 2021 r., kiedy starą witrynę zastąpił Multiportal UŁ. Nowa strona powstała, żeby ustandaryzować kwestie bezpieczeństwa stron UŁ, wzmocnić obecność uczelni w wyszukiwarkach internetowych, ustandaryzować jej wizerunek i zadbać o to, żeby odpowiednie informacje na stronie trafiały do konkretnych grup odbiorców (dzięki podziałowi na menu Stref: Kandydata, Studenta, Doktoranta, Absolwenta i Pracownika). Nowy wygląd nie wpływa jednak na dotychczasowe adresy internetowe wydziałów i jednostek UŁ - pozostają one bez zmian. Powstaniu Multiportalu przyświecał jeszcze jeden ważny cel. Strona powstała, żeby zapewnić wszystkim odwiedzającym ją równe szanse w dostępie do znajdujących się na niej treści. Dzięki odpowiedniemu projektowi i kontrastom kolorystycznym mogą ją czytać osoby niedowidzące, a także starsze, w których w naturalny sposób osłabia się wzrok. Z kolei układ treści pozwala na wykorzystanie oprogramowania czytającego, którego używają osoby niewidome. Wprowadzone zmiany sprawiają, że Multiportal jest dostępny dla osób ze specjalnymi potrzebami i spełnia jednocześnie wymogi prawne, które na UŁ nakłada ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Multiportal jest projektem dopasowującym się do potrzeb użytkowników i społeczności UŁ. W miarę jego funkcjonowania wprowadzane są do niego zmiany i ulepszenia. Już teraz, po nieco ponad roku od premiery, różni się kształtem od tego, w jaki sposób był pierwotnie projektowany. W kolejnych miesiącach należy spodziewać się dalszych korekt, które ułatwią poruszanie się po witrynie. Ich skala i charakter będzie zależał od uwag i sugestii zmian, które użytkownicy Multiportalu prześlą na adres multiportal@uni.lodz.pl, a także od wewnętrznych testów serwisu, które z pomocą wykonawcy strony są przeprowadzane przez zespół ds. Multiportalu.

Publiczny dostęp do informacji o studiach na stronie WNG podlega systematycznym przeglądom i ocenom. Dyskusje o zawartości i zakresie informacji na stronie internetowej odbywają się w gronie kolegium dziekańskiego WNG, członków Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Rad Programowych, w której uczestniczy także przedstawiciel studentów. Za część materiałów zamieszczonych na stronach Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego i kół naukowych odpowiadają także studenci. Głosy krytyczne zbierane są od wszystkich użytkowników i wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	-

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające dostęp do informacji. Polityka elastyczności i dostosowania się do aktualnych trendów informacyjnych, w tym w Internecie. Profile społecznościowe. Nowoczesna, ujednolicona i funkcjonalna strona UŁ i Wydziału – Multiportal UŁ.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

System jakości kształcenia w Uniwersytecie Łódzkim jest wielopoziomowy, odzwierciedla z jednej strony dążenie do sprawnego zarządzania dydaktyką w perspektywie uczelni jako całości, z drugiej zaś specyfikę poszczególnych dyscyplin i kierunków oraz wypracowaną przez dziesięciolecia strukturę uczelni. Pomędzy poszczególnymi poziomami systemu zachodzą trwałe i funkcjonalne powiązania.

Na mocy Statutu UŁ z dnia 27 maja 2019 r. (z późniejszymi zmianami) zasadniczą rolę w kierowaniu uczelnią w każdym aspekcie jego funkcjonowania, w tym odnośnie do kształcenia, pełni Rektor UŁ (§ 24.1, § 25.2), w tym m.in. sprawuje on nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Z kolei Senat UŁ ma także znaczne kompetencje w zakresie systemu (§ 22.1 Statutu UŁ), w tym m.in. uchwała regulamin studiów, ustala programy studiów i studiów podyplomowych, określa sposób potwierdzania efektów uczenia się, zaś odrębną uchwałą określa funkcjonowanie systemu jakości kształcenia. Rektor UŁ wykonuje swoje zadania przy pomocy prorektorów (§ 27.1). W bieżącej kadencji do zakresu działania prorektora do spraw studentów i jakości kształcenia przyporządkowano m.in. sprawy kontroli jakości kształcenia, jakości programów studiów i kształcenia, akredytacji oraz potwierdzenia efektów uczenia się (zał. 0.5).

Głównym aktem prawnym regulującym w szczególności funkcjonowanie systemu jakości kształcenia jest Uchwała nr 28 Senatu UŁ z dnia 28 września 2020 r. w sprawie funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ (zał. 3.9). Określa ona cele systemu (§ 3) oraz środki do ich osiągnięcia (§ 4). Reguluje również funkcjonowanie głównego organu opiniodawczo-doradczego Rektora UŁ w zakresie dydaktyki i kształcenia – Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia (URdsJK). URdsJK, kierowana w obecnej kadencji przez przewodniczącego (jednocześnie w randze pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia), poza stałym doradztwem rektorowi:

- opracowuje procedury służące doskonaleniu jakości kształcenia;
- ustala harmonogram prac na okres kilkuletni oraz na każdy rok akademicki;
- ocenia formy działania w celu podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni;
- sporządza okresowe raporty z działalności na rzecz jakości procesu kształcenia i dotyczących efektów funkcjonowania SJK w UŁ dla Senatu UŁ;
- wspiera jednostki UŁ w przygotowaniu raportów dla PKA;
- opiniuje programy studiów na potrzeby Senatu UŁ.

Ze względu na ww. kompetencje oraz częstość posiedzeń, URdsJK jest głównym forum dyskusyjnym długofalowych oraz doraźnych zmian w dydaktyce i odgrywa kluczową rolę w odniesieniu do SJK.

Na poziomie uczelni funkcjonują dalsze organy mające wpływ na system jakości kształcenia, w tym pełnomocnicy rektora (m.in. ds. systemu akumulacji i transferu punktów ECTS; ds. wymiany międzynarodowej; ds. praktyk zawodowych itd.). Osobno należy podkreślić rolę Centrum Obsługi Studenta i Doktoranta (<https://www.uni.lodz.pl/wydzialy-i-jednostki-ul/centrum-obslugi-studentow-i->

[doktorantów](#)), sprawującego administracyjną pieczę nad studiami, ich prowadzeniem oraz wydawaniem dyplomów ukończenia studiów, a także zapewniającego merytoryczne i techniczne wsparcie w zakresie dydaktyki, jej spójności i doskonalenia rektorowi, prorektorowi, URdsJK oraz wydziałom.

Na Wydziale Nauk Geograficznych (WNG) merytorycznie za kierunek odpowiada koordynator kierunku powołany przez Dziekana oraz wspierająca go Rada Programowa. Zarządzenie Dziekana nr 6 z dnia 1.10.2020 r. (zał. 1.5) określa zakres obowiązków Rad Programowych, np. przegląd i ocena programów oraz planów studiów, opiniowanie tematów prac dyplomowych, współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i interesariuszami wewnętrznymi w celu dostosowania programu. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, powołana przez Zarządzeniem Dziekana z dnia 22.09.2020 r., w swoim zakresie działań ma możliwość ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku (zał.1.6). Wszystkie podejmowane działania przedstawiane są i dyskutowane na Radzie Wydziału. Prowadzone są również hospitacje zajęć przez bezpośrednich przełożonych nauczycieli oraz koordynatorów przedmiotów, a przez dziekana i studentów oceniana jest praca administracji Wydziału. Na Wydziale Nauk Geograficznych na podstawie Zarządzenia nr 9/2020 Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych z dnia 9.12.2020 r. został wprowadzony Wewnętrzny System Jakości Kształcenia (zał. 3.10).

Przyjęcia na studia odbywają się w oparciu o jasno określone i z odpowiednim wyprzedzeniem podawane warunki, określone w uchwale nr 375 Senatu UŁ z dnia 24 czerwca 2022 r. sprawie: zasad przyjęć na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Łódzkim wraz z liczbą miejsc na poszczególnych kierunkach studiów oraz terminarza rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 r. (zał. 3.4). Informacje nt. rekrutacji zamieszczone są na stronie: <https://rekrutacja.uni.lodz.pl>. Rejestracja kandydatów na wszystkie kierunki studiów odbywa się wyłącznie drogą elektroniczną w momencie uruchomienia systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów na szczeblu ogólnouczelnianym. Listy kandydatów zarejestrowanych przesyłane są do Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Podstawowym kryterium decydującym o miejscu na liście rankingowej jest liczba punktów uzyskanych za wyniki ze świadectwa maturalnego.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała 620 Senatu UŁ z dnia 16.11.2019 r. z późniejszymi zmianami (zał. 2.0). Rada WNG przedstawia projekt kierunku lub jego zmiany, następnie opiniuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia i ostatecznie zatwierdza Senat UŁ.

Bieżące monitorowanie i okresowe przeglądy programu studiów na Turystyce i Rekreacji/Turystyce Zrównoważonej ma w zakresie swojego działania Rada Programowa kierunku. Wykorzystywane są informacje z różnych źródeł: opinie nauczycieli akademickich (rozmowy), studentów i absolwentów (badania ankietowe, np. po egzaminie dyplomowym i podczas rozdania dyplomów), analiza losów absolwentów, rozmowy z pracodawcami, u których studenci odbywają praktyki zawodowe.

Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych przez studentów jest dokonywana na kilku poziomach i w różny sposób (zał. 3.10, 3.15). Pierwszym etapem są okresowe zaliczenia, kolokwia lub prace etapowe, kolejne stanowią egzaminy przedmiotowe, zaliczenia ćwiczeń terenowych, ocena pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Przedmioty o różnym zakresie merytorycznym, charakterze i metodach pracy pozwalają na ewaluację wszystkich założonych efektów uczenia. Niektóre efekty uczenia są ewaluowane na kilku przedmiotach. Prowadzone są prace mające na celu zapobieganie plagiatom i ich wykrywanie. Procedurze tej podlegają obowiązkowo wszystkie prace dyplomowe i niektóre prace zaliczeniowe. Charakter prac dyplomowych na kierunku (konieczność własnych badań, często terenowych i autorska koncepcja) nie generował dotychczas plagiatów. Kierunek gospodarka przestrzenna studia I stopnia ma profil ogólnoakademicki, dlatego na studiach kładzie się większy nacisk na przygotowanie do prowadzenia badań. Uwzględniana jest także przydatność efektów uczenia się na rynku pracy, dlatego prowadzona jest ich ocena pod tym względem.

Okresowo prowadzone są wśród studentów badania ankietowe w zakresie oceny programu studiów, a ich zdanie brane jest pod uwagę przy korekcie programu. Konsekwencją takich badań i rozmów ze studentami były korekty programu studiów wprowadzona od roku akademickiego 2019/2020 i 2022/23. Analizowane są także opinie studentów pochodzące z ankiet oceniających zajęcia, które prowadzone są co semestr za pomocą systemu Usosweb.

W doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, mechanizmy tych ocen zostały opisane wyżej. Brane są oceny pojawiające się w mediach społecznościowych i rankingach kierunków turystycznych (Perspektyw i Wiadomości Turystycznych). Ustawa 2.0 spowodowała korektę efektów uczenia na poszczególnych przedmiotach na studiach I w 2019 r.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów (wewnętrznej i zewnętrznej) są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu oraz strategicznego planowania na przyszłość. Zmiany obejmowały i nadal obejmują również metody i techniki kształcenia na odległość, co zostało opisane wyżej.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	-

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dobre praktyki. Cechy wyróżniające politykę jakości i doskonalenie programu studiów. Strategia UŁ, wypracowany sprawny system kontroli jakości kształcenia na Wydziale i w Uniwersytecie. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Sprawny system zarządzania Wydziałem i Instytutem. Instytut kierunkowy, sprawujący pieczę nad realizacją programu studiów.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oryginalny program, będący konsekwencją 45 letniego doświadczenia w kształceniu kadr turystycznych i rekreacyjnych. 2. Program kierunku jest wypadkową oczekiwań pracowników, studentów i pracodawców. 3. Intensywna współpraca z otoczeniem zewnętrznym. 4. Duży udział studentów w programie Erasmus+. 5. Silna pozycja naukowa i dydaktyczna Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji w Polsce, rozpoznawalność kadry i jej dorobku. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odpłatność studentów za nocleg, wyżywienie i transport podczas ćwiczeń terenowych i praktyk. 2. Niewielkie zainteresowanie studentów oceną pracowników akademickich (w tym z wykorzystaniem strony USOSweb). 3. Duży nakład pracy organizacyjnej, wynikającej z obowiązujących zapisów prawnych.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość podpisywania nowych porozumień o charakterze badawczo-dydaktycznym z podmiotami krajowymi i zagranicznymi (uczelniami, pracodawcami, instytucjami samorządowymi, organizacjami turystycznymi). 2. Zacieśnianie współpracy z innymi szkołami wyższymi, kształcącymi w zakresie turystyki i rekreacji (integracja środowisk akademickich o różnych profilach kształcenia w zakresie turystyki i rekreacji). 3. Stały rozwój gospodarki turystycznej oraz wzrost poziomu aktywności turystycznej i rekreacyjnej społeczeństwa. 4. Zainteresowanie młodzieży szkół średnich kształceniem w zakresie turystyki i rekreacji (Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Turystyce, współorganizowana przez Instytut). 5. Rozwój turystyki i rekreacji, zapotrzebowanie na kadrę obsługującą turystykę i rekreację oraz badającą zjawiska turystyczne i rekreacyjne. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uwolnienie zawodów związanych z turystyką i rekreacją. 2. Niż demograficzny. 3. Niski poziom wiedzy ogólnej i kompetencji absolwentów szkół średnich. 4. Obniżenie uposażenia w branży HTR i kryzys gospodarczy, wywołane inflacją oraz ograniczeniami COVID-19. 5. Niestabilność gospodarcza i polityczna w kraju.

UNIWERSYTET ŁÓDZKI

ul. Narutowicza 68, 90-136 Łódź
NIP 724 000 32 43
Regon 000 001 287

(Pieczęć uczelni) **REKTOR**

INSTYTUTU GEOGRAFII MIAST, TURYZMU
I GEOINFORMACJI
Wdział Nauk Geograficznych UŁ

B. Włodarczyk
dr hab. Bogdan Włodarczyk, prof. UŁ

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

PROREKTOR
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO
DS. STUDENTÓW I JAKOŚCI NAUCZANIA

R. Zakrzewski
dr hab. Robert Zakrzewski, prof. UŁ

.....
(podpis Rektora)

Łódź, dnia *22.12.2022*

.....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁷

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	150	112	0	0
	II	84	48	0	0
	III	76	101	0	0
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I – TZ	18	11	0	0
	II – TiR	26	27	0	0
Razem:		354	299	0	0

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2022	150	47	0	0
	2021	130	79	0	0
	2020	107	48	0	0
II stopnia	2022	19	10	0	0
	2021	18	11	0	0
	2020	27	22	0	0
Razem:		451	217	0	0

⁷ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁸

Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia, stacjonarne (program od roku 2019/2020)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów/180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁹	1899 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	109 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	119 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	65 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	4 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁰	120 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2019 godz./ 0 godz.
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. -

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia (program od roku 2019/2020, wygaszany)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹¹	992 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	79 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	103 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	82 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹²	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 992 godz./ 0 godz.
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. -

¹¹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹² Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Turystyka Zrównoważona, studia II stopnia (program od roku 2022/2023)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹³	1081 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	63 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	110 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	36 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹⁴	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 1081 godz./0 godz.
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-

¹³ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁴ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹⁵

Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia, stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
I rok			
Podstawy kartografii i topografii	w/ćw.	30	3
Badania przyrodnicze w naukach geograficznych	w/ćw.	30	2
Badania społeczne w naukach geograficznych	w/ćw.	30	2
Kartografia turystyczna	w	15	2
Podstawy turystyki	w/ćw.	40	5
Podstawy rekreacji	w/ćw.	40	5
Podstawy hotelarstwa	w/ćw.	40	5
Podstawy pilotażu i przewodnictwa	w/ćw.	40	4
Fakultet kierunkowy 1	w	20	2
Fakultet kierunkowy 2	w	20	2
II rok			
Podstawy statystyki	w/ćw.	30	4
Podstawy geografii społeczno-ekonomicznej	w/ćw.	30	3
Podstawy geografii regionalnej	w/ćw.	30	4
Środowisko geograficzne Polski	w/ćw.	30	3
Moduł specjalnościowy 1	w/ćw.	30	3
Moduł specjalnościowy 2	w/ćw.	30	3
Geografia turystyczna Polski	w/ćw.	40	4
Produkt turystyczny	w/ćw.	40	4
Projekt PBL	w/ćw.	20	2
Podstawy warsztatu badawczego	w/ćw.	20	2
GIS	ćw.	20	2
Fakultet kierunkowy 3	w	20	2
Fakultet kierunkowy 4	w	20	2
Seminarium licencjackie	ćw.	20	2
III rok			
Geografia turystyczna świata	w/ćw.	150	6
Moduł specjalnościowy 3	w/ćw.	30	3
Moduł specjalnościowy 4	w/ćw.	30	3
Fakultet specjalnościowy 1	w	15	2
Fakultet specjalnościowy 2	w	15	2
Fakultet specjalnościowy 3	w	15	2
Fakultet specjalnościowy 4	w	15	2
Seminarium licencjackie	ćw.	30	6
Geografia turystyczna Europy	w/ćw.	40	4
Ekonomika turystyki i rekreacji	w	20	2

¹⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Fakultet kierunkowy 5	w	20	2
Fakultet kierunkowy 6	w	20	2
Fakultet kierunkowy 7	w	20	2
Fakultet kierunkowy 8	w	20	2
Seminarium licencjackie	ćw.	20	7
Razem:		1115	119

Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia, stacjonarne (wygaszane)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
I rok			
Socjologia czasu wolnego	w/ćw.	30	4
Globalne problemy turystyki i rekreacji	w/ćw.	30	4
Metodologia badań turystyki i rekreacji	w/ćw.	30	3
Planowanie w turystyce	w	30	3
Moduł specjalnościowy 1	w/ćw.	30	4
Moduł specjalnościowy 2	w/ćw.	30	4
Seminarium magisterskie	ćw.	30	4
Marketing terytorialny	w/ćw.	30	2
GIS 1	ćw.	30	2
Projekt badawczy	w/ćw.	20	2
Moduł specjalnościowy 3	30	30	4
Moduł specjalnościowy 4	30	30	4
Pracownia magisterska	ćw.	30	2
Seminarium magisterskie	ćw.	30	4
Region turystyczny - Polska Wschodnia	ćw.	42	3
Turystyka i rekreacja w badaniach geograficznych	ćw.	30	2
II rok			
GIS 2	ćw.	30	3
Fakultet specjalnościowy 1	w	30	4
Fakultet specjalnościowy 2	w	30	4
Fakultet kierunkowy 1	w/ćw.	30	4
Fakultet kierunkowy 2	w	30	4
Pracownia magisterska	ćw.	30	3
Seminarium magisterskie	ćw.	30	5
Fakultet specjalnościowy 3	w	30	4
Fakultet specjalnościowy 4	w	30	4
Fakultet kierunkowy 3	w	30	4
Fakultet kierunkowy 4	w	30	7
Seminarium magisterskie (PPD+ED)	ćw.	30	4
Razem:		842	103

Turystyka Zrównoważona, studia II stopnia, stacjonarne (od r. 2022/2023)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
I rok			
Problemy współczesnego świata	w	30	2
Podstawy turystyki	w	15	1
Globalne problemy turystyki	w/ćw.	30	4
Etyka zrównoważonego rozwoju	w	30	3
Społeczne aspekty zrównoważonego rozwoju	w/ćw.	30	3
Polityki zrównoważonego rozwoju	w/ćw.	30	3
Dziedzictwo kulturowe w turystyce	w/ćw.	30	3
Dziedzictwo przyrodnicze w turystyce	w/ćw.	30	3
Seminarium magisterskie	ćw.	15	3
Wykład ekspercki 1	w	10	1
Metodologia badań turystyki	w/ćw.	30	3
Metody badań ilościowych	ćw.	15	2
Metody badań jakościowych	ćw.	15	2
GIS	ćw.	60	4
Projekt badawczy	w/ćw.	25	2
Infrastruktura w turystyce zrównoważonej	w/ćw.	30	3
Seminarium magisterskie	ćw.	30	3
Wykład ekspercki 2	w	10	1
Turystyka zrównoważona w praktyce	ćw.	36	2
Turystyka w badaniach geograficznych	ćw.	30	2
II rok			
Przestrzeń turystyczna	w/ćw.	30	4
Planowanie przestrzenne w turystyce	w/ćw.	30	3
Strategie rozwoju turystyki	w/ćw.	30	3
Seminarium magisterskie	ćw.	30	3
Wykład ekspercki 3	w	10	1
Seminarium magisterskie (PPM+ED)	ćw.	10	10
Przedmioty do wyboru w j. angielskim	w	60	8
Przedmioty do wyboru	w	210	28
Razem:		961	110

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/ Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹⁷
-	-	-	-	-
Razem:		-	-	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁸ (zał.

Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia, stacjonarne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski/lektorat	ćw.	I, II, III, IV	Stacjonarna	angielski	
2017/2018					
Prices in hotel industry	w.		Stacjonarna	Angielski	(3 zagr.)
Quality Management in Tourism	W		Stacjonarna	Angielski	(4zagr.)
-Tourism and urban revitalisation	W		Stacjonarna	Angielski	(5 zagr.)
-Geography of Tourism in Poland	W		Stacjonarna	Angielski	(4 zagr.)
Urban semiotics	W		Stacjonarna	Angielski	(4 zagr.)
2018/2019					
Tourist region	W		Stacjonarna	Angielski	(8 zagr.)
Geography of Tourism in Poland	W		Stacjonarna	Angielski	(10 zagr.)
Urban semiotics	W		Stacjonarna	Angielski	(10 zagr.)
2019/2020					
Tourist region	W		Stacjonarna	Angielski	(6 zagr.)
Urban semiotics	W		Stacjonarna	Angielski	(5 zagr.)
Ethno-tourism - the concept and diversity	W		Stacjonarna	Angielski	

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁷ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

¹⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

2020/2021					
Geography of Tourism in Poland	W		Stacjonarna	Stacjonarna	(1 zagr.)
2021/2022					
Urban semiotics	W		Stacjonarna	Stacjonarna	(5 zagr.)
Geography of Tourism in Poland	W		Stacjonarna	Stacjonarna	(7 zagr.)
Urban tourism in Canadian cities	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	(2 zagr.)
Sustainable Hotel Industry	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	(2 zagr.)
Tourism and recreation: Facts & Myths	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	(2 zagr.)
2022/2023					
Urban Tourism in Canadian Cities	W	IV	Stacjonarna	Angielski	(3 zagr.)
Sustainable Hotel Industry	W	IV	Stacjonarna	Angielski	(4 zagr.)
Tourism and Recreation: Facts and Myths	W	IV	Stacjonarna	Angielski	(3 zagr.)

Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia, stacjonarne (wygaszane)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski/lektorat	ćw.	I, II, III, IV	Stacjonarna	Angielski	
2019/2020					
Tourism Economics	w	II	Stacjonarna	Stacjonarna	
2020/2021					
Tourism economics	w	II	Stacjonarna	Stacjonarna	(2 zagr.)
Infrastructur of recreationale areas	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	
Ethno-tourism - the concept and diversity	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	
2021/2022					
Ethno-tourism – the concept and diversity	W	IV	Stacjonarna	Stacjonarna	(1 zagr.)
Tourism Economics	W	II	Stacjonarna	Stacjonarna	
Tourism and Socialist Legacy	W	IV	Stacjonarna	angielski	
2022/2023					
Tourism Economics	W	II	Stacjonarna	Stacjonarna	
Ethno Tourism - The Cocept and Diversity	W	III	Stacjonarna	angielski	(4 zagr.)
Tourism and Socialist Legacy	W	III	Stacjonarna	angielski	(5 zagr.)

Turystyka Zrównoważona, studia II stopnia, stacjonarne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
English workshops	Ćw.	I, II	stacjonarne	angielski	
Na II roku (23/24) realizowane będą 4 przedmioty do wyboru spośród:					
Military Cultural Heritage and Tourism	w.	III	stacjonarne	angielski	
GIS Web Applications in Tourism	w.	III	stacjonarne	angielski	
Tourism: Facts & Myths	w.	III	stacjonarne	angielski	
Ecotourism	w.	III	stacjonarne	angielski	
Sustainable Spatial Planning of Tourism Destinations	w.	III	stacjonarne	angielski	(5 zagr.)
Ethno-Tourism – The Concept and Divercity	w.	III	stacjonarne	angielski	
Contemporary Urban Tourism	w.	III	stacjonarne	angielski	

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.) – **Zał. 0.1a, 0.2a, 0.3b**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena – **Zał. 4.3.**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów – **semestr zimowy Zał. 2.8a, 2.8b, 2.8c, 2.8d, 2.8e**
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych – **Zał. 4.1.**
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych – **Zał. 5.1, 5.1a, 5.2**
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów – **Zał. 0.6, 0.7, 0.8, 0.9.**

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację) – **wg wskazania Komisji**
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację) – **wg wskazania Komisji**
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego – **wg wskazania Komisji**
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku – **Zał. 2.16-2.22**
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej) – **Zał. kryterium 6, 2.16h, 2.18-2.22**
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej) – **Zał. 2.6, 2.13, 2.13a, 2.23, 2.24, 6.1, 6.3, 6.3a.**
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom – **zał.1.3, 8.7, 8.8.**
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej) – brak.

Jesteśmy częścią sieci
European University of
Post-Industrial Cities (UNIC)

